

A mai szám ára 20 fillér.

DEBRECEN, 1932. SZEPTEMBER 4.

VASARNAP.

XXX. ÉVFOLYAM 200. SZÁM.

FÜGGETLEN DEBRECENI UJSÁG

ELŐFIZETÉS ÁRA: EGÉSZ ÉVBEN 26.—, FÉLÉVBEN 14.—, NEGYEDEVBEN 7.—, EGY-
HÓRA 2-40 a. EGYES SZÁM ÁRA HÉTÉNYE 10 FILL., VASARNAP 20 FILL. KÜL-
FÖLDRE 6 KÉTSZERES — MEGKELTÉSE HÉTFO KIVÉTELEVEL, MINDEN NAP.
HÍADJA: A BEGRDŐS ÉS SÁNDOR IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

FELELŐS SZERKESZTŐ:
FARKAS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG: NAPPAL: FERENC JÓZSEF UT 54. SZÁM. TELEFONSZÁM:
19-20. ÉJEL: FERENC JÓZSEF UT 49. TELEFONSZÁM: 20-18 ÉS 32-12. FŐKIADÓ-
HIVATAL: FERENC JÓZSEF UT 49. TELEFONSZÁM 20-18 ÉS 32-12. FŐKIADÓ-
HIVATAL ÉS KÖLCSÖNKÖNYVTÁR: SZÉCHENYI UCCA 2. TELEFONSZÁM: 23-37.

Az első megrendszabályozásra 30—35 fillérel szállította le a szénkartell a szén árát

Allandó hatósági ellenőrzés alá kerül a szénkartell — A bányák termelési költség-kalkulációját még megvizsgálják

Főhivatalosan jelentik: A kereskedelemügyi miniszter az Árelemző Bizottság és a szénellátási miniszteri biztos útján — a kartellbizottságnak ismert javaslatait is figyelembevéve — beható vizsgálat tárgyává tette a fővárosi háztartások szénellátása biztosításának kérdését.

A vizsgálatok és tárgyalások eredményeképpen az elmúlt fűtési idény áraival szemben az alább közötti árak szerint olyan ármérséklés érvényesül, amely a kiskereskedelemben métermázsanként átlag 30 fillért meghalad. Ezenkívül a Szénforgalmi Irodában tömörült kereskedők:

1. tudomásul veszik a kereskedelemügyi miniszternek azt a rendelkezését, hogy a szénkiskereskedők tetszés szerinti forrásból szerezhetik be szükségleteiket s hogy a Szénforgalmi Irodának azokat a kiskereskedőket is fennakadás nélkül ki kell szolgáltatnia, akik az Irodán kívül álló nagykereskedőktől, vagy valamely bányától vásárolják a szenet;
2. kötelezték magukat arra, hogy csak olyan alakú és súlyú brikettet hoznak

forgalomba, aminő a kereskedelemügyi miniszter kiadandó rendeletének megfelelő;

3. fenntartás nélkül alávetették magukat a kereskedelemügyi miniszter amaz elhatározásának, hogy minden ténykedésük a kereskedelemügyi miniszter által kijelölt szakember állandó ellenőrzése alatt fog állni;

4. tudomásul vették, hogy amennyiben a kereskedelemügyi miniszter az általa kiküldött szakember jelentése alapján azt állapítaná meg, hogy akár az árak, akár a szénellátás többi feltételei nem felelnek meg a megállapított követelményeknek, vagy az iroda működése bármely más tekintetben kifogás alá esik: a kereskedelemügyi miniszter a Szénforgalmi Iroda működését azonnal be fogja szüntetni;

5. kötelezettséget vállaltak arra, hogy alkalmazottaikat a mostani teljes létszámában megtartják.

A Szénforgalmi Iroda útján a fővárosban az 1932—33. téli idényben az eladásra kerülő szénnek és briketnek az

Árelemző Bizottság, valamint a szénellátási miniszteri biztos által javasolt s a kereskedelemügyi miniszter által helybenhagyott árai a következők:

A szén ára házhöz szállítva: tatai darabos 580, dorogi darabos 590, baglyasi 620, saigótarjáni 550, mizserfai 540, terenyei 490, tatai brikett 644, dorogi brikett 644 fillér.

A BANYÁK TERMELESI KÖLTSÉGEI.

Perényi Zsigmond báró, a kartellbizottság elnöke nyilatkozott a döntésről:

— Ami a most megállapított árakat illeti, az ott elért engedmény a multtal szemben javulást mutat, drágításról tehát nem lehet szó. Egyébként a kartellbizottság legutóbbi ülésén azt is javasolta a kereskedelemügyi miniszternek, hogy a bányák termelési költségeit a legpontosabban és sürgősen állapítsák meg és ez az eljárás értesülesem szerint több bányára már megtörtént, a többire pedig folyamatban van.

A változott, rossz viszonyok miatt, a jövedelmezőség ujravételeig leveszik a napirendről a villamos vasut megváltásának kérdését

A köztemető és homokkerti közlekedés reformjáról gondoskodik a város

Tudvalevő, hogy a városi közgyűlésen már többször fordult elő a debreceni villamos vasut megváltásának a kérdése. Legutóbb a városi közgyűlés e kérdés tanulmányozására szakértő bizottságot küldött ki, amelynek tagjai Ungváry György Máv. felügyelő, Wolffinau József Máv. felügyelő és Lukács Jenő ny. Máv. főmérnök voltak. A bizottság mélyrehatóan tanulmányozta a kérdést és tanulmányának eredményéről igen terjedelmes és kimerítő jelentést terjesztett be. A megváltásnak legjelentősebb pénzügyi feltétele az volt, hogy

a városnak egy öt és félmillió pengős kölcsönt kellett volna felvennie, hogy a megváltási összeget ki tudja fizetni.

Miután ez a hatalmas összeg rendelkezésre nem állott, a város várta a jobb

időket, amelyek alkalmasak ilyen nagy összeg felvételére és ezzel a megváltás lebonyolítására. Az idők folyamán azonban a helyzet nemhogy javult volna, de egyre súlyosabbak lettek a gazdasági és pénzügyi viszonyok,

ma pedig már gondolni sem lehet ilyen pénzügyi tranzakcióra

és így még a tárgyalások felvétele is lehetetlen. Ezért most a polgármester az egész rendelkezésre álló anyagot betejeszti a közgyűlés elé azzal, hogy az ügyet egyelőre vegye le a napirendről annál is inkább, mert a bekövetkezett rossz viszonyok között a személyforgalom is, de különösen a teheráruforgalom nagyon lecsökkent és így a jövedelmezőségre tett valószínűségi számításokban is nagy eltérések mutatkoznak az előirányzat és a tényleges állapot között.

A köztemető mindkét főkapujához lesz villamos közlekedés

A villamos vasuttal kapcsolatos eme kérdéssel együtt a szerdai tanácsi értekezlet foglalkozott a köztemetői és a homokkerti villamos megépítésének kérdésével is. A köztemetői villamos kérdésével kapcsolatban a miniszter figyelmébe ajánlotta a városnak: tegye megfontolás tárgyává, vajjon nem lenne-e célszerűbb villamos helyett autobuszközlekedést bevezetni a köztemetőhöz. A tanácsi értekezlet és a polgármester is azonban a villamosközlekedéshez ragaszkodik.

Tudvalevően a köztemetői közlekedés lebonyolítása a Csapó uccai villamos meghosszabbításával történne meg. Itt az a (Folytatása a második oldalon.)

Kompromisszum

Irta: BENCZE ISTVAN.

Kompromisszum, ez az a szó, amelytől undorral fordul el mindkét hadakozó tábor, fennen hirdetve, hogy igazsága tudatában százszázalékos győzelemnél kevesebbel nem éri be. Egyik táborban vannak a haladás hívei, akik teljesen fel szeretnék számolni a multat, átalakítani az emberi együttélés összes formáit, másik táborban a konzervatívok, akik a háboru előtti, vagy régebbi multat, sőt ma már sokan a középkort jobbágyággal, rabszolgasággal, harcias uralkodó osztállyal készülnek visszaállítani. Ne ringassuk magunkat illuziókban, amit a hitleristák akarnak, az nem új, bizonyos körülmények között lehetséges, már meg is volt a multban s jól megfélelt a emberben lakó állati ösztönöknek: visszatérni a nyílt erőszakhoz, a középkorhoz, a szabad bérmunkásságtól a rabszolgasághoz. Millió és millió ember szerte a világon volna kész reá, még munkás is, hogy testvéreit, vagy még inkább más népek fiait állati sorban tartsa, csak hogy ő uralkodjék.

Ereje a reakciónak az internacionalisták tényekkel nem számoló idealizmusa. Az internacionalisták az egész világ dolgozóinak testvéri összefogásától várják a jelen égető problémáinak megoldását. De ez az internacionalista öntudat minden országban más fejlettségi fokon áll s a világon a dolgozók, bizvást elmondhatjuk, kétharmadának sejtelve sincs arról, tekintve az öntudatlan parasztság óriási tömegét. De még nagyobb baj, hogy az internacionalizmus értelmezése ugyszólván országonként különböző. Pl. az angol és francia dolgozók közül a speciális angol, illetve francia érdekekből csak kevesen és igen kevéssé hajlandók áldozatot hozni, ami nem csoda, mivel a nemzetközi egyenlőség és szabadság megvalósulása a kolóniák felszabadulásához, ezzel Anglia és Franciaország pusztulásához vinne. Ide vezethető vissza az angol munkáspárt bomlása. Épp ezért, hogy a világ öntudatos, szervezett munkásságának internacionalizmusa kibíre egy komoly teherpróbát, az kérdéses. A világháboru kezdetén éppen a proletár összetartás csődje volt a legjellemzőbb minden csődök között, ugyanaz megismétlődött 1918 őszén, amikor a francia, angol, olasz internacionalista munkásság semmit nem tudott vagy nem is akart tenni a magyar pacifista népköztársaság érdekében s azóta sem próbált segíteni az élet-halálharcot vívó német és osztrák demokráciának. 1918 végén az angol és francia mun-

kasság többsége mámoros volt angol és francia nemzeti céloktól.

Az eset, sajnos, itt is az, mint a gazdag és szegény rokon esetében, a szegény népek dolgozói, akik leg-többet nyerhetnének általa, azok veszik igazán komolyan a testvériséget, a gazdag rokon azonban kevésbé.

S mit szólunk az indiai, kínai, stb. proletárság internacionalizmusához, amely legfeljebb ha gyéren, itt-ott ébrednek.

Az internacionalizmus a természeti kincsekben bővelkedő népek részéről legalább is bizonyos fokú önmegtagadást tételezne fel, az pedig nincs sehoh. Feltehető-e például az orosz öntudatos proletárról, hogy Európa további fejlődése esetén, amikor is Oroszország csak igen kevésbé fog európai iparcikkre szorulni, az európai proletariatusnak ingyen adjon nyers-terményeket, vagy le hagyja telepíteni hazája óriási üres területét? Aligha, vagy legalább is: ki tudja. Erre azonban nem lehet a jövőt felépíteni. Már pedig, ha az internacionalizmust komolyan vesszük, más megoldás nincs.

Még inkább abszurdum az ellenkező álláspont. Róhm, Hitler vezérkari főnöke azt a kijelentést tette, hogy ők a kalmárk Németországa helyére a hősök Németországot akarják állítani. Szép, a hősiességre szükség is van. A demokrácia dekadenciáját is az okozta, hogy már majdnem teljesen hiányzik belőle a hősi vonás, ezért nyomultak előtérbe a reakció-sok és kommunisták, akik, ha kell, még mernek és tudnak halni. Igen, de Németországot nem annyira a hősök, mint inkább a kalmárok, dolgozók és tudósok tették nagyra és hacsak a „hősök” országa lesz, vissza fog süllyedni a nyomorba, műveletlenségbe: középkorba, aminek kezdetét már is látjuk. Az igazi hősök, amilyenekről Róhm és vezére álmodoznak, nem valók egyébre, mint hősiességre s művek nyomtalanul eltűnik, mint a hunoké, mongoloké, törököké, míg azok a népek, amelyek a hősiességen kívül a munkában is nagyok voltak (görögök, rómaiak, angolok), tartós birodalmat alapítottak és róluk írják a történelem leg-szebb lapjait.

Ha Európa népei esztelenül internacionalisták lesznek most, amikor a színes fajok nacionalizmusa évről-évre nő, el fognak pusztulni s meg is érdemlik, hogy elpusztuljanak, de ha az önző, kicsinyes, szüklátóköri nacionalizmus s azzal párosult osztályonként győz, akkor is elpusztulnak új háborúk és osztályharcok vérvében. Csak a sokat gunyolt, tisztességes kompromisszumban volna megoldás s az nem más, mint az internacionalizmus helyett európai hazafiság és kicsinyes osztályonként helyett a dolgozók és dolgoztatók kibékítése. Ha nem akarjuk is, a történelmi fejlődés ide vezet, csakhogy ez esetben véres harcokon és katasztrófákon keresztül s az ellentétek, családások és vereségek során át egyenlítődnek ki. Vagy elpusztul Európa, ez is megoldás. De ebből a megoldásból igazán nem kérünk.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FUGGETLEN UJSÁG.

.....

(Folytatás az első oldalról.)

helyzet, hogy a HÉV 1500 méter vonalat tartozik kiépíteni szerződése szerint. Viszont a hadházi uti temetői kapuig a vonal csak 1000 méter hosszúságú. Itt tehát még megmaradna a város javára 500 méter megépíthető vonal. De a köztemetői sugáruton, tehát a főkapuig több mint 500 méter a távolság. Már pedig annak, aki a ravatalozóhoz megy, az az érdeke, hogy a villamos a sugáruti kapuig menjen, míg az, aki csak a sírokat akarja meglátogatni, annak az az előnyösebb, hogy a hadházi uti kapunál szállhasson le. Tulajdonképpen tehát mindkét megállóra szükség van, illetve

arra van szükség, hogy a villamos a főkapuhoz is menjen.

A polgármester most úgy akarja megoldani a kérdést, hogy egy másik kis vonal megépítéséről lemond. A HÉV ugyanis tartoznék megépíteni egy kis szárnyvonalat, amely a volt honvédszárlaktanyától vinne a Nyugati uccán át a nyírbátori vasút sínjeinek felhasználásával a Hatvan uccára és itt kapcsolódna bele a Hatvan uccai villamosba. Mivel azonban ennek a vonalnak nincs már jelentősége, ennek megépítéséről a város lemond, hogy helyette építse meg a HÉV az 1500 méteres köztemetői villamos vonalat.

Autobuszközlekedés lesz a Homokkertből, ha a HÉV ad pénzt az utburkolásra

Tárgyalta a tanácsi értekezlet a homokkerti villamos megépítésének kérdését is. Itt az az álláspont alakult ki, hogy itt megfelelőbb lenne az autobuszközlekedés. Ezért a város azt a HÉV-nek is megfelelő megoldást ajánlja a HÉV-nek:

adjon a HÉV a városnak 250.000 pengőt, amelyből a város megépítené az aszfaltburkolatot a Szabó

Életbeléptették a nyomtatéknélküli hús mérését

Ismeretes, hogy a város új husvizsgálati szabályrendeletet alkotott, amelyet a belügyminiszter és a földművelésügyi miniszter már jóvá is hagyott és amely szerint ezután a húst nyomtaték nélkül kell kiszolgáltatni. Ez a szabályrendelet most hétfőn életbe lép. Nagyon sok panasz érkezett be az elsőfokú közigazgatási hatóságokhoz amiatt is, hogy nagyon sok helyen növényvédőszerűen használnak szeszélyes szigorú vizsgálatot indított.

E tárgyban ma a következő hirdetmény jelent meg:

Értesitem a helybeli husiparosokat és a húst vásárló közönséget, hogy az ez évi szeptember hó 5-én, hétfőn lép életbe a husvizsgálatról szóló szabályrendeletnek közgyűlésileg módosított és kormányhatóságilag jóváhagyott következő szövege függeléké:

Ugy a mészáros-, mint a hentesüzletekben az elárúításra kerülő állatbúsa az árusítás megkezdése előtt testrészek szerint osztályozandó és csak így mérhető ki.

Az osztályozás a következő állatfélésegek és testrészek szerint eszközözendő:

I. Marha-, bivaly- és lóhúsnál:

a) pecsenyehús, b) leveshús, c) egyéb húsfélék;

ad a) pecsenyehúsok: vesepecsenye, hátszín, rostélyos, felsál, fehérpecsenye, lágyhús, rekeszhús, sültnek való lapocka;

ad b) leveshúsok: fartőhegy, csipőfartő, keresztifartő, csontos oldalas.

Minden hölgynek kell

őszre egy elegáns, finom trottőr-ruha.

A mi tiszta gyapju kötszövött ruhánk

felel meg leginkább Önnek.

Fess, tartós — és olcsó!

Remek választék, kitűnő fazónok

BÉKÉS LAJOS

divatáru üzletében.

Kálmán uccán

és ezzel ott megindulhatna az autobuszközlekedés. Ezzel azután meg lenne oldva a Szabó Kálmán ucca burkolatozási kérdése, ami közegészségügyileg is előnyös lenne. Természetesen a burkolat a városé lenne és a fentartási kötelezettség is a várost terhelné. A kérdést csak így lehetne megoldani, mert a városnak most a legforgalmasabb belsőségi uccák burkolására, sőt javítására sincs pénz és előreláthatóan a közel jövőben sem lesz, így a Széchenyi,

Kossuth, Szent Anna uccák feltételül szükséges burkolatozására sem gondolhat,

annál kevésbé kívül fekvő uccák burkolatozására. A polgármester a tanácsi értekezlet megállapodásai nyomán most felhívja a HÉV-et, hogy a burkolatozási költségek jelzett rendelkezésre bocsátására hajlandó-e. A nyilatkozatot harminc nap alatt meg kell tennie, amennyiben pedig ez nem történne meg, a város kötelezni fogja a villamos vasút azonnal való megépítésére.

Új őskori lelőhely Debrecen város határában

Debrecen városától délre, a miképcsi és hosszupályi műút elágazása közelében fekszik Kapusi József gazdálkodó kis tanyája, a Bellegelő 266. sz. alatt, annak a dűlőtnak baloldalán, mely a Szávay Gyula ut folytatásaképpen a hosszupályi utra megy ki. — Kapusi József az elmúlt napokban a birtokán húzó dombok egyikéről homokot hordott tanyájára, amikor is kb. fél méter mélyen felszín alatt két ép agyagedényt, számos diszített cserepet és állati csontokat, valamint kovaszilánkot, szarvasagancs töredéket talált. Miután Kapusi József sokat megfordult a Déri-muzeum régészeti osztályában és olvasmányiból is jól ismerete az őskori kultúra tárgyi emlékeit, azonnal felismerte a talált leleteknek értékét s azokat személyesen szolgáltatotta be a Déri-muzeumba. Dr. Sőregi János muzeumőr, a régészeti osztály vezetője e hó 2-án délután tekintette meg a lelőhelyet és Kapusival abban állapodott meg, hogy az ősz folyamán, tengeritörés után pár napig tartó próbaátást fog a bronzkorinak látszó lelőhelyen végezni.

Széleskörű kulturmunkára alkalmas a Levente Otthon

Nagyszabású átalakítást végeztek a debreceni Leventék Péterfia ucca 28. sz. alatt lévő otthonában, amely munkálatok csak a napokban nyertek befejezést. A „Levente Otthon”, amelynek célja a levente ifjúság kulturális nevelése és továbbképzése, ma már hivatásának magaslátán áll és a levente ifjúság megtalálja benne mindama szórakozásokat, amelyek alkalmasak testi és szellemi képességeik, valamint a nemzeti és hazafias érzéseik fejlesztésére.

Igen jól felszerelt, tiszta és csinos nagy olvasóterem áll rendelkezésére a fiuknak, ahol napi lapok, könyvtári könyvek, rádió és különféle társas játékok (sakk, ping-pong, stb.) teszik kellemessé az ott tartózkodást. Az egyik nagy terem szépen be van rendezve háló helyekkel, amelyeken átutazó, vagy munkát kereső leventék pihennek meg rövidebb ideig, miáltal mentesítve vannak egy jelentékeny kiadástól. Ugyancsak fel van állítva az orvosi rendelő, amelynek orvosa ingyenesen látja el a nála jelentkező leventéket kezeléssel és orvosi tanácsokkal. A különböző raktárhelyiségek a levente oktatás és kiképzéshez szükséges anyagok s eszközök elhelyezésére használatnak fel.

A hatalmas méretű udvar a szabadtéri játékokat is lehetővé teszi és ugyancsak itt van megépítve a lövészsport céljait szolgáló kis modern lőtér, aminek a fiúk kiképzése szempontjából éppen közelgő idősorok beállításával gondos hozzájárulással elkészített hatalmas íjgolyó áll nemcsak

vékonyhátszín, lapocka, tarjahegy, keresztartja, szegyej, vastagszegy, vékonyzegy, szegykötés, dagadószegy; ad c) egyéb húsfélék: nyaktő, nyakhús, lábszárhús, ökörfark, fartői szelet és fejhús.

II. Borjúhúsnál:

Combszelet, vesés, bordaszelet, lapocka, tarja, szegyej, vékonyzegy, szegyej egészben, nyak, lábszárhús, hashus, fej, láb.

III. Juh-, birka- és kecskehúsnál:

Comb, karaj, lapocka, tarja, szegyej, hashus, nyak, nyaktő és fej.

IV. Sertéshúsnál:

Karaj, comb (sódar csont nélkül), lapocka (sódar csonttal), tarja (nyakcsorja (oldalal, fej, csülök (bőrös-hús), köröm.

Az ilyen módon osztályozott húshoz a benne természetes összefüggésben levő csontokon kívül különnyomatékokat adni nem szabad.

A hústól elválasztható csontokat, fej, láb stb. csontokat, továbbá a belső és egyéb kisebb értékű alkatrészeket, az u. n. aprólékokat, vese, máj, tüdő, szív, lép, tőgy stb. a hussulyba beszámítani, vagy arra nyomtatékként adni nem szabad. Ezeket csak külön minőségként szabad elárúsítani.

Minden hentes- és mészárosüzletben a husnak kg-ként megállapított árát egyes állatfélésegek és testrészek szerint külön erre a célra szolgáló táblán szembeöltő helyen jelezni kell.

Debrecen, 1932 szeptember 1.

Dr. Vass Károly s. k. th. főjegyző.

„ERZSÓK“

kalapjai sikkesek,
jó minőségűek
és olcsók.
Alakítás 2.— P.
SZENT ANNA U. 5.

a leventék, de a nagyközönség rendelkezésére is, amely modern felszerelésénél, de főként központi fekvésénél fogva már a multban is kedvelt találkozóhelye volt a téli sportért lelkesedő fiataloknak.

Emellett azonban más szórakozásokra is lehetőséget nyújt, mert a színpad — amely eddig az udvaron volt elhelyezve — ma már egy igen szép, nagy, modern teremben nyert elhelyezést. Itt kerülnek előadásra minden vasárnap 20 órai kezdettel kisebb színdarabok, magán számok és szavaltatok, stb., amelyeknek sikere érdekében egy lelkes kis gárda, leventék és hozzátartozók, önzetlenül munkálkodnak. S hogy e munkájuk nem eredménytelen, azt állandóan telt házak bizonyítják, mert már a társadalom minden rétege érdeklődéssel kíséri a levente intézményt és annak munkáját.

A 4-én, vasárnap tartandó kultur-est műsorát az alábbiakban közöljük:

1. Nyitány. Játssa a levente zenekar.
2. Szavaltat. Szabó Lillike.
3. Egyfelvonásos paraszt komédia. Szereplők: Steszko Mariska, Hencz Bözsike, Vékony István és Molnár István leventék.
4. A kofa. Steszko Mariska magán-száma.
5. A kisdobáló. Szereplők: Szabó Lillike, Szkalszky, Gócs Zsiga, Molnár és Tarr Lajos leventék.

Kezdeté este 8 órakor. Műsor után tánc.

A rendezőség kéri szeretett közönségét, hogy lehetőleg pontosan szíveskedjék megjelenni az előadás kezdetekor.

ISKOLAI BEIRATÁSOK

Brück v. vár. zeneiskolai tanár zongoratanfolyama megkezdődött. — Csapó ucca 22.

Beiratkozás a kereskedő tanonciskolába. A kereskedő tanonciskolába beiratkozni f. hó 5—7. napjain délután 3-tól 5 óráig lehet. Beiródió és tandíj fejében 12 P fizetendő. A tanítás 9-én délután 2 órakor kezdődik.

Beiratkozás a női felső kereskedelmi iskolába. A női felső kereskedelmi iskolába beiratkozni 6-án és 7-én 9—12 óráig lehet. A beiródió és mellékdió összege 40.—, a tandíj havi 20.— P. Szegénységüket igazoló és jó előmenetelű tanulók tandíj-kezdvezményben részesülnek, a Segítő Egyesülettől pedig ingyen tankönyveket kapnak. Ujabb rendelkezés szerint javító vizsgálatot tett tanulók is felvethetők.

A statusquo izr. elemi iskolában 6-án, 7-én és 8-án lesznek a beiratások délelőtt 8—12 óráig. A tanítás 9-én reggel 8 órakor kezdődik.

„Jüdische Spielschule“ németnyelvű tanítása szept. 5-én megkezdődik 3—6 éves gyermekek részére. Beiratások vasárnap, szeptember 4-én az orth. izr. iskola épületében. J. K. H. ucca 49.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FUGGETLEN UJSAG.

Megnyilt! Megnyilt!

Saját vezetésem alatt fényesen berendezett orth. שו"ס szaiami és füstölthusok gyári lerakatom. Naponta friss virstil és huskülönlegességek. Árban, minőségben és választékban vezet.

Tisztelettel

PANETH LAJOS.

Vasárnap délelőtt lesz az ipartestület rendkívüli közgyűlése

Ma délelőtt ismét összegyűl Debrecen város iparossága, ismét felemeli a kérdés szavát, ismét igyekszik felhívni helyzetének tarthatatlanságára az illetékesek figyelmét s egyben helyi demonstrációval alátámasztani azt a jövő vasárnap Budapesten tartandó nagygyűlést, amely az ország egész iparosságát egybegyűjti panaszai, sérelmei és kívánságai előterjesztése céljából.

A ma délelőtt tartandó rendkívüli közgyűlés iránt az iparosság között igen nagy érdeklődés nyilvánult meg, ami annál is inkább érthető, hiszen a tárgysorozat minden egyes pontja létkérdésben van hivatva dönteni.

Bár a rendkívüli közgyűlés részletes programját egyszer már leközöltük, azt ismételtelen jelezzük, hogy a budapesti kongresszus tárgysorozatát Vági István elnök (aki az érdekképviseleti

rendszerrel), Szendrei Sándor (aki a közüzemek azonnali megszüntetéséről, az építkezések előmozdítására alkalmas intézkedésekről és a kartellek megrendszabályozásáról), Frisch Adolf (aki az adó és társadalombiztosítással kapcsolatos kívánságokról), Bihary Gábor (aki az inségihitelekéről és az iparosságnak az inségakcióba való bevonásáról) és Balogh László (aki a kontárkérdésről terjeszt elő határozati javaslatot) fogja ismertetni.

A rendkívüli közgyűlés tárgysorozatának 5. pontjában a közgyűlés felhatalmazást fog adni az ipartestület ujonnan megválasztott elnökségének, hogy a korábbi közgyűlési határozat alapján felveendő 92,000 pengős szék-házkölcsönből még addig nem folyósított rész felvételéhez szükséges okmányokat az ipartestület nevében irhassa.

Három és fél évi fegyházra ítélték a Tiszántul legveszedelmesebb házitolvaját

Kerékyártó Mihály 24 lopást ismert be a bíróság előtt, de a büntetést mégis nagyon szigorunak találta.

Ismeretes, hogy néhány hónappal ezelőtt a debreceni rendőrségnek sikerült elfogni Kerékyártó Mihályt, aki az utóbbi időben a legtöbb betörést és lopást követte el a Tiszántulon. Több, mint husz helyen követett el tolvajlásokat és ezekért vonta felelősségre szombaton a debreceni törvényszék Jeney-tanácsa.

Kerékyártó Mihály háromféle módszerrel „dolgozott”. Az első módszere az volt, hogy az üzletek, vagy lakások ajtajáról levette a lakatot és úgy hatolt be a helyiségbe, a második módszer, hogy feltörte a pinceajtót és a pincében elrejtőzve várta be az éjszakát s a sötétség leple alatt követett el lopásokat, a harmadik és egyben a legötletesebb tolvajlási módszere az volt, hogy magához vett egy körülbelül két méter hosszú rudat, a végére egy szegret vert és az ablakon keresztül a bot szeges végével különböző ruhaneműket horgászott ki.

A bíróság előtt Kerékyártó Mihály mindent bevallott s beismerte, hogy az utóbbi időben 24 ízben követett el ezekkel a módszerekkel lopásokat Debrecenben és környékén. Azzal védekezett, hogy nyomorában másként nem tudott megélni. Az ellopott holmikát eladta a zsbivásáron és a környékbeli vásárokon, de egy rend ruhát eladott feleségének is, azonkívül három ruhára

való anyagot 6 pengőért anyósának adott el.

Kerékyártó Mihály után orgazdasággal vádolt feleségének kihallgatása következett. Az asszony arra a kérdésre, hogy bűnösnek érzi-e magát, azt válaszolta, hogy nem. Nem tudott arról, hogy a ruhát lopta a férje és azért vette át tőle.

— Tessék elhinni, nagyságos bíró ur — mondta az asszony —, nem lopott sohasem az én uram.

— Hiszen ő maga is bevallotta már! — válaszolja az elnök.

— Már pedig én tiszta szívből mondhatom, hogy Kerékyártó Mihály nem bűnös! — védi makacsul az urát.

Végre is a keresztkérdések sulya alatt megtört és beismerte, hogy tudott arról, hogy az ura lopott ruhát adott el neki.

Lénárt Simonné, az anyós, tagadta az orgazdaság vádját és azt állította, hogy sejtelve sem volt veje bűncselekményeiről.

Az ügyész Kerékyártó Mihály és felesége ellen fentartotta vádját, Lénárt Simonné ellen azonban bizonyíték hiányában vádat ejtett.

A perbeszéd elhangzása után a bíróság meghozta ítéletét és Kerékyártó Mihályt három évi és hat hónapi fegyházra ítélte. Feleségét öt hónapi fogházbüntetéssel sújtották, míg

NOR-COC gyapju

ujfazonu

Gomba sapka

minden színben

nálam csak 2-90, 2-58

HAVAS harisnyaház

Bádógos-u. 1.

Lénárt Simonnét az ügyész védelejtése folytán felmentették az orgazdaság vádjá alól.

Az ítélethirdetés után a tanácselnök megkérdezi Kerékyártót, hogy megnyugszik-e az ítéletben.

— Nem nyugszom meg kérem szépen, mert a bűnömhöz képest igen nagy a büntetési idő sokasága! — válaszolja kissé kacskaringósan.

Az ügyész és az elnök megmagyarázzák neki, hogy a legenyhébb büntetéssel sújtották, mert az ő sorozatos lopásainak büntetéséért járhatott volna négy évtől hét évig terjedő szigorított dologház.

A szigorított dologháztól megijedt Kerékyártó Mihály és megnyugodott az ítéletben. Felesége sem fellebbezett, az ügyész sem és így az ítélet jogerőssé vált.

Dzseki Debrecenben

Dzseki nem olyan, mint a többi Dzseki, nem olyan friss, nem olyan vidám, nem olyan temperamentumos, ő egy szolid, csendes Jackie, aki nem büszke arra, hogy a dzseki és a tomik hazájában született.

Dzsekiről van szó, dzsekiről, a cseregyerekről, aki a messzi, ködös Albionból érkezett ide hozzánk, azaz nem is hozzánk, hanem Németh Nándorhoz, az Angol Királynő népszerű és kitünő tulajdonosához. Dzsekit egyébként Jack Benyonnak hívják, jó, gazdag polgári családból származik, szülei Chesterben élnek, apjának hatalmas szállodája, mulatója, kávéháza, cukrászdája és még a jó ég tudja miye van, de tény az, hogy Dzseki ott született Chesterben, nem messze Londontól, legalább is nem olyan messze tőle, mint ide London.

MIT TUDOTT JACKIE „AZELŐTT” HUNGARYRÓL?

De ha már erről beszélünk, meg kell említenünk, hogy Dzseki annak ellenére, hogy már 23 éves, tehát felnőtt fiatalember, mielőtt ide jött volna hozzánk, még csak nagyon keveset hallott Magyarországról. Azt mondja, tudta, hogy létezik ez az ország, — lehet különben, hogy csak nagyozol — de hogy hol, merre van, arról fogalma sem volt. Felőle lehetett a kínai határon, Keletafrikában, vagy Venezuela mellett, számára ez tökéletesen mindegy volt.

Ezt el kell hinni, bár egy kicsit nehéz, hogy Chesterben élt egy 23 éves fiatalember, aki nem tudta, hogy merre van a mi hazánk, olvasott ugyan arról valamit a Rothermerfele lapokban, hogy egy Hungary nevű állam igazságot követel magának, de csak a címet olvasta el, a szöveg már nem érdekelte, mert közvetlen a cikk alatt egy szenzációs gyilkosságról számolt be a lap, amely valahol Birmingham mellett történt. Ez a 23 éves ifju nem tudta azt, hogy különbség van Budapest és Bukarest

között, nem tudta, hogy a magyar székesfőváros Páris mellett a világ legszebb városa, nem tudta, de nem is érdekelte és ha érdekelte volna, akkor sem tudhatta volna, mert nem volt senki, aki felvilágosítsa.

CSEREGYEREK LESZ EGY CHESTERI Mr. FIABÓL

Az, hogy Dzseki, alias Jack Benyon mégis eljött ide közénk és annak, hogy a 23 esztendő angol fiatalembernek szeméből néma csodálat tükröződött, mikor meglátta ezt az országot, az csupán csak annak köszönhető, hogy Németh Nándor kézhez kapta az Angol Szállodások Egyesületének felhívását, melyben érdeklődtek Albion szállodásai, hogy hajlandó-e egy angol szállodás gyermekével néhány hónapra kicserélni az ő gyermekét. Németh Nándor hajlandó volt és így került Dzseki Debrecenbe, Németh Vilmos pedig, az Angol Királynő kiváló tulajdonosának a fia Chesterbe, Dzseki szüleihez.

Dzseki most itt van Debrecenben, itt él Németh Nándor családja körében, csendben és nagy szerénységben. Nagyszerűen érzi magát, a kánikulában strandolt, mert a füstös angol gyárvárosok fia szereti a sportot, a testmozgást, a felfrissülést. Szeret otthonülni is, ilyenkor előveszi ceteráit, pengeti és lágy, kellemes angol dalokat énekel hozzá. Beszélgetni is szokott, bár nem gyakran, mert félrevonuló, magábahuzódó természetű ifju, nem olyan, mint a többi Dzseki, akik vidámak, bőbeszédűek és mókások, amely tulajdonságokra Angliában a Dzseki név kötelez, éppen úgy, mint a Billy és Tommy, de a szabályt a kivételek erősítik és ez a Dzseki a kivételek közé tartozik.

JACKIE MEGHATÓDOTT MAGYARORSZÁGTÓL, AHOL MEGISMERTÉ A HUCKLEBERRY FINN-T

Mindenesetre szép tőle és elismerésemre méltó, ha beszél, akkor mindig dicséri a magyarokat, a kulturájukat, amelyről egészen más, mondhatni ezt meg sem közelítő fogalmi voltak.

Dzseki meghatódott Magyarországtól. Most már oda van érte. Bjúdápeszt... — mondja és elmereng. Aztán beszél a nagyerdei strandfürdőről, a Déri-muzeumról, a krematóriumról és egyebekről.

„Debrecen szebb, mint Chester, — mondja — viszont Chester összehasonlíthatatlanul forgalmasabb.”

Csak egyért sajnálom Dzsekit. Nem ismeri az angol irodalmat. Bernard Shaw-t hirtől ismeri, de egyetlen könyvét nem olvasta, éppen úgy, mint a H. G. Wells műveit. Az amerikai írókról jobb nem is beszélni, mert például Mark Twainről nem is hallott. Itt olvasta Debrecenben a világhírű humorista egyik legnagyobb sikerű regényét, a Hucklebery Finnt. Persze angol nyelven.

Ez csupán azért csodálatos, mert iskolát végzett, műveit angol fiatalember. És nem ismeri a méregbarmártott tollu szatirikus Shaw-t, sem a világhírű tudós regényírót, Wells-et. Mintha csak nálunk egy érettségizett fiatalember nem ismerné Petőfi vagy Jókai műveit.

JOBB A NYELVTANULÁSNAL A TURÓSCSUSZA

Dehát Dzseki Nagy-Británia született, neki mindent szabad. Neki még

ŐSZI IDÉNYRE

szövet ujdonságok, iskola ruhák, kész leányka és női kabátok, divat mellények, szwetterek, harisnyák és kesztyűk

legolcsóbb bevásárlási forrása

Króh Vilmosnál, Dégenleld-tér 13.

nem tudni is meg van engedve. Pedig ő tudni akar. Mert most tanul németül és franciául, ugyanis jövőre ezekbe az országokba látogat el. Itt még márciusig marad, addigra talán magyarul is megtanul. Habár ezt ő maga sem hiszi, mert roppant nehéznek tartja nyelvünket. Igaz, hogy azt sem lehet letagadni, hogy Dzseki a nyelvtanulásnál sokkal jobban szereti a tőpörtyűs turóscsuszát, a paprikás-csirkét, no meg aztán a híres tokaji aszút, ami talán legjobban tetszik neki egész Magyarországon.

Arról is meg kell emlékeznünk, hogy Dzseki papájának speciális angol tortakészítő ipara van. A címe is megvan: „Udvari tortaszállító.” Ha az angol királyi családnál valamilyen lakoma vagy ünnepély van, akkor a chesteri Jack Benyon papája szállítja a tortákat és süteményeket az „illusztris” vendégseregnek.

Csak ezért irigylem az angol királyt. Mert Dzsekiék tortájából lakmározhatik.

Reményi György

A magyar arisztokrácia vagyona

A magyar arisztokrácia vagyona Trianon óta kétségtelenül nagy változáson ment keresztül. Nagy vagyonok semmisültek meg és oszlottak szét, mintahogy a történelem során a főrangú családok vagyona sem maradt sohasem tulságosan ellentállóképes. Családok halnak ki, házasságok folytán változnak meg maguk a vagyoni állapotok is, s ha magát a hitbizományi birtokot védi is a törvény, nem minden arisztokrata vagyon hitbizományi vagyon s nem minden hitbizományi vagyon egyuttal nagyvagyon is. Olyan főrangú családok, amelyek még csak néhány évtizeddel ezelőtt is dugazdag számba mentek, ma már kúszkódnak, vagy elszegényedtek. Ami az utolsó időkben történt, az viszont abból a szempontból különbözik az előző idők gazdaságtörténeti jelenségeitől, hogy új főrangú nagyvagyonok ma már nem keletkeznek nálunk. A nagyvagyon nem jelenti egyuttal a nagy jövedelmet is és ezért igaz, hogy sok arisztokrata vagyon nem jár együtt a nagy jövedelmi lehetőségekkel is.

Mindezt tudnunk kell, amikor a magyar arisztokrácia mai vagyonáról beszélünk, de tudni kell azt is, hogy vannak még igen komoly főrangú vagyonok s hogy ugynevezett polgári, vagy mobil vagyonok még mindig alatta maradnak egyes főuri családok nagy vagyonának.

A NAGY MÁGNAS-VAGYONOK

A magyar arisztokrata vagyon alapja még mindig a földvagyon. A leggazdagabb magyar arisztokrata ma is az Esterházy herceg, ezidőszent a fiatal Esterházy Pál. Az Esterházy-hitbizomány, amelyet 1695-ben Esterházy Pál nádor alapított, 403.300 hold volt s ebből

ma 222.241 hold Esterházy hercege.

Az Esterházyak kétségtelenül Európa leggazdagabb emberei közé tartoztak. Mc Carthy feljegyzi, hogy Viktória angol királynő megkoronázásakor Esterházy herceg gazdagsága tünt fel legjobban. A magyarországi földbirtokon kívül Esterházy Pál hercegnek ma is igen nagy birtokai vannak Ausztriában, illetőleg Burgelandsban és nagy ingatlanlag Burgelandsban és nagy ingatlan-vagyon a Bécsben. Budanesten a Vár-

beli Esterházy-palota tartozik ehhez a vagyonhoz. A herceg mindinkább arra törekszik, hogy

birtokát iparosítsa

és az utolsó időkben husüzemetek és konzervgyárakat létesített.

Az Esterházy-vagyon után a nagy magyar mágnasvagyonok földbirtoktulajdona a következők:

Festetich Tasziló herceg	96.128 hold
Pallavicini Alfonz Károly örgróf	66.085 "
Esterházy Móric gróf	55.786 "
Károlyi László gróf	51.152 "
Esterházy Tamás gróf	49.474 "
Festetich Sándor gróf	30.488 "
Semsey László gróf	30.182 "
Hunyady József gróf	28.037 "
Almássy Dénes gróf	27.721 "
Erdődy Sándor gróf	26.347 "
Esterházy Ferenc gróf	23.524 "
Batthyányi-Strattmann Károly herceg	22.844 "
Dessewffy Aurél gróf	21.729 "
Montenuovo Nándor herceg	20.581 "
Merán Jánosné grófné	20.200 "
Esterházy Pál gróf	19.052 "
Metternich-Sándor Klementina hercegnő	17.811 "
Waldbott Kelemen báró	16.394 "
Hohenlohe Klaft Keresztély herceg	15.997 "
Apponyi Géza gróf	15.543 "
Nádasdy Ferenc gróf	15.419 "
Jankovich-Bésán Endre gróf	14.471 "
Széchenyi Andor gróf	14.399 "
Andrássy Sándor gróf	13.883 "
Zichy Rafael gróf	13.567 "
Nemes János gróf	13.567 "
Tisza István gróf örökösei	13.437 "
Draskovich Iván gróf	13.272 "
Zichy János gróf	13.251 "
Széchenyi Bertalné gróf	12.620 "
Inkey József báró	12.514 "
Széchenyi Aladár gróf	12.076 "
Wenkheim Pál gróf	11.949 "
Nemes Albert gróf	11.684 "
Solymossy Jenő báró	11.443 "
Pappenheim Szigfriedné grófné	11.274 "
Károlyi Gyuláné grófné	11.050 "
Károlyi József gróf	10.840 "
Esterházy Pál gróf id.	10.304 "
Esterházy Sándor gróf	10.184 "
Wenkheim József gróf	10.167 "
Majláth József gróf	10.164 "

Ezek a nagy mágnas földbirtokvagyonok Magyarországon. A földvagyon azonban nem fejezi ki mindenképpen

A B C utasok részére.

A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú

BRISTOL szállodában.

B: mert olcsó áron nyújt mindent:

szép szobát, kitünő ellátást és szórakozást, hisz ugy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitünő ellátással) — a szoba fekvésétől függőleg — már napi 12.— pengőért kaphatja.

magát a vagyont is. A leggazdagabb és legvagyonosabb mágnásoknak a köztudat a következőket tartja:

Esterházy Pál herceg, Lónyay Elemér herceg, Pallavicini Alfonz örgróf, Esterházy Móric gróf, Festetich Sándor gróf. Igen nagy vagyona van földvagyonán kívül Andrássy Sándor grófnak, akinek nagy részvényérelkedtségei vannak. Majláth József gróf földvagyonán kívül egyike Budapest leggazdagabb háztulajdonosainak. — Földbirtokvagyonán tul ugyancsak komoly részvény és ingatlanvagyon van Zichy János grófnak, Montenuovo Nándor hercegnek, valamint Nemes János grófnak.

LÓNYAY ELEMÉR

A legnagyobb földvagyon tulajdonosain kívül a magyar mágnascsaládok néhány tagja még igene jelentős vagyon birtokosának számít. Kétségtelen ugyanis, hogy Lónyay Elemér herceg, akinek földbirtoka csak 9082 hold,

egyike Magyarország leggazdagabb embereinek.

Felséges Stefánia belga hercegnő, Rudolf trónörökös özvegye ugyanis Lipót belga király leánya és örököse a király óriási vagyonának. Ez a vagyon legnagyobb részét részvényekben van, nagy belga vállalatok, valamint a Kongó-birtokok részvényeiben és

egyike a legtekintélyesebb európai vagyonoknak.

Ennek a vagyonnak nagyságát nem lehet megállapítani, de bizonyos, hogy Lónyay Elemér, akinek magyar iparvállalatokban is nagy részvényvagyon van, sokszorososan gazdagabb, mint ahogy azt földvagyon mutatja.

GAZDAG ARISZTOKRATAK

Harkányi János báró földbirtoka csak 9272 hold, de Harkányi báró is a nagy magyar vagyonok tulajdonosai közé tartozik. A báró bank és ipari érdekeltségei igen jelentősek.

Nagy vagyon birtokosa Berchtold Lipótné grófné is, a volt külügyminiszter felesége, akinek 9216 hold birtoka van. Berchtold Lipótnak viszont Csehszlovákia területén van még jelentős vagyona.

Windischgrätz Lajos herceg,

a volt miniszter fia, aki most 24 esztendő, a magyarországi 8211 holdas

Iskolacipőt jó erős kivitelben csak

7-80
26-27-ig8-80
28-30-ig9-80
31-33-ig10-80
34-36-ig11-80
37-39-ig

Del-Ka-nál

hitbizományi birtokon kívül, amelyet nagy adósságok terhelnek, tulajdonosa viszont a nagy ausztriai és csehországi Windischgrätz-vagyonnak, amely még mindig egyike a legjelentősebb birtokvagyonoknak.

Széchenyi László gróf

3270 holdas magyarországi földbirtoka sem jelentős, viszont a washingtoni nagykövet felesége Vanderbilt Gladys, aki a hatalmas amerikai Vanderbilt-vagyon egyrészeinek örököse. Leányuk, aki Hadik János fiának, Hadik Béla grófnak felesége, ugyancsak nagy vagyon örökösnője.

Festetich Sándor gróf

vagyonához hozzájárul, hogy felesége nek is van 5423 holdas birtoka.

Igra nagy vagyon ura

Bolza Marietta grófnő,

aki nemrég ment férjhez és aki 4296 holdas birtokán kívül a Vigyázó-család vagyonából örökölt, ami az Akadémiaival való kiegyezés folytán jutott rá.

A komoly mánásvagyonok közé tartozik még

Károlyi Lajos gróf,

aki ugyan csak 4140 hold föld tulajdonosa, de akinek Budapesten is igen nagy ingatlanvagyon van.

Pappenheim Szigfried grófnak

felesége birtokán is van 7200 holdja. A fiatal Nádasdy grófnak a hitbizományi birtokon kívül még körülbelül 8000 hold ági vagyon száll.

Hoyos Miksa gróf

földbirtoka csak 3083 hold, de ő hasonlóképpen egyéb nagyvagyonok birtokosa is.

Wenkheim Dénes gróf

saját földbirtoka csak 7816 hold, de ezenfelül feleségének is van 2463 holdja és a gróf ezenfelül szintén egyike azoknak, akik nagy ingatlan és részvényvagyonok fölött is rendelkeznek.

Sigray Antal gróf

6225 holdas földbirtokán túl azért számít a leggazdagabb magyar mánások közé, mert felesége dús magyarországi családból származik.

Zselénszky Róbert grófnak

7468 holdas birtoka van a mai Magyarországon. Az ő vagyon nagymértékben összezsugorodott, de az aggrófot, aki sokáig a magyar agrárok vezére volt, nagy magánvagyon tulajdonosának tartják.

AKIK SOKAT VESZTETTEK

A főrangú családnak kezében természetesen sok birtok van még Magyarországon, de ezeknek egyike sem akkora már, hogy nagyon jelentős vagyonnak volna tekinthető. Így nincs a mai Magyarországon már földvagyon, legalább is számbavehető a Pálffy herceg-családnak, amelynek egyedül pozsonymegyei malackai hitbizománya 83.100 hold volt. Ez volt az első magyar hitbizomány, amelyet még Pálffy Pál gróf nádor alapított és az ő másik hitbizománya, amely a grófi ágra szállott 12.200 holdjával ugyancsak a felvidéken maradt. A Zichy István gróf által 1693-ban alapított nagy nórádmegyei hitbizomány is a felvidéken van és ekörül alakult ki az az örökösödési per, amely olyan nagy port vert föl. A Schönborn-hitbizomány, amelyet az egykori Rákóczi-birtokból 1728-ban Schönborn Ferenc Lothar kapott meg s amely 226.800 hold volt, a ruthén földön fekszik és így ma már a Schön-

bornok sem tartoznak a gazdag magyar arisztokráciához. A legnagyobb vagyoni veszteségek az utolsó évtizedekben kétségtelenül a Pálffyakat, a Széchenyieket, a Zichyeket, valamint a Károlyiakat érték. Így megszállott területen vannak a nagy Károlyi-hitbizomány legnagyobb részei pedig ez a hitbizomány 73.300 hold volt. Károlyi Lajos gróf 6213 holdas birtokával azért az igen gazdag magyar mánások közé tartozik, mert vagyonának egyrésze megmaradt és mert ő is egyike Budapest legnagyobb háztulajdonosainak. Nagy vagyonuk pusztult el megszállott területen az Andrásyknak, valamint a Telekiéknak.

A földvagyonok és általában a mánásvagyonok értéke a mai viszonyok között nehezen állapítható meg. Annyi azonban bizonyos, hogy

Nagy összegű bekebelezésüket kel a városnak fizetni a Speyer-kölcsön után

Megírta a Debreceni Független Újság, hogy a pénzügyminiszter leiratot küldött a magyar városokhoz és ezek között Debrecen városokhoz is, hogy a Speyer-bankcég érdekeinek védelme érdekében a város részére adott dollárkölcson összegének erejéig a cég rangsor-elsőbbségét telekkönyvileg jegyeztesse fel és adjon az amerikai céget képviselő Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak bekebelezési engedélyt a tartozás bekebelezésére. Annak idején Debrecen város törvényhatósági bizottsága ez ellen a rendelet ellen feliratot küldött a pénzügyminiszterhez és kérte, hogy tekintsen el a bekebelezéstől, tekintettel a többi hitelezőre és arra, hogy

a bekebelezési eljárás igen nagy illetékterheléssel járna.

A felterjesztés ellenére a pénzügyminiszter ragaszkodott a bekebelezési en-

Nagy és sokat ígérő társulattal nyitja meg színházát Kardoss Géza október 1-én

Komoly készülődés a Kardoss-rezsim 13-ik esztendejének megnyitására a rossz kabala legyőzésére.

Az ős első lehelletére felröppennek egyszerre a színházi hírek is. Eleinte találgatások, valószínűségek — most azonban már itt a bizonyos hír Thália debreceni fecskéi felől. Kardoss Géza — mondja magának a színháznak hozzánc érkezett jelentése — már összeállította teljes együttesét és gondja volt arra, hogy ez az együttes alkalmas legyen annak a rossz kabalának a kivédésére, amit ez az év a Kardoss rezsim történetében jelent. Ne tessék egyedül a színházi dekonjunkturára gondolni, kérem, sem csupán a nyomasztó gazdasági viszonyokra, amelyeknek a javulásában most kezdenek reménykedni a távol Nyugat nagy közgazdászai.

— Amig az elér mihozzánk — mondja Kardoss Géza és fájdalommal legyint a kezével.

No, persze, mert a rendes bajoknál a babonás színházi világ szemében sokkal nagyobb aggodalomra is van oka:

most kezdi nevezetesen színház-igazgatásának — és ami ezzel egyértelmű —, debreceni igazgatásának 13. évfolyamát.

ha a komoly vagyon egymillió dollárnál kezdődik, több olyan mánás van Magyarországon, aki ilyen vagyonnal rendelkezik.

Az is kétségtelen, hogy a magyar mánásvagyon ma teljes mértékben az ország gazdasági életét szolgálja, mert az arisztokráciának alig van olyan tagja, aki ne itthon élne és jövedelmét ne itthon költené el. Mindenesetre tapasztalható, hogy a mánáscsaládok és különösen a legvagyonosabbak körében

erős takarékosági szellem érvényesül

és hogy a legtöbb arisztokratavagyon tulajdonosa vagyonának megtartására törekszik.

Balassa József.

Mít hoznak az újonnan jöttek?

Persze, hogy primadonnakérdés az első, amelyben kielégítő megoldást vár a közönség. A primadonna — kérem — nem lesz új név, ismeri már a debreceni közönség pár év előtti vendégjátékából Kovács Katót. Magas, fejdelmi termetű, szőke és nagyon kedves holgy, a Király-színház primadonnája, állandó vendégként szerződve a Csokonai-színházhoz, sok forró sikert ígér.

S íme, hiába ígér dus sikert az egyik szerzemény, ott áll mögötte a másik, a konkurrens primadonna, aki szintén hivatkozhat már szép eredményekre, hiszen Hadnagy Mária-nak a Városi Színház operáiban volt már a mult szezonban jelentős sikere szép hangjával és remek játékaival. A Városi Színház-tól jött az egyik szubrett, Jatzkó Cica, a nemrég még olyan híres gyermek-primadonna, aki a felnőttek és beérkezettek babérait tépázza most s olykor nagy sikerrel. De ömeltette is áll valaki, aki abban bizik, hogy a 13-as szám kabalája az ő siekrét hozza meg: Indra Manyi, a kolozsvári magyar színház kitűnő szubrettje, akiről eddig a legjobb hírek érkeztek át hozzánk.

Kolozsvár másik tagot is ad a debreceni színháznak: Putnik Béla bonvivánt, aki szép hangjával sok forró sikert aratott s ráadásul nem ismeretlen Debrecenben, hiszen itt szolgálta huszárönkéntes esztendeit annak idején. Konkurrens neki is van, habár Mester Tibort, a prózai bonviván és szerelmes színész posztjára szerződött Kardoss Géza. De miután Mester most az Operettszínházban aratott nagy sikereket, nyilvánvaló, hogy egy-egy jó szerepért hajlandó lesz átkalandozni az operettekhez a komolyabb prózától.

Visszajön Debrecenbe Károlyi Vilmos, aki Szeged táncoskomikusa volt a mult szezonban, de csupa jó emlék maradt utána debreceni színész korából. Komoly nyeresége lesz az együttes-

HAAS LIPÓT

Ferenc József ut 58.
Telefon 29-63.

Stórfüggöny
gyönyörű betéttel P 7-80

Közimunka függönyök
nagy választékban

Futószőnyeg
63 cm. métere . . P 1-26

Boucle futó
65 cm. métere . . P 3-50

Padlókérpit
(Linoleum) 67 cm. P 3-—

Mokett szelontakaró
különleges szép mintákban P 55-—

Linoleumok 200 cm. szélesben nagy választékban termek, ebédliők és orvosi rendelők bevonására alkalmas.

Olcsó gyári árban!

LINOLEUM

nek Szepessy Edith, aki az Országos Kamaraszínház társulatában nem hiába szerepelt két nyáron át Debrecenben, ugyancsak sok tisztelőt szerzett művészetének.

A Vigszínháztól jön Csók István, tehetséges fiatal színész.

Visszajön viszont a debreceniek régi kedvence, Zilahy Pál is, akinek régen a Nemzetinél lenne szerződése, ha az állam nem építene le egyre.

Megmarad továbbra gazdasági titkárnak Szigeti Andor, ellenőr és színházi gazda lesz Erney János. A főügyelő továbbra is Hódy József marad. Karnagy Jacsó Rezső, aki szintén nem ismeretlen a debreceni közönség előtt és sugó K. Balogh Ilona. A karzemélyzet névsora a következő: Sándor Gyula, Kárpáti Jenő, Szerémi János, Bakoss Gyula, Halász József, Radó Vilmos, Besse Miklós, Marjai Károly, Pálffy Mancsi, Toldi Mária, Móróczi Rózi, Gáll Mancsi, Révi Baba, Fehér Rózi, Nép Elza, B. Kondor Erzs, Loránt Klári és Kiss Vilma.

Amint látható, a köteles 35 tag helyett Kardoss Géza 40 tagot szerződített. Az új társulat szeptember 15-én kezdi meg működését Egerben és ösztanzetánulva

október 1-én kezdi meg Debrecenben működését.

Természetesen úgy, mint a múltban, a jövő szezomban is terbe van véve úgy K. Voith Ilonka, mint Timár Ilának is a vendégszereplése egy-egy nagy operett, vagy operával kapcsolatban.

A társulat bizonyára megérdemli, hogy a közönség az eddigienél is nagyobb szeretettel támogassa és segítsen bebizonyítani Kardoss Gézának azt, hogy a 13-as szám nem rossz, hanem éppen a színészetnél szerencsés előjel.

A Hungária kávéház megnyitója

Néhány hét óta mintha szomorú gyászlepel mögött halott feküdnék... Ilyen képet mutatott Debrecennek egy régi nevezetese helye: a Hungária-kávéház. Szinte megdöbbenést keltett a lapok gyászjelentése, hogy a Hungária-kávéház — még ha az akkori hirdetés szerint átalakítás címén rövid időre is — megszűnt. A régi, mozgalmas, még kedvelődő Debrecen társadalmának legkedvesebb találkozóhelye, nagy, ur mulatságok helye volt a Hungária. Annál kellemesebb, örvendetesebb esemény most az, hogy a Hungária új köntösben újra megnyílik. Megnyílik átalakítva, új belső elhelyezkedéssel, ami mind azt akarja szolgálni, hogy a régi kényelem, a régi Hungária fogadja be Debrecen közönségét, amely bizonyosan özönlenni fog oda. Fény, kényelem és ami talán most a legnagyobb súlyt dobja a mérlegbe: olcsóság és ez olcsóság mellett mindenben a legjobbat adni. Az új tulajdonosa a kávéháznak, amely újra találkozóhelye lesz Debrecennek, Molnár Lajos, a nagyerdei Vigadó bérlejtője, aki valóságos lelkiismereti kérdést csinált abból, hogy minden tekintetben pompás helyet teremtsen a közönségnek. Molnár Lajos a kávé, a vendéglős szaktudásával és a debreceni iparosok szinte művészi készségükkel valóban széppé, pompássá tették az új Hungáriát. Kohn Sándor, a közismert festőmester és munkatársai szinte kedves légkört teremtettek derűs, szép színekkel. Az új Hungária megnyitása biztató szívetűdés az új nap hajnalodásának rózsaszínű sugarából, hogy a régi Hungáriával a régi boldog idők szépsége tért vissza a debreceni életbe.

A kávéházban Hajdu Bandi jóhírű zenekara muzsikál.

100 éve a jót ajánljuk . . .

Intézeti
kelengye
Fehérnemű
Paplan-Takaró
Matrác
Kardos Lászlónál,
Debrecen.

Használatban a legolcsóbb.

Ghiczy Tihamér a rendőrség vidéki főkapitánya

Budapest, szeptember 3. Mint ismeretes, a rendőrség átszervezésével kapcsolatban a vidéki kerületi rendőrkapitányságokat megszüntették és helyükbe Budapest székhellyel egyetlen központi hivatalt, a magyar királyi rendőrség vidéki főkapitányságát állította fel a kormány. A hivatal vezetésével a belügyminiszter Ghiczy Tihamér dr-t, a debreceni kerület volt rendőrkapitányát bízta meg. Ghiczy Tihamér a kormányzó most a belügy-

miniszter előterjesztésére a magyar királyi rendőrség vidéki főkapitányává nevezte ki.

Ghiczy Tihamér 1903-ban kezdte pályáját, mint közigazgatási gyakornok, majd szolgabíró, később hadügyminiszteri tisztviselő lett. 1907-ben a határrendőrséghez került, 1920-ban pedig debreceni rendőrkörzeti főkapitányává nevezték ki. Számos kitüntetés birtokosa.

Ne adják vissza az életemet, ha nem tudnak munkát adni

Keresztury János kőműves, nemrég ismert futballista felvágta ereit a Piac uccán. — Csak a mentők tudtak kórházba szállítani a halálért makacsul birkózó öngyilkosjelöltet.

Szombaton délelben, mikor legnagyobb a forgalom a Piac uccán, megrázó öngyilkossági kísérlet történt a Simonffy ucca sarkán. Egy kétségbeesett fiatalember felvágta karján az ereket. Noha tettét nyomban észrevették, a segítségére sietők nem bírták megfékezni az elkeseredett öngyilkosjelöltet, akit végül is a mentők megkötözve tudtak csak beemlíni a kocsiba.

A Piac és Simonffy ucca sarkán sétált szombaton délelben Molnár Imre ny. tiszthelyettes, aki hirtelen észrevette, hogy a villamos oszlophoz támaszkodó fiatalember

egy fényes tárgyat végigrántott a balcsuklóján.

A következő pillanatban már széles sugárban szökkenett fel a vér a fiatalember csuklójából.

Molnár Imre nem habozott, gondolkodás nélkül odaugrott az öngyilkoshoz és karját megragadva, az ütőeret igyekezett elszorítani.

Bár az egész jelenet másodpercek alatt játszódott le, hamarosan nagy csődület támadt és többen segítségnek igyekeztek Molnárnak, aki közben már nagy harcot folytatott az öngyilkossal, miután ez

mindenáron másik karján is fel akarta vágni az ereket.

A közelben posztoló rendőr a mentőkért telefonált, akik gyorsan megérkeztek és miközben a rendőr és a tiszthelyettes lefogták az öngyilkos karját, két mentő összekötözte a fiatalember lábait s így közös erővel ártalmatlanná téve sikerült az ereket lekötöni.

A mentőorvos megállapította, hogy az öngyilkos egy önborotva pengével az egyik karján az összes ereket átvágta és nagy vérvesztéséget szenvedett.

A makacs öngyilkost szigorú őrizet mellett szállították ki a sebészeti klinikára, de még a kocsiban sem nyugodott meg, hanem állandóan kiabált:

— Hagyjanak meghalni!

Ne adják vissza az életemet, ha nem tudnak munkát adni!

A makacs öngyilkosjelölt nevét sem mondta be, csak a klinikán a személyi adatok felvételénél derült ki, hogy

Keresztury János kőművesegéd, az egykoron híres válogatott futballista.

Keresztury János neve futballtudomány révén az egész Tiszántulon ismert volt. A DKASE-ban szerepelt évekig a középfedezet posztján és csapatának főerősége volt. Lelkes, becsületese futballistának ismerték, Erdélybe is többször csábították, de a szíve Debrecenhez és kedvenc csapatához húzta.

Míg futballozott, nem dolgozott és ezt annál könnyebben is megtehetette, mert jó módú szülei voltak és nem szenvedett hiányt semmiben. Pár évvel ezelőtt Keresztury apja meghalt. Örökségét a fiu megkapta, de könnyelmű életmódot folytathatott s a pénz hamarosan eluszott és Keresztury Jánosnak most már kenyeret kellett keresnie. Megkomolyodott és becsületese, szorgalmas munkával tartotta fent magát.

Nem volt válogatós a munkában, dolgozott vidéken, elment a Hortobágyra s az egykoron becézett futballista batyúval a hátán indult hétfőn reggelként vidéki munkahelyeire. De a kőművesekre ma rossz világ jár és Keresztury János sem juthatott munkához. Nem voltak barátai, jóemberei, akik segíteni tudtak volna rajta. Végső elkeseredésében határozta el magát végzetes tetterre, amely egyelőre nem úgy sikerült, ahogy Keresztury János akarta. De talán egy más alkalommal meg is csinálja.

Csak egy módon el lehetne téríteni szándékától. Munkát kellene adni neki.

Keresztury János állapota különben igen súlyos.

A klinikán a tátongó sebeket összevarrták és remélik, hogy az öngyilkosjelölt erős sportszervezete kibírja a súlyos sérüléseket a nagy vérvesztés ellenére is.

Gyomorsav túllengést, gyomorfekélyt gyógyít a
„HAJDUIN”
orvosi rendelethe.
Orvosi ismertetést orvosa kívánságára küld Dr. Sztankay Ába egyetem m. tanár gyógyszerészére Debrecen.

Egy drága pasztoróra

A nagy tisztelt város korzóján akonyattájban néha végig imbolyog egy sajtóságos külsejű fiatal férfi. Hogy fiatal, azt csak akkor tudni, ha megmondják róla; a külseje legalább ötven esztendősnök mutatja. A haja ősz, arca ráncos, sápadt és beesett, a tekintete üresen, céltalanul révedező. Tétova, bizonytalan járásával olyan, mint a megtestesült félszesség. Mintha állandóan bocsánatot kérne, amiért a világon van. A járókelők idegenkedve térnek ki az utjából. A nők hidegen elnéznek fölötté. Szégyellős köszönését gyors, alig észrevehető biccentéssel nyugtázzák, a háta mögött pedig furcsán, cinkosmódra mosolyognak össze. A férfiak szánakozón néznek utána, egy-másik azonban engesztelhetetlenül mormolja:

— Ugy kellett neki...

Első pillanatra megállapítható, hogy a különös ember életének valami sajtóságos tika van. Titok, amit mindenki ismer a városban. Nem is volt nehéz megtudni — Hátborzongatóan nem mindennapi történet — mondták. — Ötven évesnek látszik, pedig harminc sincs még. Gazdag földbirtokos, a sors már a bölcsőben elhalmozta minden földi jóval. Megszokta, hogy minden kívánsága teljesül, de ennek köszönheti a tragédiáját is, amivel mindenért levelezelt.

Nagyon szerette a nőket. Szerelmi kalandjaitól egyidőben hangos volt a város. Egyszer azután hosszabb időre eltűnt. Egy szanatóriumban ápolták, ahol hónapokon át lebegett élet és halál közt. Misor végre felgyógyult, teljesen megöregedett. Olyan volt, mint most. Visszajött a városba, mert azt hitte, hogy senki sem ismeri a titkát. Pedig akkor már mindenki tudta.

A birtoka közelében, egy tanyán, egy nagyon szép asszonnyal akadt össze, igazi falusi vénasszal. Nagyon megtetszett neki. A menyecske ura böllér volt, nehézzérű, kevésszavu ember. Urgyülölő. A szép asszonyára úgy vigyázott, mint a szemévilágára.

De a menyecske kikapós volt. Ki is volt áhezve, mert a környéken senki sem mert kezdeni vele. Félték az urától, a furcsanézésű, keményjárású böllértől. A gavallér földesur kapóra jött neki. A cicomás, hiu asszonynak nagyon kedvére volt a bőkezű széptevő, aki minden elhalmozta, amit csak kívánhatott.

A férje azonban résen volt és ezért csak nagy titokban találkozhattak. Egyszer el is kapta legyeskedés közben a földbirtokost, akkor csunyan megrázta. De még nem tudta, hogy mitörtént, csak gyanakodott.

— Hallja az ur, — leckéztette sötétlen a megrémült fiatalembert — ne kószáljon az én portám körül. Meg ne lássam megegyszer az én asszonyommal, mert baj lesz abból, nagy.

Kis időre abba is maradtak a találkák, de két szerelmezen nem fogott a szó. Megint csak egymáshoz hajította őket a hőségük. És aztán megtörtént a szerencsétlenség.

A böllér a tanyákat járta, a szokásos operációkat végezte az állatokon, ahogy a mestersége magával hozza. De a szeme a távollól is az asszonyán volt. Figyeltette. Egy délután hiraást kapott. A

Maradék selymek
ismét kaphatók
rendkívül olcsó árban
A MAGYAR RUHAIPAR-nál.

böllér magához intette két hü emberét. Kevés szóval tudtukra adta, mit akar. Azok a nyomába szegődtek. Megértették.

A két bűnösnek kiáltani se volt ideje, amikor rájuk törték. Az asszonyt elnyomták, a férfit a miskaroló padhoz kötötték. A szája betömve mind a kettőnek. Aztán a böllér a legnagyobb hidegvérrel előszedte a szerszámait. Egy szó sem esett. A cinkosok némán nézték végig a borzalmas műtétet. Nehéztermészetű, tanyai emberek voltak, igazat adtak a megbántott férjnek. Mikor mindenek vége volt, talyigára tették az ájult embert és lerakták a kastélya elé. Véresen, eszméletlenül hevert az uton, amikor az emberei rátaláltak.

A legkülönösebb az, hogy nem tud elköltözni a környékről. Pedig már tudja, hogy mindenki ismeri a titkát. Azt mondják, bosszút forral a böllér ellen. Feljelentést nem tett, a hatóságok nem is jártak el a böllér ellen. Ma is ott él a

Piac u. 9.

tanyán asszonyával, akit szigorú kordában tart. Hogy el ne felejtsem, amikor a szerencsétlen fiút megtalálták, a haja tiszta ősz volt.

A történet hőse már eltűnt a korzóról, mire az elbeszélés véget ért. Az élet ismét plagizált egy regényből. Jimmy Higgins titokzatos kalandja sok ezer mérföldnyire, a szikes magyar pusztaságban ismétlődött meg.

„Seregszemle.”

Debrecen fiatal írói, publicistái lapot indítottak, a kéthetenként megjelenő *Seregszemlé*t. A folyóiratot Kertész Dániel szerkeszti, a fiatal gárda egyik kitűnő reprezentánsa, akinek — többek között — az a nagy előnye is megvan az ismert fiatal szerkesztő-típussal szemben, hogy képzettsége és érdeklődése nem pusztán irodalmi és művészeti, hanem közgazdasági és szociológiai is. A *Seregszemlé*ből eddig két szám jelent meg s e 32 lapon már tisztán jelentkeznek az az egész szellemiség, amely az új vállalkozást létre hívta és élte. Az a szellem ez, amely a politikai reakció, a fajvédelem, az antiszemitizmus ideológiájából nőtt ki, de fájdalmas és becsületos önkritikával kiirtott magából mindent, ami a magasabb értelemben vett európaiság és humanitás elveivel nem fért össze. A politikai reakcióból csak a régi politikai jelszavaktól (demokrácia, liberalizmus) való idegenkedés, s a marxizmussal szemben való szünetlen en garde maradt meg, az antiszemitizmus a probléma jelentőségének nagymértékű redukciója, sőt kikapcsolása révén jutott nyugvópontra s a fajvédelem kezd — jószándékú, okos szociális reformok terveiben — valóban a faj bölcs védelme lenni.

Ez a szellemiség még mindig sok bénító emléket hurcolja az ellenforradalmi mentalitásnak, de a legjobb uton van a tökéletes tisztulás felé. A hipernacionalista romantika szallanziait szinte teljesen levették

Svetits-palotában tekintse meg

a posztóház FELDHEIM IMRE szenzációs őszi kirakatait!

s az állástalan, kenyértelen magyar fiatalság nagy ügyében megtalálta azt a konkrét magot, amely köré kirajzolhatja praktikus feladatainak egész sorát s amely mag nélkül könnyen beleeshetnek hasonló orgánmok gyakori hibájába: a szakadatlan „világnézeti”, „életszemléleti”, általánosságokba vesző, meddő teoretizálásba.

Egy új folyóirat szerkesztés-technikai nehézségeivel mindenki tisztában van s ezért méltánytalan volna már az indulás pillanatában ily irányú kifogásokat emelni. Kertész Dániel mihamar meg fogja találni a módját, hogy folyóiratának a tartalma ne csak komoly, hanem változatos is legyen s egyre növekvő gondokkal fog ügyelni arra is, hogy a becses mon-

Egy község bölcsőjénél

Községalapítás a Cserén — A mostoha-erdő — Hét esendőr és öt hold föld — A belügyminisztérium spórol — A tisztességes fehér virága — Facánfelhő — Miért görbe a gúti vasut és miért kell Debrecenben építeni a kocsikat? — Gazdag vakáncsosok — Mit mesél a kis malac? — Apró magyarok vándorútja — Palfordulás az olajpumpával

Debrecen, augusztus.

ELŐJÁTÉK

Eszembe jut egy régi angol adoma. A tornyos, páncélos, gögös hadihajó büszkén horgonyzott a portsmonki part előtt. A legmagasabb árbócrudon kevélyen lengett az oroszlanos lobogó, a hatalmas Anglia hadizászlaja. A part felől apró csónak igyekezett a hadihajó felé

Piac u. 19.

és megállt a feljáró mellett. Középkorú, téglaszín arcú angol dzsentlmen volt az érkező. Szó nélkül elindult, hogy felmenjen a lépcsőn.

— Bocsánat, — mondta az őrtálló matróz — a hajóra idegen nem mehet fel. — Dehogynem, — felelt a dzsentlmen nyugodtan — a parancsnokkal akarok beszélni.

A matróz zavarba jött. — Hm, hm, — köhécselte — hát kit jelentek be a parancsnok urnak? Az idegen szemrebbenés nélkül felelt: — Mondja csak, barátom, hogy az egyik tulajdonos akarja megnézni a hajót. Az angol dzsentlmennek igaza volt. A hajó Angliáé volt, vagyis az angol polgároké, tehát joggal mondhatta magát az egyik tulajdonosnak.

MAGYAR CIVIS — ANGOL POLGÁR

A debreceni civis legalább olyan büszke ősi polgárgórára, mint az angol a magáé. Ő is a városé, az az övé. Ő is tulajdonos. És joggal, hiszen szabad polgára a nemcs városnak. Debrecen birtokait keresztülkaszál hálózák a sok századéves szolgalmi jogok, amik azt bizonyítják, hogy a D. V. és a D. P. körülbelül egyet jelent. Itt van mindjárt a legteljesebb jog a cseréi erdőn, ami sok keserű percet okoz a város gazdasági hivatalának. Tulajdonképpen így van rendjén. Nagyon helyes, hogy a polgárnak joga van ahhoz, ami az övé — is. De azért a gazdasági hivatalt is meg lehet érteni. Az erdő: erdő és bizony nem nagyon használ neki a legteljesebb.

TUDJA-E A DEBRECENI POLGÁR, HOGY MIJE VAN?

Maradjunk csak annál, hogy ami a városé, az a polgáré is. Nagyon szép és megnyugtató alapelv ez s dicséret érte Debrecen városának, hogy sohasem en-

gedte elhomályosítani. Igaz, hogy a Hortobágy vitája a D. V. és a D. G. körül kissé mintha rácsfolna erre, de az a jelentéktelen kis legelőbőr szóra sem érdemes. Igazán csak annyi, mintha egyik zsebéből kivenné és a másikba tenné át az ember.

Jó annak, aki olyan gazdag, hogy azt se tudja, mi je van. Attól tartok, hogy a debreceni polgárok jó néhány csak igen kevéssé van tisztában azzal, mit jelent, hogy ő is tulajdonos debrecen birtokai-ban. Mert hogy mekkora ország Debrecen, azt csak az láthatja világosan, aki megette az utat Ohattól a Gutig. Ezt pedig nem sok debreceni polgár mondhatja el magáról.

A térkép és a statisztika csak holt adatokat közöl, a képzeletet nem mozgatja.

Piac u. 83.

ditja meg. Látni kell azt az embernek a saját szemével. A közel százkilométeres utvonalat Ohattól a Gutig, a keresztirányról nem is szólva. És ez mind Debrecen.

DEBRECEN-ORSZAG

Csak a középkori Olaszországban találunk példát arra, hogy egy-egy nagyobb város egész kis országok középpontja volt. A külföldön ez már megszűnt. Nálunk egy-két városnál még megmaradt a régi téves határ. Kecskemét a bugaci pusztával, Szeged a tanyavilággal szintén egy-egy kis ország. Hanem Debrecennel egyik sem vetekedhet. A világ egyetlen városa sem uralja akkora területet, mint Debrecen. Maga a beépített város is vezet négyezer és néhány száz holdjával.

Hosszu, rétestésztá módjára nyulik el a debreceni határ Egyektől Nyírmártonfalváiig. Felül Balmazújváros, alul Szoboszló nyomja laposra, de azért így is elég vastagderaku szemű, mert a legkarcsubb pontján is megüti a tizenkét kilométert.

E sorok írója többször is megjárta a felejthetetlen új utat Debrecen egyik végétől a másikig, puszták, erdők, dombok és gazdag rétek változatos világán keresztül. Most egy kis részletéről lesz szó ennek az utnak, Hálápon innen Egreskerten túl. A Cseréi erdőről van szó, ahol egy új község első magja bujt ki a földből. Debrecen-ország hamarosan egy új községgel lesz gazdagabb.

ERZSÓK

Remek Szent Anna
Zselatti 5.
Sapkát készít
Öcska kalapjából
Két pengőért.

danivalók foltalan nyelvi köntösben kerüljenek a publikum elé.

Vállalkozásához minden művelt, jóhiszemű ember tiszta szívvel kívánhat szerencsét.

K.

NEGY EMBER DIÓHÉJBAN

Simán gurul az erdei vasut mokány kis sinautója a girbe-gurba kanyargó gúti pályán. Akkor csak, mint egy dióhéj, még pedig feltöretlen, mert nincs ajtó rajta, úgy kell átlépni a bordáján. Mégis négyen szorongunk benne — elég kényelmesen. Elöl a vezető, a hátsó ülésen Veress Géza tanácsnok, Radeczky József, az erdei vasut agilis, fiatal művezetője s magam, mint legvékonyabb, a közepén.

Erdős gerincű szép zöld dombok közt kanyarog a pálya. Kétoldalt sűrűn hatalmas farakások sorakoznak.

— A műfával nehéz dolgozni van az idén, mióta az építkezés megállt — mondja Veress tanácsnok. — A tűzifa elmenne, ha kétfannyi volna is, de a műfára nem igen akad vevő.

Hatalmas szelünk van, mennyei üdülés a városi kánikula után. Be kell gombolni a kabátot. Persze beszélni nehéz egy kicsit, de azért Veress tanácsnok ur fáradhatatlanul magyarul:

— Ez már itt a Cseré. Elég nagy erdő, de nem hálás. Ez a legmostohább az erdeink közül és javítani nem igen le-

Mindenütt PANETH szalámi olcsó áron.

het, mert sokat ront rajta a legteljesebb jog. Az erdőt ugyanis magánbirtokok cikkcakkozzák mindenütt és a tulajdonosoknak joguk van legteljesebb. Az állatnak jó ez, de erdőnek rossz, mert lehetetlenné teszi a kedvező talajképződést. Télen a hó alatt nagyszerű trágya képződne a lehullott avarból, de jönnek az állatok és letarolják, lelelelik. Így aztán sovány marad az erdő földje.

ERDŐ-GONDOK

Jobbra-balra fiatal erdőültetvényeket mutat széles mozdulattal.

— Persze, azért ültetünk néhány holdon minden esztendőben, de nem sokat segít. Az új fának hosszú időre van szüksége. Ki kellene sajátítani a magánbirtokokat, hogy igazán erdővé tehesük a Cserét, de erre most gondolni sem lehet. Télen a fatolvajok is erősen rongálják az erdőt. Védekezni bajos, mert Vámospárcectől Ujvárosig nincs örs ezen a roppant területen. Néhány járőr cirkál csak, de ez keveset használ. Ezért kértünk csendőrörsöt a belügyminisztériumtól a tanyaközpontba. Hét emberre terveztük a laktanyát és öt hold

RUHACSERE!

Viselt, kopott férfi ruháját, felöltőjét, télikabátját becserelem finom gyapjuszövetre, vagy kabátanyagra. Nyílt üzlet. Hívrásra hához jövök. **Hegyi, Sas ucca 4., Kölcsönsegélyző palota,**

földet adtunk volna használatra, hogy gazdálkodhassanak is rajta. Ez lett volna a magja a cserei községnek, mert a tanyai iskola, a bábaház és a vadászak közelébe tettük a laktanyát. A belügyminisztérium azonban nem adta meg az örsöt. Spórolnak. No de ami késik, nem mulik. Majd elintézi ezt is a polgármester ur és a főispán ur.

Csodaszép az út. Szelíd, lankás vidék, de gyönyörűk a színei s egy-egy bevágás néha meglepően szép kilátással hízalja a szemet. Most szakállas buja mezőn szalad a dióhéj, ameddig ellátni, csinos kis fehér virágok csillagozzák a rét meleg zöldjét.

— Tisztesfű, — mondja Veress tanácsok szeretettel — nézze csak, kicsoda kedves kis virág. Az adja a legjobb mézet az ákác után. Majdnem olyan jó, mint az ákác méz. És milyen sok van belőle.

A közeli erdősávból tarka felleg rebben fel és suhogva ereszkedik le távolabb.

— Mi ez, tanácsnok ur?

— Fácánfelhő. Itt van a vadásztársaság fácántelepe.

— Sok van?

— Nagy gonddal tenyésztik. Értékes tojásokat hozattak, keresztezik, vigyáznak rájuk. Van elég.

— Miért kanyarog úgy a pálya?

Radeczy ur veszi át a szót:

— Olcsóbb volt úgy, hogy a földmunkát lehetőleg kerültek, amikor a pálya épült. Harminchat kilométeren drága mulatság lett volna a dombokat átvágni, lehordani. Hát csak arra vitték, amerre kényelmesen ment, ezért girbe-gurba. A görbesége miatt nem is szaladhatunk teljes gázzal, mert kipurították a kocsi. Csak harminc kilométerrel mehetünk, a gőzünk még lassabban. Ez a kocsi, a löbbi is, mind itt készült az erdei vasut műhelyében. A magunk munkája az atolsó szegig, csak a motort vesszük bele. Ilyen nyomtáv sehoh a világon nincs, mint nálunk. 950 milliméter a sínek távolsága, erre a méretre sehohsem dolgoznak. Kénytelenek voltunk tehát magunk felcsapni vasutgyárosoknak. De legalább megvan az az előnye, hogy olcsóbb így.

— A nagy sinató is itt készült?

A művezető ur szerény büszkeséggel feleli:

— Az is.

Gratulálok neki: Egy dombon, a bokrok közül vákánycsok kunyhó teteje kukkant elő. Hát... nem palota.

— Addig sajnáltuk a vákánycsokot, — veti rá Veress tanácsnok — hogy most már ő sajnálhat joggal másokat. A vákánycsok szegénysége most gazdagság számba megy a munkanélküliek inségéhez képest. Persze, nem nagy állás a vákánycsok, de a semminél jobb. Biztos kenyere, szalonnája megvan a vákánycsoknak, a legtöbb disznót, baromfit tart és veteményeket is termel. A dolguk nem tulnéhez s azonfelül nem nagyigényű emberek. Ami kell nekik, az megvan s ezt ma sok ember nem mondhatja el magáról. Egyébként a guti erdőben olyan vákánycsokaink vannak, akik csak dolgozni járnak az erdőbe, mert a szomszédos községekben laknak. Így jobb az erdőnek, mintha az állataikat is ott tartják.

— Hogy dolgozik a vákánycsok?

— Egyéni vállalkozó. Ha nagyszámban családját, maga vállal egy erdőrészt.

Néha többen összeállnak. Fizetésük nincs, ami terem, az az övék. A jobb helyekért még részesedést is adnak a városnak. Első évben irtanak és vetnek, esetleg a másodikban is. Azután kezdik az ültetést, de a gyenge facsemeték közt még tovább vetnek, kukoricát, veteményt, ami legalkalmasabb. Nézze, ott a kukoricában is látni a friss ültetést. Végeredményben az erdő terem nekik annyit, amennyi a megélhetésükhöz kell.

Eközben megérkeztünk a tanyai központba. A kövesút mentén, szelíd völgyhajlatban fekszik a jövőd község bölcsője. A tanyai iskola és a szülészóni lakás modern épületek, szép kerttel. Kissé távolabb van a vadászház és a vadór lakása. Egyelőre ennyiből áll a cserei tanyaközpont az erdő közepén, no meg a most épülő csendőrlaktanyából.

A nap aranyló szeretettel csókolgatja a szépséges tájat. Isteni csend és nyugalom, az alföldi nyárdélután áhítatos ünnepélyessége. Szinte szentségtörésnek érezzük hangos szóval meghasítani.

OLCSÓ ÉPÍTKEZÉS

— Mennyibe kerül az építkezés? — kérdelem Veress tanácsnokot.

— Ezt bizony inkább a műszaki hivatal tudná megmondani. De nem sokba. Az anyag ingyen van, szétbontott épületekből szállították ide. A tervet a város házilag készítette, tehát jobbadán csak a munkadíj a kiadás.

A nagyhalom épületalkatrész és téglapiramisok közt már látszik a nyoma az elkezdett munkának. Tágas, egészséges, napos szép otthont kap a cserei csendőrs. A kövek közt ütőző fűszálakat kunkori farku, vidám kis malac turkálja játékosan. Csupa nevetés és öröm a boldog kis állat, apró szemű huncutul vizsgálja a betolakodókat. Meghempereg a fűben, gubancos bűndácskáját rázogtatja, vékony lábával vigan kalimpál az

áldott kék magasság felé. Mintha csufolódna velünk:

— Ti bolond, komoly emberek, ti...

Jertek, hemperegjete a csiklandozó fűben, édes a levegő, meleg a napfény, szép ez az áldott világ!

Veress tanácsnok ur nyilván nem figyel a kis malacra. Belemelegedve magyarázza:

— Most hat-tíz kilométer sugaru körből járnak be a gyerekek a tanyai iskolákba. Mert van itt még egy iskola. Ez állami, amaz községi. Télen bizony nem kis dolog ez az apróságoknak, a térdig, állig érő töretlen hóban.

Egy pillanatra eltűnik előlem a sugárzó, ragyogó nyár. Havas fákat látok és köztük kinosan bukdácsoló gyermekeket, amint pirosra fagyott arccskával igyekeznek a messze iskola felé. Már a szülészóznál kezdődik a kis magyarok kemény vándorútja. Keserű iskola, nehéz sors ez.

— Ha megszületik a község, jobb lesz a gyerekeknek is. Hamarosan valami üzlet kerül ide, aztán apránként közelebb húzódnak a távoli tanyaházak, vákánycsokosok lakói s egy szép napon itt áll a vadonutaj, friss község.

Közben a sinató vezetője érdekes műveletekbe fogott. Egy ügyes kis olajpumpa segítségével felemelte a kocsit úgy, hogy a kerekek a levegőbe kerültek, aztán az egész kocsit megfordította a sin fölött. Mostmár indulhatunk vissza.

Még egyszer bucsuzón körüljárattam a tekintetemet a békét lélegző, szép tájon. Azután beszállunk. Helyesebben: belábalunk a kocsiába.

A sinató frissen mozog a város felé. A széljárás hüvösebb lesz, nyakig kell huzni a takarót. Bent a városban ájuldozva panaszkodnak most a fülledt kánikulára. Mostmár tudom, mit használjak ezentul a hőség ellen. Sinautót. G. D.

Jól mulatott Debrecenben az erdélyi turisták első, hozzánk érkezett csoportja

Mióta Erdély elszakadt Magyarországtól, az első erdélyi turista kirándulást szombaton rendezték meg az Óhazába. Ez volt különben a Bihari Turista Klubnak első magyarországi turája, amelyen 54-en vesznek részt.

Szombaton délután 5 óra után érkezett be a kirándulók két hatalmas autóbúsa a Piac uccára, ahol a kedves erdélyi vendégeket a járókelők kitörő lelkesedéssel fogadták. A megérkezésnél a Magyar Turista Egyesület 12 tagja fogadta a vendégeket, akiknek Lakatos Gizella kertész nő egy-egy kék nefelejts virágcsokorral kedveskedett. A Piac uccán percekre megakadt a forgalom és a további ünnepségnek a rendőrszem vetett véget, akinek gondoskodni kellett a forgalom visszaállításáról.

Este az Angol Királynő különtermében társasvacsera volt, melyen a vendég és a debreceni turisták nagy számmal vettek részt. A vendégeket dr. Horvay Róbert főiskolai igazgató, alelnök üdvözölte rövid, de tartalmas beszédben, amelyre Papp Lajos, a Bihari Turista Egyesület titkára válaszolt. A beszédek végén kék-sárga, illetve piros-szürke zászlókat cseréltek a szónokok. Vacsora után tánc következett, majd az erdélyiek a régi, kedves magyar nóták közben táncra perdülve ropták a csárdást.

A kellemesen eltöltött pár órai tartózkodás után pihenni tértek a vendégek, mert reggel 4 órakor már utaznak tovább Egerbe.

Az érkezett turisták névsora: Papp Lajos, Schvalb Sándor, dr. Stern Tibor,

Dénes Klári, Kiss Endre, Freifeld Józsefné, dr. Patzko Elemér, dr. Molnár Imre, Waldmann Zsuzsi, dr. Bleyer Sándor, Havranek János, Kovács József, Papp Károlyné, Eberl Kálmán, Eberl Matild, Rosenberg Lola, Weimann Tibor, Náda István, dr. Náda Samu, Szigeti József, Dobos Gizi, Helf Karola, Lób Vilmos, Linzinger Irén, Grün Ernő, dr. Bihary Miklós, Zeemann János, Zeemann Jánosné, dr. Faragó Viktor, Köszegi Mária, Széles Kálmán, dr. Somogyi Imre, dr. Somogyi Imréné, Kortsmáros László, Kortsmáros Lászlóné, Lakatos Sándor, Csekő Endre, Mayersohn Jancu, Mayersohn Jancuné, dr. Bartha Imre, dr. Bartha Imréné, Bihary Jenő, dr. Stern Albert, dr. Stern Albertné, Nissel Kornélia, dr. Kaufmann Gyula, Goldner László.

Fiatalkoruk kerékpártolvaj bandáját fogták el

Bravuro fogást csinált szombaton a debreceni rendőrség Lakatos detektívcsoportja. Sikerült elfogni egy fiatalokból álló tolvajbandát, amely az utóbbi időkben sorozatos kerékpárlopásokat követett el Debrecenben és Nyiregyháza. A fiatalok bevallották, hogy husz kerékpárt loptak, de a rendőrség tovább nyomoz, mert valószínű, hogy bűnlajstromuk alapos nyomozás után csak növekedni fog. Ugy hiszik, hogy ezzel a fogással az utóbbi idők legnagyobbstílusú kerékpártolvajbandáját sikerült ártalmatlanná tenni.

BUDAPESTRE érkeve

a keleti pályaudvarral szemben

a Park Nagyszállodában

megtalálja kényelmét.

Leszállított árak!

E lap előfizetőinek **20% engedmény**

A tanonctartó iparosok beiratási kedvezményt biztosíthatnak maguknak

Az iparostanonciskola igazgatóságától nyert értesülés szerint az iparostanonciskolában a beiratások 1-től 7-ig minden délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 6 óráig történnek. A rendes tanítás szeptember hó 9-én reggel 8 órakor kezdődik.

Az iskolai tanszereket szeptember hó 24-ig minden tanonc annál a könyveskereskedőnél szerezhetheti be, ahol azt a legjobbnak találja, ellenben azoknak a tanoncoknak, akik szeptember hó 24-e után még mindig nem lesznek tanszerrel ellátva, a szervezeti szabályzat értelmében a szükséges tanszereket az iskola adja ki és az árát nemfizetés esetén az I. foku közigazgatási hatóság hajtja be.

Egyben felhívjuk tagjaink figyelmét arra, hogy az iparostanonciskolával folytatott tárgyalások eredményeképpen mindazoknak a tanoncoknak, akik szeptember hó 25-én déli 12 óráig az iparostanonciskolánál bizonyítványuk kiváltása céljából jelentkeznek, azoknak a folyó iskolai évre beiratkozniuk nem kell. Ezt azért hangsúlyozzuk különösen, mert ezáltal módjukban lesz az iparosoknak mindazon tanoncoknál, akiknek szerződésük október hó 15-ig jár le, a beiratási díj fizetésétől teljes egészében mentesülni. Természetes, hogy ez csak az esetben történhetik meg, ha a munkaadók eleget tesznek azon törvényes kötelezettségüknek, hogy tanoncaikat a szerződés lejártától 4 héttel szabadulásra bejelentik és így mód adatik arra, hogy a segélyviszga még szeptember 25-e előtt lefolytassák.

MERAY-féle

háromkerekű teherautó
(8 hónapig volt üzemben)
cca 2—300 kg. teherbírásra
rendkívül olcsón eladó.

Cím a kiadóban.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FUGGETLEN UJSAG.

ŐSZRE! vásároljon HAVAS-nál u. 1 alatt

Hölgyek részére:	Leányok és fiúk részére:	Férfiak részére:	Különfélék:
Selyem harisnya viscoza, aszúr nyíllal 1.98 1'58	Intézeti Neumann ruha Ia. s. kék seviottból . . . 9'80	Férfi zokni Ia. cérna divat minták 0.98 . . . -58	Női mosóbőr keztyű kitűnő minőség . . . 4'20
Cérna flor harisnya minden színben . . . 1'28	Intézeti leány bluz csikos előírt fazon . . . 5'10	Férfi harisnya Ia. cérna divat minták 1.98 . . . 1'58	Nansuck Ia. fehérneműre minden szín 1.58 1'12
Atlasz csikos női műselyem nadrág . . . 1'30	Intézeti clott kötény 1-es szám . . . 1'88	Kötött sport ing minden szín és szám . . . 2'80	Ruhára való Goldesin maradékok métere . . . 1'90
Milanéz combiné applikációval 3.90 . . . 2'68	Clott torna nadrág 1-es szám . . . -98	Háló ing kitűnő mosott sifonból 3.90 . . . 2'90	Szines gyapju sál legújabb őszi divat . . . 3'28
Háló ing Ia. nansuch csipkés és himzett . . . 2'60	Gyermek oroszka Ia. minden színben 1-es . . . 3'80	Oxford ing Ia. komplett saját szabás . . . 3'80	Flotir törülköző alkalmi véte . . . -98
Legújabb kötött costum vagy ruha 22.— . . . 14'80	Leány v. fiú mellény gyönyörű kivitel 1-es 3'80	Féher ing puplin seleyem saját mintás . . . 4'60	Habselyem bluz elegáns divat . . . 7'80
Kantáros kötött szoknya újdonság női . . . 6'80	NOR-COC svájci sapka a legjobb . . . 2'58	Dupla kemény gallér kiváló minőség . . . -75	Crep de Schin nehéz minőség . . . 3'80
Buckle pulloverek két soros 4.80 . . . 1'98	Neumann téli kabát s. kék 4-es 17.40 . . . 15'90	Divat nyakkendő kötött gyapju 0.78 . . . -56	Kötött Bábó garnitúra fehér . . . 3'20
Stulpnis keztyű svéd utánzat . . . 1'48	Patent harisnya 1-es számonként 3 fill. emel. -33	Férfi keztyű svéd ut. minden szín . . . 1'38	Rumba pullover női vagy férfi . . . 1'78
Női oroszka minden szín Ia. gyapju 9.80 . . . 4'90	Patent harisnya Ia flor számonként 8 fill. emel. -78	Özbőr keztyű sárga v. szürke . . . 6'90	Zsebkendők 0.88, 0.48, 0.38 . . . -26

KÉREM KIRAKATAIMAT OKVETLEN MEGNÉZNI

Tiltakoznak a taxisok a létszámemelés és viteldijcsökkenés ellen

A debreceni taxisok körében nagy megdöbbenést keltett az a hír, hogy a város vezetősége a taxik létszámát emelni szándékozik, azonkívül a viteldij is mérsékelni akarja. Ebben az ügyben a taxisok tegnap este gyűlést tartottak az Angol Királynő zöld termében, ahol a kérdést részleteiben is alaposan megvitaták. Rámutattak arra, hogy a taxik létszámának emelése egyenesen katasztrofális lenne a bérautósokra, részben azért, mert helyzetük már így is kilátástalan, részben pedig azért, mert a közelmúltban is közel tíz taxinak autóját árverezték el. A viteldij leszállítás ellen is a legerősebben tiltakoztak, annál is inkább, mert a jelenlegi helyzet mellett sem tudnak rendesen megélni és a viteldij oly csekély hasznot juttat a szármukra, hogy ha még azt is leszállítják, akkor nem marad számukra semmi. — Panaszaikat memorandumba foglalták és átnyújtják a város vezetőségének.

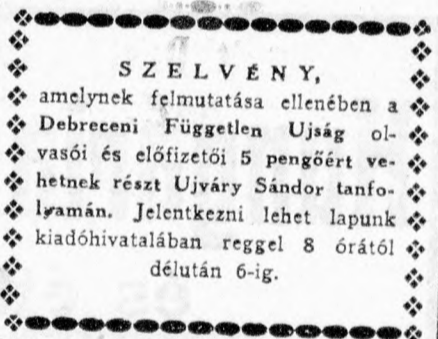
Az elüött kerékpáros késsel támadt gázolójára. Fejér János debreceni munkás rablás kísérletével vádolva állott a debreceni törvényszék előtt. Fejér bűnikin haladt, amikor nekihajtott a szintén kerékpáron haladó Fábán Károly. Fejér gépe eltört, mire Fejér 10 pengő kártérítést követelt a földről feltápaszkodó Fábiantól. Fábán nem akart fizetni, erre a másik konyhakéssel támadt rá a vádirat szerint. Fábán megijedt és elszaladt, gépét hátrahagyva, amit Fejér hazavitt. A vádlott tagadta, hogy kést rántott volna elő és azt állította, hogy a Fábán kerékpárját másnap már bevitte a rendőrségre. A bíróság a bizonyítás kiértékelése végett elnapolta a tárgyalást.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGÁNUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

A Debreceni Független Ujság új konyhaművészeti tanfolyama

Hirt adtunk már arról, hogy Ujváry Sándor volt udvartartási konyhafőnök a Debreceni Független Ujság olvasói részére kedvezményes tanfolyamot rendez. A tanfolyamon a tökéletes felszolgálást, feltalálást, a különböző szerdvicek és különleges italok készítését fogja ismertetni a nagyhirű konyhaművész. A terítés a tanfolyamon porcellán, ezüst, üveg, csipke stb. dolgokkal történik. A nyolcnapos tanfolyam részvételi díja 10 pengő, de lapunk előfizetői és olvasói 50 százalékos árengedményben részesülnek, tehát csupán öt pengőt kell fizetniük. Jelentkezni lehet a tanfolyamra lapunk kiadóhivatalában, Piac ucca 49. szám

alatt. Ahoz, hogy előfizetőink és olvasóink az árengedményben részesüljenek az alábbi szelvény felmutatása szükséges:

Egy másfélesztendőre ítélt orvost felmentettek

Budapest, szeptember 3. Szenzációs fordulatokban bővelkedő bűnyűgyben hirdették ki szombaton felmentő ítéletet a budapesti törvényszék. Emlékeztetes, hogy néhány hónappal ezelőtt Korda Géza dr. nőorvost tiltott műtét miatt másfélvi börtönre ítélték és az ítélet a Kuria ítélete folytán jogerőre is emelkedett.

A tiltott műtét áldozata Samu Miklósné volt. Korda Géza dr. annak idején kétségbeesetten tagadta a vádat és azt hangoztatta, hogy mikor Samuné őt felkereste, az elvetelés már megtörtént, — csupán annak következményeitől akarta megmenteni az asszonyt.

A törvényszéki orvosszakértők azonban határozottan állították, hogy az elvetelés orvostól származik, aki minden valószínűség szerint senki más nem lehetett, mint Korda dr.

A vélemény alapján a bíróság elítélte az orvost másfélesztendő börtönre.

Az ítéletet helybenhagyta a tábla és a Kuria is, így az jogerőre emelkedett.

Már úgy állt a helyzet, hogy Korda dr. kénytelen lesz bevonulni a fogházba, amikor az orvos védőjénél megjelent az elhunyt asszony sógora és közölte Nagy Emil dr.-ral, hogy neki tudomása van arról, hogy Samuné önmagán hajtotta végre a műtétet. Ezt bizonyítani is tudta, mire az ügyvéd azonnal újrafelvételi kérelmet nyújtott be. Az újrafelvételt elrendelték s egyben kikérték az igazságügyi orvosi tanács véleményét is az ügyről. Az ügyet szombaton tárgyalta újra a budapesti törvényszék Schadt-tanácsa. Az igazságügyi orvosi tanács aztán szenzációs adatokat szolgáltatott. Kimondotta az orvosi tanács véleményében, hogy

az elvetelés laikus kéztől származik, tehát nem orvos hajtotta végre. A törvényszéki orvosszakértők véleménye tehát teljesen téves volt.

A bíróság az igazságügyi orvosi tanács véleménye alapján Korda Gézát felmentette a vád alól és minthogy az ügyész sem fellebbezett, az ítélet jogerőre emelkedett.

RADIO

VASÁRNAP, szeptember 4.
Budapest, 9: Hírek, kozmetika. — 10: Retormátus istentisztelet. Prédikál dr. Ravasz László püspök. — 11: Egyházi szentbeszéd a várplébánia templomból. Utána: Időjelzés. Majd a Budapesti Hangversenyzenekar. — A hangverseny szünetében: Felolvas Papp Jenő. — 2: Gramofonhangverseny. 3: A helyes szüretelés. 3.45: B. Czeke Vilma mesél. — 4.20: A Kecskeméti Katolikus Egyházi Énekkar vegyeskara. — 5.15: Móra Ferenc előadása. — 5.35: Berend Endre szalón- és jazz zenekar. — 7: Sport- és lövészeredmények. — 7.20: Cigányzene. — 8.30: A vén bakkancsos és fia a huszár. Népszimű 3 felvonásban. — Utána: Időjelzés, sporteredmények.

HÉTFŐ, szeptember 5.
Budapest, 9.15: Szervánszky szalónzenekar. — 12.05: A háziötös hangversenye. — 4: Asszonyok tanácsadója. — 5: Gazdasági világválság. — 5.20: Cigányzene. — 6.30: A város virágai. Irta és felolvassa Németh Imre. — 7: Falus Edit hangversenye. — 7.30: Gramofonhangverseny. — 8.30: Spinoza (születésének tricentennáriuma alkalmából). Dr. Rubinyi Mózes előadása. — 8.45: Grieg-hangverseny. — 10.15: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Majd: Cigányzene.

A Meteor mozi műsora

Vasárnap:
„Leányvásár Sanghayban”, kínai dráma Lupe Velez főszereplésével. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.
HIRDETÉMÉNY.
Az őszi hortobágyi vásár 1932. évi szeptember hó 7-én, szerdán a hortobágyi csárda előtti vásártéren tartatik meg. Debrecen, 1932 augusztus hó 31. Polgármester.

HÍREK

A DEBRECENI FUGGETLEN UJSÁG
telefonoszámai:

Kiadóhivatal 20-18
Szerkesztőség nappal 19-20
Szerkesztőség éjjel 20-18 és 32-12

Herstellt a látszatadóval

A régi jó békevilágból, még pedig békebeli katonavilágból maradt ránk a következő kedves anekdóta.

Az ezredirodába levél érkezik és arról szól, hogy Kovács János közlegény Agnes huga megfázott a bálban, másnap pedig meghalt. A napos tiszt maga elé citálja az őrmestert, megmutatja neki a levelet és utasítja, hogy a szomorú hírt kiméletesen közölje Kovács János közlegénynek. Az őrmester azonnal teljesíti a parancsot. Kivevényli szakaszát a kaszárnya udvarába, szigorú vigyázz-t vezényel és rá szól Kovács Jánosra, hogy lépjen ki. Kovács kemény haptákra merevedik az őrmester előtt és várja a parancsot.

— A főhadnagy ur parancsára közlöm veled Kovács János, hogy a mult héten kigyulladt a házatok — mondja keményen —, bennégett a házban apád is, két testvéred is, meg a hugod is.

Kovács János be sem várja a mondat végét, elsápad és ájultan elvágódik a földön az őrmester előtt.

— Öntetek rá egy vödör vizet — vezényel az őrmester.

Amikor a legény magához tér, így szól rá az őrmester:

— Nem köll begyulladni, fiam, csak a hugod halt meg...

Akarva, akaratlanul ennek a régi históriának az emléket idézi fel most az, ami a látszatadó körül történt. Néhány nappal ezelőtt megjelenik a pénzügyminiszter szigorú rendelete és holtra ijeszt mindenkit a látszatadó bevezetésének elrendelésével. A rendelet ellen felzudul az egész ország, tiltakozik ellene kereskedő, iparos, gazda egyaránt, mert mindenki érzi, hogy ez a csudabogár szétrágcsálja azt a kevéske kis életet is, ami még megmaradt.

Most aztán, amikor már szinte eszméletét veszítette a társadalom, megszólal a pénzügyminiszter: „A látszatadóról szóló rendelkezések csak technikai tévedésből kerültek bele a kiadott rendeletbe, a helyt nem álló intézkedések hatálytalansága a legrövidebb idő alatt megtörténik”.

Most vesszük észre, hogy az anekdotával való összehasonlításunk kissé sántít, mert az őrmester megmondta, hogy ki halt meg valójában, a pénzügyminiszter szavaiból azonban egyelőre nem tudjuk meg, hogy mit akart ilyen formában kiméletesen közölni velünk, szegény adófizetőkkel.

— Időjósítás: Mérsékelt meleg, jobbra derült idő.

— Istentiszteleti rend a református templomokban 1932 szeptember 4-én. Nagytemplom d. e. 10 óra: Kolozsváry Kiss László, d. u. 5 óra: dr. Farkas Pál. Kistemplom d. e. 9 óra: Uray Sándor, 11 óra: Magyar Bertalan, d. u. 5 óra: Márky Kálmán. Kossuth u. templom d. e. 10 óra: Márky Kálmán, d. u. 5 óra: Madar Zoltán. Árpádtér d. e. 10 óra: Molnár Ferenc, d. u. 3 óra: Szabó Géza. Ispotály d. e. 10 óra: Szabó Gyula, d. u. 5 óra: Szabó Gyula. Homokkert d. e. 10 óra: Kalas Ferenc, d. u. 3 óra: dr. Kókényesy András th. Nyilastelep d. u. 3 óra: Papp Imre. Csapóker d. e. 10

ENEZIA HOTEL ASTORIA

Az egyetlen komforttal berendezett magyar szálloda Velencében. Folyó hideg és meleg víz a szobákban. — Kitűnő magyar konyha. — Magyarul beszélő szállodai alkalmazott minden vonat- és hajó érkezésénél. — Állandóan kellemes úri magyar társaság. — Magyar alkalmazottak, magyar levelezés.

óra: Bárdi Ferenc th., d. u. 3 óra: Halász András. Ondód-Vedres-dűlő d. e. 10 óra: Halász András. Egyek 3 óra: Siposs Imre. Nyulas d. e. 10 óra: Murányi Zoltán. Sámsoni ut 4 óra: prédikál és urvacserát oszt Halász András.

— Vasárnapi rend a róm. kath. templomban. Pünkösöd utáni XVI. vasárnap. Egésznapos szentségimádás. Reggel 6 órakor szentségkítétel. Szentmisék: 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. Félizkor nagymise, utána szentbeszédet mond Kovács Sándor, a Katholikus Figyelő szerkesztője. A déli szentmisén további intézkedésig nincs szentbeszéd. Délután 6 órakor szentségbetétel. Prédikál Mellau Ferenc káplán. Szentbeszéd után litánia. Az Augusztus-szanatóriumban szentmisét mond Somogyi Ferenc káplán. A kertészi iskolakápolnában szeptember 11-én újból megkezdődnek a vasárnapi és ünnepi szentmiseszolgálatok.

— Unitárius istentisztelet. A Debrecen, Hatvan uca 24. szám alatt levő unitárius templomban szeptember 4-én, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel rendes vasárnapi és tanévnyitói istentisztelet tartanak. Ez alkalommal imádkozik és prédikál: Dr. Csiky Gábor budapesti unitárius missziós lelkész. Istentisztelet végeztével azonnal presbyteri gyűlés, — utána az ág. hitv. egyház újonnan megválasztott lelkészének üdvözlése a vármegyeháza dísztermében tartandó egyházi diszközgyűlésen.

— LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FUGGETLEN UJSÁG.

— Istentisztelet a baptista imaházban. A Szappanos uca 23. alatt levő imaházban vasárnap d. e. 9-10-ig imádkoztat, 10-11-ig bibliamagyarázat, 11-12-ig vasárnapi iskola, délután 6-7-ig prédikáció és 7-8-ig urvacseraszítás.

— Veres vádja alól felmentett csendőrök. Módos Mihály, Berényi Ferenc és Mészáros János hajdusoványi csendőrök súlyos testisértséssel vádolva állottak a debreceni törvényszék előtt. A csendőröket Milán Vince cigányprimás jelentette fel, azzal, hogy öt súlyosan megverték. A honvédtörvényszék bizonyíték hiányában mindhárom vádlottat felmentette.

— Nagy az érdeklődés a magántisztviselők ping-pong versenye iránt. Kedden és szerdán, 6. és 7-én lesz a magántisztviselők házi ping-pongversenye, amelyen csak tagok vehetnek részt. Tekintettel arra, hogy utólagos jelentkezések nem vétetnek figyelembe, a rendezőség ezúton kéri a kartársakat, hogy részvételi szándékuk közlése céljából legkésőbb 5-én est 10 óráig jelentkezzenek a háznagynál a csoport Ferenc József ut 30. sz. helyiségében.

— A város nem állít fel idegenforgalmi irodát. Fűredy F. Gusztáv zeneművészeti író azt az ajánlatot tette a városnak, hogy idegenforgalmi irodát tart fenn és vezet, ha a város havi 200 pengő készpénzt, egy harmadosztályú szabadjegyet, irodát és irodaszereket biztosít. A polgármester, tekintettel arra, hogy a közgyűlés a költségvetésből az idegenforgalmi iroda fentartásának költségeit törölte és így fedezet rendelkezésre nem áll, az ajánlatot elutasította.

— Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a Ferenc József víz használata a sok évés és ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Angol nyelvtanítás a női felsőkereskedelmi iskolában. Érdekes és messze kiható tanügyi újításról szerzettünk tudomást és örömmel adjuk közre, hogy a helybeli négyévfolyamu női felsőkereskedelmi iskola igazgatósága a következő tanévtől kezdődően a német és francia nyelv mellett még az angol nyelvet is tanítani fogja csoportos beosztással. Emellett az intézet a ma nélkülözhetetlen két igen fontos gyakorlati szaktárgyra: a gép- és gyorsírásra még fokozottabb mértékben fogja oktatni a növendékeket.

— Beiratás a községi polgári fiúiskolába. A községi polgári fiúiskolában a beiratás f. hó 5-én és 6-án, hétfőn és kedden lesz, mindkét napon 8-12 óráig. A beírás helye a Kollégium. Fizetendő díjak: beirás díj 16 P s a tandíj negyedrészre: 12.50 P. Az évnnyitás 9-én lesz. Igazgatóság.

— A református elemi iskolákban a pótbeiratások szeptember 9. és 10-én lesznek délelőtt 8-tól 12-ig az illető osztályok tantermeiben. A javító vizsgák szeptember 9-én tartanak ugyanacsak délelőtt 8-tól 12-ig ugyanott. Az évnnyitói istentisztelet szeptember 12-én lesz.

— A Debreceni Ipartestület Cípész Szakosztálya 5-én, hétfőn este hét órai kezdettel az ipartestület tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart. — Tágy: 1. Elnöki jelentés. 2. A jóváhagyott ügyrendi szabályzat ismertetése. 3. Egy 5 tagú fegyelmi bizottság választása. 4. A munkaadók és munkások megegyezésének ismertetése. 5. Esetleges indítványok. A tárgysorozatban szereplő ügyek fontosságára tekintettel, minden szakosztályi tag feltétlen és pontos megjelenését ezúton kéri a szakosztály elnöksége.

— Egy magyar cserkész életmentése Norvégiában. A sors különös játéka, hogy a már sokszor szereplő Fischer Ottmár dr. öreg cserkész, ki Magyarországot a norvég nemzeti nagytáborban képviselte, megmentett egy fuldokló fiatalembert — az eszperantó nyelv által. A legnagyobb norvég napilap, az „Aftenposten” közli: „Sikeresen életmentés az Eszperantó által.” Vasárnap, augusztus 21-én egy kis társaság látogatta meg a „Herbern” szigetet Oslofjordban, hogy ott fűrődjön. A társaságban volt egy 21 éves fiatalember is, aki nem tudott uszni. Egyedül bement a vízbe és tulmessen ment a parttól. Hirtelen elvesztette lába alól a talajt és elmerült. Eszperantó nyelvű segélykiáltásaira egy jelenlevő magyar cserkész, Dr. ing. Ottmár Fischer a vízbe ugrott, hátulról hozzáuszott, megkapta a karja alatt és kiuszott vele a legközelebbi partra. A hír beküldöje megemlíti, hogy a társaság messze volt ettől a jelenettől, míg Fischer, ki közelebb volt, először azt hitte, hogy a fiatalember csak játszik, mikor ugrálva hol kint van a vízből, hol elmerül, csak mikor az eszperantóval kiáltott segítségül, értette meg, hogy baj van és utána ugorva, kimentette. Az eszperantó tehát tényleg életmentő szerepet játszott. Együttal jellemző kis példa arra is, hogy a magyar cserkész mindenütt ott van, ott is, ahol sikert lehet aratni, ott is, ahol segíteni kell.

Hungária kávéház

és étterem

fényesen átalakítva, új kezelésben

megnyílt!

Olcsó árak!

Előzékeny kiszolgálás!

Borralalót elfogadni tilos!

Kiszolgálási díjat nem számítunk fel.

mor, bélzavarok, szájszáj, homlok, lés, hányás vagy már egy pohár József" keserűn és kellemesen orvostudományi erenc József viz és ivás káros gazi jótétemény- renc József kesekban, drogériákben kapható. s a női felsőkeres- ekes és messze ki- szerezünk tud- nek közre, hogy a női felsőkereske- ága a következő német és francia angol nyelvet is ta- beosztással. Emel- félkülönböztetetlen két szaktagyara: a még fokozottabb a növendékeket i polgári fiuiskol- ri fiuiskolában a 6-án, hétfőn és áson 8—12 óráig légium. Fizetendő s a tandíj negyed- nyvitás 9-én lesz.

elemi iskolákban ptember 9. és t 8-tól 12-ig az rmeiben. A ja- ber 9-én tartat- ótt 8-tól 12-ig tó istentisztelet z. artestület Cipési on este hét órai tanácstermében tart. — Tágy: jóváhagyott ügy- tetése. 3. Egy 5 választása. 4. A ok megegyezésé- leges indítványok. ló ügyek fontos- den szakosztályi megjelenését ez- elnöksége. kész életmentés különös játéka szereplő Fischer ész, ki Magyar- eti nagyábrában e egy földközö- rantó nyelv által pilap, az „Aften- s életmentés az rnap, augusztus látogatta meg a fjordban, hogy gban volt egy aki nem tudott a vízbe és tul- Hirtelen elvesz- elmerült. Esz- áltásaira egy je- z, Dr. ing. Ott- agrott, hátulról a karja alatt és ebbi partra. A hogy a társaság jelenettől, míg llt, először azt r csak játszik, an a vízből, hol z eszperantóul meg, hogy baj kimentette. Az életmentő sze- l jellemző kis magyar cserkész ahol sikert le- gíteni kell.

— A zsidó reálgimnáziumban a javító vizsgák szeptember hó 4. és 5-én délelőtt 9 órakor, a különbözeti vizsgák 5-én 8 órakor lesznek. A beírások napjai szeptember 6. és 7., délelőtt 9—12-ig. Az iskolaév ünnepélyes megnyitása 9-én reggel 9 órakor.

— A villamos sínek mellett megszüntetik a víztócsákat. Mindig sok panasz volt amiatt, hogy a villamos sínek és a fel- szállók mellett különösen nagy esők alkalmával összegyűl a víz és nagy tócsákat alkot. A műszaki ügyosztály most megoldást talált ennek a kiküszöbölésére. A polgármester erre a célra 900 pengőt engedélyezett.

— Felmentették a téglási verekedő legényeket. A debreceni törvényszék szombaton tárgyalta annak a verekedésnek az ügyét, amely tavaly december 27-én történt Tégláson. Elek Imre, Dobos Sándor, P. Szilágyi József és Fűrj József állottak a bíróság előtt, de tagadták, hogy ők kezdeményezték a verekedést. A bíróság bizonyítékok hiányában felmentette a négy legényt.

— Közlekedés a hidi vásárra. A szeptember 7-iki nagyhortobágyi vásárra való tekintettel a rendes napi személyszállító vonatokon kívül szeptember 7-ikén az 5562. és 5561. számú vonatokat is személyszállítással fogjuk közlekedtetni. Az 5562-es Debrecenből 6 óra 28 perckor, Debrecen visszértérrel pedig 6 óra 39 perckor, míg az 5561-es Nagyhortobágyról 14 óra 30 perckor fog indulni.

— Dr. Rugonfalvy Kiss rektor átvette az egyetem kormányzását. A debreceni m. kir. Tisza István-tudományegyetem 1932—33. évi Rector Magnificus: dr. Rugonfalvy Kiss István egyetemi nyilvános rendes tanár az egyetem kormányzatát 1932 szeptember hó 1-én átvette. Rectori fogadó óráit hétköznaponként délelőtt 12—1-ig tartja.

— A Hármaskerti Kispolgárok Olvasó-Körének műkedvelő ifjúsága a vizalmi bizottsággal karöltve szeptember 4-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel a kör helyiségében (Tégláskert, Létay u. 26. szám alatt) műkedvelő előadással egybekötött családi összejövetelt rendez, mely alkalomra a kör tagjait és barátait szíves szeretettel meghívja a rendezőség. Beléptidij nincs. Műsor után tánc.

— A vargakerti ifjúság ma este 8 órakor a Rózsabokor összes helyiségében családi jellegű szüreti táncmulatságot rendez, melyen mindenkit szívesen lát a rendezőség.

— A Dóczy-intézet gyakorló-iskoláiban a beírások szeptember hó 6—7—8-án délelőtt 9—12 óráig lesznek.

— Pöstyéni pausálkurák nagy sikere.

Pöstyén fűrdőből jelentik: a pöstyéni pausálkurák bevezetése nem várt mértékben növelte ezen világhírű reuma-fűrdő magyar vendégeinek számát. A nyújtott kedvezmények lehetővé tették, hogy azok a kurára szoruló is elutazzanak Pöstyénbe, akiknek különben nem állott volna módjukban igénybe venni, ennek az emberemlékezet óta világhírnévnek örvendő fűrdőnek csodálatos forrásait. Az a megoldás, hogy a magyar fűrdővendégek az olyan alacsony megszábot pausálurákat (21 napos ellátás fűrdőkkel, borral, kurtaxával, féláru vasuti jeggyel már 367 pengőtől) pengőben Pöstyén fűrdő magyarországi irodájában Budapest IV., Károly körút 3/a is lefizethetik, nagyon megkönnyíti az elutazást és így azok is, akiket eddig a valutáris nehézségek az utazástól

Elsősorban ruhákat és szőnyeget készítenek. Keresztesi utca 10. szám alatt.

viészartartottak, most már akadálytalanul utazhatnak el oda, ahol a mankó-muzeumban őrzött mankók ezrei hirdetik minden hangzatos reklámnál ékecsében, hogy a századok óta megénekelt pöstyéni hévízforrásoknak valóban csodálatos hatásuk van, mindent a világon lehet extraktumokkal pótolni, de Istenadta meleg forrásokat nem! És nincsen a világnak olyan medicínája, amely a pöstyéni hőforrások vizét pótolná. A pöstyéni kura most ősszel különösen alkalmas, hiszen a vendégek fűtött folyosókon jutnak el a fűrdőbe. A nyár rekkenő melege már megszűnt ugyan, de azért a vágparti strandok még mindig telve vannak. A hatalmas parkok árnyas sétányain jókedvű emberek örülnek a késői virágnylásnak, esténként megtelnek azok a helyek, ahol olyan szívesen táncol, szórakozik az előkelő közönség, nagy publikumjuk van a különböző hangversenyeknek, estélyeknek, mulatságoknak és amikor megszólal a cigány, vagy a jazz, boldogan látja az ember, hogy azok is táncra perdülnek, akik három héttel ezelőtt még csak bicegve jártak.

— Ch. Perczel Carola és Adler René tánciskolájában, Piac ucca 59., a beiratkozások naponta délután 4—6-ig, ballet és modern táncok. Tanítás kezdete szeptember 15-én.

— Kossuth u. 18. Molnár Oszkár műszerész nagy javítóműhelye.

— Progress Nyelviskolában, Piac ucca 49., német, francia, angol nyelvtanítás. Okleveles nyelvtanárok.

— Iskolaruhák, tornanadrágok, kötények, harisnyák legolcsóbbak Horovitznál, Püspöki-palota, Hatvan ucca sarok.

— Iskolás gyermekkurzusok angol, francia, német nyelven a Progress Nyelviskolában, Piac 49.

— Személyesen győződjék meg olcsó anyag- és fasonárimról és elsőrendű munkámról. Róth divatterem, Bethlen 14.

— Ma este ösztánc a Kereskedő Ifjakkal, Simonffy ucca 5. Folyó hó kilencedikén új kolon kezdődik.

— Iskola-, tornacipőket legolcsóbban Adlernél, Piac ucca 9., Bika mellett szerezz be.

— Vásznak, rőfösárúk kicsinyben is gyári árakban. Rose Dezsőnél, Hatvan ucca.

— Gyermekének szemét beiratás előtt ajánlatos megvizsgáltatni szemorvossal. Cserép Sándor látserész, Piac ucca 21.

— Nusi fűzőszalon megnyitott Roboznői kalapossal. Miklós ucca 2. szám.

— Gabányi posztóüzletében szencziációs olcsón vásárolhat divatos férfiszövetet. Győződjön meg róla az Alföldi-palotában.

— Babakelengyék, gyermekruhák legolcsóbbak, legizlésebbek Horovitznál, Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben).

AUTO ES MOTOR

Alig van már autótvasárló Magyarországon

A rossz gazdasági viszonyok hatása a gépjármű-forgalomra.

A leromlott gazdasági viszonyokat legjobban az autókerekedelem tükrözi vissza. A 9—10 ezerre tehető személykocsipark jóformán régi kocsikból áll. Új vásárlások az utóbbi időben alig történtek. A Magyar Autókerekedők Egyesülete állandóan kimutatást közöl a vásárolt kocsikról. Ez a kimutatás bizonyítja, hogy ma az autót, sajnós, luxus s hogy mindkevesebb azoknak a száma, akik ezt a luxust ma megengedhetik maguknak.

Míg 1929 első felében 1412 új személyautót adtak el a magyar autókerekedők, ez a szám 1930 első felében 656-ra, 1931-ben 364-re, ez év első felében pedig 107-re csökkent. Ennél jóval nagyobb csökkenés mutatkozik a teherautók eladásánál. 1932 első felében ötödannyi teherautót adtak el, mint a múlt év első felében. Ez magyarázza, hogy nagyon sok vállalat igáslóval vont régi társaságait veszi elő.

Motorkerékpárok eladásában 50 százalékos a visszaesés a tavalyihoz képest.

Ami az egész magyar gépjárműállományt illeti, az április végi hivatalos kimutatás szerint az előző hónappal szemben némi emelkedés mutatkozik. Ennek oka az, hogy április 1-én kb. 400 drb. leállított kocsit lépett újból üzembe a nyári turisztaszezon előtt. Jelenleg 7900 körül van a leállított gépkocsik száma. Április végén 27.915 gépjármű futott az országban. Ebből 9661 személykocsi és 10.992 motorkerékpár volt.

A magyar gépkocsialományba fektetett tőkét a múlt év elején 140 millió pengőre becsülték. Az autódó évente körülbelül 4.5 millió pengőre tehető. Az üzemanyagokat terhelő adókkal és vámokkal együtt, továbbá a városi és kövezetvállal a kincstár jövedelme az autóval kapcsolatban évente 27—28 millióra rug.

A kárpáti szinpompás enyhe, napos nyáruto legideálisabb idő gyógy-tartózkodásra.

21 napos teljes pausálkurák ára reuma, kőszvény, ischiasz, neuralgiák ellen

TRENCSENTEPLICZ

gyógyfűrdőn mindössze KČ 1280— (az arban: lakás, teljes ellátás, thermalis gyógytényezők, orvosi kezelés, kurtaxa, kiszolgálás foglaltatik.)

50% utazási kedvezmény. Felvilágosítás: Fűrdőigazgatóság, Trenčianske Teplice, CSR.

A külfölddel való autóforgalom 1930-ban a bécs—budapesti út megépítésével mintegy 250 százalékkal megnőtt. Ez a növekedés 1931-ben majdnem változatlan maradt. Az idén azonban jelentős visszaesésre van kilátás.

Szeptember 4-én országos motorkerékpár verseny lesz Miskolcon

A közelmúltban alakult meg Miskolcon a MAK motor- és autószerelőszövetkezet. Csendben, de annál serényebben a népkerti fuballpályán megépítették az ország egyik legmodernebb és legjobb motoros salakpályáját.

A MAK vezetősége Mikszáth Kálmán főispán és Hónig Vilmos tábornok hatalmas segítségével, Hodobay Sándor dr. polgármester áldozatkész támogatásával, a nyári hónapok alatt olyan átalakítást végzett a népkerti fuballpályán, hogy a nagyközönség számára valóban nagyszerű meglepetésszámba megy majd az imponáns látvány. Salakhegyeket és kőbástyákat vontak a fuballpálya köré és minuciózus mérnöki tökéletességgel és precizitással megépítették az ország legnagyobb méretű mérőszáza méteres salakos motorverseny pályát.

Az az anyagi áldozat, amit Miskolc városa és a MAK a motoros-pálya megépítésére hozott, megérdemli az elismerést. Miskolc városa egy idegenforgalmi szenzációval és nevezetességgel lett gazdagabb.

Az új motorpálya felavatása az őszi szezon legnagyobb sporteseménye lesz. A pályafutó motorverseny szeptember 4-én félég órakor lesz. A verseny plakátjai már az ország minden részében megjelentek és így remélhető, hogy nemcsak a szomszédos városokból, de még a Felvidékről is a motoros- és autós-társadalom ezrei utaznak Miskolcra.

A MAK szeptember 4-iki motorversenyére bevezettek az ország legjobb versenyzőit. Bejelentették lejövetelüket a KMAC, FTC, MAC, TTC motorgárdája, ezenkívül lejönnék a nyiregyházi, debreceni, egri, kecskeméti, szegedi és dunántúli versenyzők is. Szorgalmasan készül a tréningre a miskolci motorosgárda is, mert a versenyben még részt nem vettek számára is alkalom adódik, hogy a salak-

Ne féljen a téltől,
mert a lehető legolcsóbb napi áron szállítjuk

szén és fa-szükségletét.

Elsőrangú belföldi szenek, legprimább hasáb és aprított fa kis tételekben is házhoz szállítva kapható

Alföldi Faértékesítő Vállalat
Pesti ucca 2. Telefon: 31-23.

Cégtulajdonosok: **Ilhász Henrik és Grosz József.**

Garzon lakásnak,
ügyvédi irodának
vagy orvosi rendelőnek
alkalmas 2 szoba, elő- és fűrdő-
szobás lakás

központban azonnal
KIADÓ.
Cím a kiadóban.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

pályán való versenyzés, művészetét meg-
tanulják.

A versenyre vonatkozóan minden-
nemű nevezés a 12-32. telefonszámon
a rendezőségnek jelentendő be, dr. Sol-
tész Imre ügyvédi irodájába, Szentpály
ucca 2. szám.

ABBZIA HOTEL CONTINENTAL és depandancal

az adriai Riviera legmodernebb és legnagyobb komforttal berendezett
szállodája. — Abbaria legszebb helyén.
Kitűnő konyha. — Tennisz, garage. — Tengeri fürdő a házban. —
Appartementok fürdőszobával.
Teljes ellátás már 35 lírától feljebb.

22 nap alatt Vlaardingeni-öi-Buda- pestig ma játsza a Bocskay 13-ik mérkőzését a Hungária ellen

Meglepetés a Bocskay csapatösszeállításában. — Az angol futballkörök
figyelmét is felkeltette a Bocskay turájának ragyogó eredménye. —
Máris felvetődött egy angol tura terve.

Holland turájának befejezése után a
Bocskay hazafelé vette útját, de köz-
ben Budapesten megállapodik a csap-
at egy napra, hogy a Hungária elleni
bajnoki mérkőzését lejátsza. Ez ma a
legfontosabb kérdés, de még mielőtt
erre kerülne sor, kötelességünk értéke-
hez mérten méltatni azt a párját rit-
kító teljesítményt, amit a Bocskay
csapata ezen a rögtönzött turán produ-
kált.

A csod szélén álló klub egy utolsó
erőfeszítéssel, néhány igazán lelkes
sportember határtalan optimizmusától
buzdítva megpróbálta a lehetetlent és
olyan 15 játékost gyűjtött össze,
hogy a szervezkedés hallatára
még a pestiek is csettintettek
nyelvükkel.

Erre jött a holland tura és még idő
sem volt a tréningre, máris indulni
kellett a csapatnak. Az új játékosok a
régiekkel a vonatban ismerkedtek ösz-
sze és az ismeretlen társaság ilyen
rendezetlen viszonyok közt kezdte
meg a nagy, közös munkát.

Az első mérkőzések nem sok jóval
biztattak. Gyenge csapatok ellen nehéz
egygyólos győzelmek — de mégis csak
győzelmek.

A negyedik mérkőzés már kemény
feladat volt a Bocskay számára, a ku-
pagyóztos Philips ellen az Ujpest is
csak 2:2-re végzett. A Bocskay meg-
lepésre 3:0-ra győzött, de az igazi
meglepetést a debreceni csapat jó jár-
téka keltette. Ez az eredmény már fel-
keltette a holland sportkörök figye-
lmét a Bocskay csapata iránt.

Most már nem féltették idehaza
sem a csapatot és tényleg Helmond,
Rumpen, Venlo és Utrecht egymásután
kapitulált a debreceniek előtt.

Következett szombaton a mumus, a
holland bajnok Ajax. — Itt várták a
Bocskay első vereségét. De ehelyett a
kék sárgák minden eddigi eredményük-
et felülmulva 7:1 arányban győztek
és úgy meghódították a holland közön-
séget, hogy ez valósággal diadalmene-
tet rendezett számukra.

Másnap Bleyerheyde nem okozott
nagy gondot, de annál jobban lehetett
félteni Hágától, amelynek válogatottja
ellen az Ujpest csak 1:1-re végzett. —

Esti világitás mellett a Bocskay a má-
sik mumust is legyőzte 6:1 arányban.
Már úgy látszott, hogy meglesz a
tucat győzelem, mikor az utolsó napon
Haarlem 4:3-ra legyőzte és ezzel meg-
fosztotta a Bocskayt veretlenségétől.

A Bocskay teljesítményének ér-
tékét ez a kis vereség nem ron-
totta le,

hiszen mindenki tudta előre, hogy a jár-
tékosok most már igazán kimélik ma-
gukat, mert mégis csak gondolnak a
vasárnapi bajnoki mérkőzésre.

A tura mérlege így is szenzációs,
felülmulja a Bocskay román turájának
szintén megcsodált eredményeit. 18
nap alatt 12 mérkőzésből 11 győzelem
és csak egy vereség, de ez is minimá-
lis gólarányu.

A Bocskay 18 nap alatt annyi
mérkőzést játszott, mint máskor
egy egész szezonban.

Hogy az elmúlt őszi szezont említsük,
a Bocskay szeptember, október, no-
vember és december hónapokban a
Budai 11 elleni Magyar Kupa mérkő-
zéssel együtt játszott összesen 12
mérkőzést. Most ugyanennyit 18 nap
alatt játszott le.

A 12 mérkőzés gólaránya 49:21. Az
adott gólok átlaga tehát 4, ami a csa-
társor gólképességére vet jó fényt. A
21 gól viszont azt mutatja, hogy

a védelem még mindig nem ér-
fel a csatársor klassziszához,

mert amelyik csapat 49 gólt rug, nem
szabad 21-et kapnia. Érdekes minden-
esetre, hogy az 50. gólon mulott a
Bocskay veretlensége.

Az a sok kudarc, ami a magyar fut-
ballt a nemzetközi érintkezéseken ke-
resztül érte, kétszeresen örvedetessé
teszi a Bocskay sikerét. Olyan terüle-
ten érte ez a váratlan öröm a magyar
futballt, ahol eddig alig vették figye-
lembe, hiszen Hollandia nem messze
van Angliától és ha tanulni akarnak a
hollandusok, ott vannak az angol csa-
patok, melyek tavasszal tucatjával rán-
dulnak át a jólét honába.

A holland sajtó kritikája áthidalta
ezt a zárkózottságot és

nemcsak a holland csapatok, ha-
nem a szomszéd országokban is

felkelthette a Bocskay iránt az
érdeklődést. Angliáig jutott el
így a Bocskay hire és máris
felvetődött az eszme, hogy a
Bocskayt angol turára hívják
meg.

Ez olyan sikert jelent, hogy nem-
csak a debrecenieknek, de a magyar
futball minden barátjának ujjongani
kell ezen a rendkívüli sikeren. Végre
egy igazi nemzetközi eredmény.

Annál csodálatosabb, hogy a pesti
sajtó, különösen pedig Az Est napról-
napra maró gunnyal irt a Bocskay
nagyarányu győzelmeiről. Hogy irt
volna ez az újság, ha fordított erd-
mények adódnak? Ez a rendszer öli a
magyar futballt. Csak útni tudnak, de
az elismeréshez nincs szívük. Ezzel
szemben annál dicséretesebben visel-
kedtek a sportlapok, igaz viszont, hogy
ezek

tudják is, mit jelentenek a Boc-
kay eredményei.

Huszonkét nappal az első hollandiai
mérkőzés után ma játsza a Bocskay
13. mérkőzését, de ezt már magyar
földön, Budapesten. Bajnoki küzdelem,
fontos pontokért, melyek különösen a
startnál jelentenek sokat. Tekintélyt,
félelmet és megbecsülést.

Debrecen, de az egész magyar fut-
balltársadalom is sokat vár az idén a
Bocskaytól, amelynek csapata talán a
legtömörebb, legtartalmasabb a me-
zőnyben.

De a mai mérkőzés igen sötét.

Milyen hatása volt a turának, fárads-
tak-e a játékosok, bírják-e a tempót és
még sok kérdés van nyitva, amelyekre
csak maga a játék és az eredmény ad-
hat feleletet.

A Hungária ma nem nagy, de mégis
csak a Hungária az ellenfél és egy
ilyen multu csapatot nem szabad le-
kicsinyelni.

Az eredményre éppen ezért nehéz
következtetni és ha tippalni próbál va-
laki mégis, az csak sötétben való tapo-
gatódzás, olyan, mint a huszonegyes.

Sulyosan esik latba Antalics bíró
személye, aki az egyetlen fix pont a
mérkőzésen. Őt nem szívesen látjuk a
Bocskay mérkőzésein és most sem vá-
runk tőle sok jót. Vele előlhet a mér-
kőzés sorsa.

VARGA VÉDI A BOCSKAY KAPUJÁT A HUNGÁRIA ELLEN.

Szombaton éjjel telefonon alkal-
munk volt beszélni Káldy Zsigmond-
dal, a Bocskay futballigazgatójával,
aki a következőkben nyilatkozott a
csapat várható szerepléséről:

— Pénteken este érkezünk Bécsbe,
itt is töltöttük az éjszakát. Szomba-
ton délelőtt jól kipihenünk indulunk
tovább Pestre, ahová délután 2 órakor
futottunk be. A fiuk hangulata nagy-
szerű, mindenki győzelmi reményekkel
van eltelve. A tura tanulságai alapján
úgy állítottam össze a csapatot:
Varga — Vanicsek, Remmer — Pa-
lotás, Moóré, Keviczky — Markos,
Vincze, Teleki, Zilahy, Hevesi.

MEGÉRKEZTEK A VILÁG-
BAJNOK MAGYAR VÍVÓK.
Szombaton este ezekre menő tömeg
várta a kardvívó világbajnokokat. Óriási
éljenzés közben szálltak ki a vonatból,
majd az OTT főtűkára üdvözölte őket.

Ezután Lázár Andor hosszabb beszéde
következett, majd a Milleneumi emlék-
műhöz hajtottak a vívók és Piller
György babérkoszorút helyezett a hősek
emlékművére.

BUDAI „11”-SOMOGY 3:0 (0:0).

Hungária uti pálya, 1000 néző. Bíró:
Klein Árpád. Ma délután került eldön-
tésre a Budai „11”-Somogy mérkőzés,
amelynek különös érdekességet kölcsön-
zött az, hogy a Budai „11” csapatában a
Chiléből hazatért Orth játszott balöss-
szekötöt.

Meghívó. A Bocskay Futball Club
1932. évi szeptember hó 18. napján dél-
előtt fél 11 órakor tartja meg évi rendes
közgyűlését a Városháza kistanácsterm-
ben. Erre a közgyűlésre a klub tagjait
tisztelttel meghívja az elnökség. Tárgy-
sorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Beszámó-
lás az elmúlt évről. 3. Tiszviselői jelen-
lések. 4. Zárószámadás előterjesztése. 5.
Jövő évi költségvetés előterjesztése. 6.
Tisztújítás. 7. Esetleges indítványok. Az
indítványokat 8 nappal a közgyűlés előtt
a választmányunk írásban kell benyújtani.

KIADÓ VÁROSI KISLAKÁS.
A tüzéraktanyával szemben levő
Kassa uti kislakástelepen egy szoba,
konyhás lakás szabadkézből kiadó.
Értekezni lehet a helyszínen Stieber
József telepfelügyelőnél.

HIRDETÉS.
Értesitem azokat, akik géperejű bér-
kocsi (autótaxi) ipart kívánják Deb-
recen sz. kir. város területén gyako-
rolni, hogy géperejű bérkocsik létszá-
mában két szám megüresedett, amely
két rendszám betöltésére pályázatot
hirdetek.

A kérvényeket — amelyeket a köz-
igazgatási iktatóba (városháza) lehet
beadni — három pengős okmánybéllye-
gel látandók el s a kérvényhez csa-
tolni kell a folyamodónak újabb keletű
erkölcsi bizonyítványát és 10 pengő
44 fillér összegnek, mint ipardíjnak a
város házipénztárába történt befizeté-
séről szóló nyugtát.

Az engedélyek csak hazai gyártmá-
nyu bérkocsikra adhatók ki.

A kérvények benyújtásának határ-
ideje ez évi szeptember hó 30.
Debrecen, 1932 augusztus 31.

Dr. Vásáry István
polgármester.

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTÖZSDE-ZÁRLAT
Csikágó, szeptember 3. Buza: 54.58
—58.125, 62.875—63, tengeri: 30.75,
33.50, 38.125, zab: 17.50, 19.50, 22.125,
rozs: 33.625, 36.375, 40.50.
Liverpool 5/8 1/4, 5/8 5/9.

DEBRECENI TERMÉNY-
ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK:
Buza 11—14.00 és boletta; rozs 6.50
és boletta; árpa 8.80—9.00; zab 8.50;
tengeri, ó 15.60—15.80, új csöves 4.80
—5.00; lucerna 4.10—5.00; széna 3.50—
5.00; lóhere 4.00—4.80; búkköny 3.00;
szalma 1.60—2.00.

DEBRECEN HUSFOGYASZTÁSA.
A mérsáros szakosztály jelentése
1932. év augusztus hó 27-től szeptem-
ber 3-ig. Levágatott: 97 darab nagy-
marha, 52 darab növendékmarha, 197
darab borju, 39 darab juh, 6 darab ló.
Összesen 391 darab. Nyersbőrárak:
Magyar marhabőr 40 fillér, tarka mar-
habőr 50 fillér, borjubőr 60 fillér. —
Husárak: I. rendű marhahus 100, II.
rendű 80, I. rendű borjuhús 120, II.
rendű 100, I. rendű növendékhus 100,
II. rendű 80, juh hus 100 fillér.

2200 pengőért, központi fűtéssel együtt

I. emeleti, 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és
minden egyéb modern komforttal felszerelt
udvari lakás

ingyen lifthasználattal kiadó.

Érdeklődni Ferenc József 34 sz. alatti
könyvkereskedésben lehet.

Egy világhírű festmény kalandos odisszéja a Szépművészeti Muzeumtól a Déri-muzeum olvasóterméig

Klebensberg Kunó gróf Rudnay Gyula festőművésszel megfestette Csokonai apoteózisát az Egyetem részére, de a kép a Déri-muzeumba került — Rejtélyes híresztelések — Tulmodernnek találta-e az egyetemi tanács a Rudnay-képet?

A Déri-muzeum olvasótermében ünnepi áhitatos hangulatot aranyoz meg a széles ablakokon betűző nap a hét-köznap délelőttökön is. A hosszú asztalok mellett olvasásba mélyedt fejek hajolnak a könyvek fölé, lányok, fiúk, tőbbször egyetemi diákok, de akad közöttük deresfejű, idősebb ember is. A tudásszomj és a betűk csendes, ünnepnapra áhitata üli meg a hosszukás helyiséget. Megható ez a sok ifju és öregember, ezek a világhírességet áhító lelkek, akik alázatos önmegtagadással vonultak félre a könyvek halk bírodalmába, mi alatt odakint aranyul tékozolja maradék kincsét a késő nyári nap és strandon, ligetekben, hervadó mezőkön lármásan hancurozik az élet vidám hadserege.

De nem ezért jöttünk ide, hogy a betűk rajongóinak kis csapatát figyeljük. Az olvasóterem vakfalán egy hatalmas aranyú kép függ, monumentális méreteivel szinte szétveti a szűk falmezőt. Mintha Prokusztesz-ágyba volna szorítva, Rudnay Gyula, a nagy magyar festőművész, a modern magyar művészet egyik legnagyobb értékeinek várszaka: *Csokonai megdicsőülése*. A poptanú vászon árván és megcsufoltan vegetál az olvasóterem nem e célra szánt, alacsony falán. Első pillanatra látni, hogy ez a markáns és robbanván művészi hatású festmény nem ide való, nem ide szánták. És úgy is van. A Rudnay-kép számított uralgó módjára került az olvasóterem Szent Ilona-szigetére, mert az egyetem központi épületében lett volna a helye. Hogyan került helyett mégis a Déri-muzeum olvasótermébe? — ennek a vándorutnak kalandos történetét akarjuk elmondani.

A miniszter képeket rendel

Három év előtt Klebensberg Kunó gróf volt a magyar közoktatásügy legfőbb irányítója s ebben a minőségében a magyar művészet legmagasabb pátrónusa is. A volt kultuszminiszter működéséről és politikai tevékenységéről lehetnek eltérők a vélemények, egy kétségtelen: mindig őszinte megértéssel támogatta a modern művészetet és töle telhetőleg pártolta a művészeket is. Klebensberg Kunó gróf sohasem mulasztotta el, ha módja volt, hogy képeket, szobrokat rendeljen és lehetőleg előnyben részesítette a modern művészi törekvések reprezentánsait.

A debreceni egyetem építkezései szintén nagyobb arányú művészi rendelésekre indították. A többi közt két nagyobb képet rendelt, egyet Iványi-Grünwald Bélától és egyet Rudnay Gyulától. A képek témáit a művészekre bízta azzal, hogy lehetőleg debreceni vonatkozású műveket alkossanak.

Iványi-Grünwald Jókai Mór egyik debreceni tárgyu „Hogyan lett Dul Mihály uramból Rác János” című elbeszéléséből merítette festményének

témáját, Rudnay pedig Csokonai megdicsőülését festette meg. Mindkét képet kiállították a Szépművészeti Muzeumban és különösen Rudnay festménye keltett megérdemelt nagy érdeklődést. A képet számos hazai és külföldi lap reprodukálta és valamennyi lap kiemelte, hogy a Szépművészeti Muzeumban kiállított festményt a kultuszminisztérium rendelte a debreceni Tisza István tudományegyetem részére.

Igy került bele a debreceni

Ki a hibás?

A volt kultuszminiszter nem, mert az ő feladata az volt, hogy a képet megrendelje. Ez meg is történt. A festőművész sem. Neki csak megteremténit kellett a képet és ez is megtörtént.

A Szépművészeti Muzeum nem küldte el talán? Dehogynem, hiszen a kép itt van Debrecenben. A vasut elszállította, itt átvették. A kép a Déri muzeumhoz érkezett a Munkácsy-festményekkel együtt. A muzeum átküldte az egyetem rektori hivatalának. S a festmény most mégis az olvasóterem falán szorong ahelyett, hogy a neki rendelt helyen volna.

Mi történt itt, miféle félreértés vagy bürokratikus tévedés? Rejtély. Amit az újságíró nyomozásai során megállapíthatott, az sem teszi világosabbá a homályt. Bizonyosság máig is csak három van: a képet az egyetem számára rendelték, a kép megérkezett Debrecenbe, de mégsem az egyetemen helyezték el, hanem a Déri muzeumban.

Megindul a suttogás

Mondjuk el hát sorjában, ami megtudható volt. Itt be kell számolni azokról az ellenőrizhetetlen hírekről, amik nemcsak Debrecenben, hanem a főváros művészi köreiből is lábra kaptak a különös és titokzatos ügy felől. Azt rebesgetik, hogy az egyetemi tanács tulmodernnek találta Rudnay képet és úgy vélekedett, hogy a festmény kiállítása nem áll összhangban sem Csokonai dicsőségével, sem az egyetem méltóságával és tekintélyével. Hangsúlyozzuk, hogy ezek felelőtlen és ellenőrizhetetlen híresztelések. Teljesen valószínűtlen, hogy az egyetemi tanács, amely tudós, nagy tekintélyű és kiváló képességű férfiak gyűlékezete, ilyen határozatot hozott volna. De tárgyilagosan el kell ismerni azt is, hogy a látszat szolgált némi alapot ezeknek a kalandos feltevéseknek.

A művész hallgat

Rudnay Gyula érthető érzékenységgel elzárkózik attól, hogy nyilatkozzék a kényes ügyben. Talán sértett önértékelésből, talán más okból? — a művész hallgatásba burkolódik. Ezen nem is lehet csodálkozni. Rudnay eleget tett a feladatának. Megfestette a képet, amelyet a hazai és a külföldi művé-

lyetem a világsajtóba a Rudnay-kép révén,

de a két kép közül mindmáig csupán az egyik az Iványi-Grünwaldé jutott el a debreceni egyetemre. Kérdés: kiknek vagy kiknek a hibája, hogy ez a monumentális művészi hatású és szuggesztív erejű műalkotás nem került mindmáig kiszemelt, méltó helyére, a központi egyetem könyvtárának előcsarnokába, hogy onnan hirdesse Csokonai és a modern magyar művészet dicsőségét?

szeti kritika egyhanguan abszolút becsü, klasszikus értékű műalkotásként fémjelzett. A művész szerepe ezzel véget ért és semmi esetre sem lehet feladata, hogy a kép további sorsa felől polemizáljon.

„Debrecen, Egyetem“

Mi történt tehát a képpel? Két év előtt Csányi Benjámin dr volt a debreceni egyetem rektora. Ebben az időben nyitották meg a Déri-muzeumot

Az egyetem átvesz két festményt, de csak az egyiket tartja meg

Kétségtelenül megállapítható, hogy a rektori hivatal mindkét festményt átvette, az erről szóló hivatalos irat még ma is megvan a kitűnően vezetett rektori hivatalban. Ezzel azonban ki is merítettük a kétségbelvonhatatlanul megállapítható tények sorozatát ebben a nem mindennapi titokzatos ügyben. Mert ezután, egészen csalhatatlan bizonyossággal már csak egy negatívumot lehet megállapítani: azt, hogy a Rudnay-kép jelenleg nincs az egyetemen, hanem a Déri-muzeumba sodródott. Iványi-Grünwald képet viszont az egyetemi tanácssteremben helyezték el ideiglenesen, amíg a központi egyetem felépült s azóta valószínűleg át is költöztették már megillető helyére. Mindebből az következik, hogy az egyetem a Rudnay-festményt nem tartotta meg, de hogy ez miért történt így és a kép miért került a muzeumba? — erre vonatkozóan találgatásokra vagyunk utalva. A kérdésnek ez a része teljesen tisztázatlan s a homályt nem oszlatják el azok a felvilágosítások sem, amelyeket a rektori hivatal és az egyetem részéről kaphatunk.

Mit mond az Egyetem?

Az egyetemet természetesen nagyon nehéz megszólaltatni ebben a különben is kényes ügyben, mert az akkori rektor más irányu elfoglaltsága miatt nem foglalkozhatott ezzel a kérdéssel a jelenlegi rektornak pedig még nem is lehet tudomása róla. Így be kellett érünk azzal, hogy olyas valakitől kaptunk felvilágosítást, aki ismerős az egyetem belső ügymenetével.

— Szó sem lehet arról — mondta informátorunk — hogy az egyetemi

VIZMENTES
(praeparát) csomagoló
erőpapiros
exportküldeményekhez (gyümölcs, vad és egyéb élelmiszer árukhoz)
légmentes csomagolásra.
A legjobb és legolcsóbb védelem fagy, rozsdás és nedvesség ellen. Gyümölcs-fak fagyelleni megővására különösen alkalmas. Mintákat és árajánlatot kívánatra küld:
Magyar Vegykészítőipari Papírgyár
OSER JAKAB
Budapest, VI., O-uca 49.

is. A muzeum számára szánt képeket, szobrokat és egyéb muzeumi leleteket egy külön vagonban küldte a Szépművészeti Muzeum Debrecenbe. A küldemény közt volt Munkácsy több képe, köztük az *Ecce Homo* is, amely azóta a legnagyobb büszkesége a muzeumnak.

A vagon érkezését a Szépművészeti Muzeum táviratban jelezte. A pályaudvarra az egyetem részéről is többen kimentek, mert tanúi akartak lenni a Munkácsy-festmény megérkezésének. A vagon a kifejezetten a muzeumnak szánt műtárgyakon kívül két hatalmas göngyöveget hozott magával, amelyekről első pillantásra fel lehetett ismerni, hogy nagyméretű vásznakat tartalmaznak. A két göngyöleg egyébként címzés is volt. Durva betűkkel mázolták rájuk a következő két szót:

Debrecen. Egyetem.

Miután a címzésből nyilvánvaló volt, hogy a göngyölegekben az egyetem részére rendelt két festmény érkezett meg, a küldeményt természetesen az egyetem rektori hivatalába irányították.

tanács tagjai közül egyáltalán senki sem látta a képet, amely csupán átmenetileg, ugyyszólván pillanatokra volt csak a rektori hivatalban. Az történt ugyanis, hogy amikor a festmény megjött, a rektori hivatal személyzete kíváncsian kezdte felfejteni a szakburkolatot. De még csak az egyik sarkát göngyölték ki a képnek, amikor megjelent a muzeum egyik tisztviselője, aki egy hivatalos irást felmutatva igazolta, hogy a kép a muzeumot illeti s csupán tévedésből címezték az egyetemhez. A rektori hivatal ezek után a képet természetesen a muzeum rendelkezésére bocsátotta.

— Nyilvánvaló tehát, hogy visszautasítás nem történhetett, mert a kép átvételének vagy át nem vételének kérdése nem is került az egyetemi tanács elé. Különben sem valószínű, hogy az egyetemi tanács visszautasítson egy festményt, amelyet a közoktatásügyi minisztérium rendel számára. Ellenkezőleg nyugodtan mondhatjuk, hogy az egyetemi tanács éppen olyan örömmel fogadott volna minden más, az egyetem dekorálására szolgáló műalkotást is, mint ahogy az Iványi-Grünwald festményével történt.

Mit mondanak a muzeumban?

A muzeumban szintén nem tudnak magyarázatot adni a Rudnay-festmény odisszéja felől. Az úgy már kétszertendős s iratváltás, aminek nyoma maradt volna, alig volt ebben az ügyben. A muzeumban egyetlen iratról tudnak ebben az ügyben. Ezt a minisztérium illetékes ügyosztálya küldte, miután telefonon és hivatalos levelek útján több ízben megsürgették, hogy

mi történjek a képpel? Ebben az iratban a minisztérium utasította a muzeumot, hogy

A Rudnay-festményt egyelőre kezelje letétként és helyezze el egy olyan helyiségben, amely nem szolgál nyilvános kiállítás céljaira.

Más hivatalos intézkedés ebben az

Mit mond a kép?

Rudnay festménye nagyérdemi jelene-
tet ábrázol. Csokonai néhány — való-
színűleg diáktársaival egy hatalmas
tölgy előtt áll. A háttérben nagyérdemi
kirándulók mulatozó csoportjai látha-
tók. A magasból egy angyal vagy gé-
niusz száll le és átszellemült arccal,
kitárt karokkal köszönti a költőt.

Ez a kép szorosán vett témája,
igazi tartalmát azonban a megfestés
klasszikus erejű lendülete, a színek
nagyszerű egymásra hatása s az
egésznek tökéletes dinamikájú megol-
dása adja. Jellegi alacsony helyén a
kép laikus szemnek némileg idegenül
hat, mert a művész már eleve tiz-
tizenöt méter magasságu elhelyezés-
hez komponálta a képet s ehhez ké-
pest az egyes alakokat és azok moz-
gását megfelelő perspektívában fes-
tette. Így a tervezett hatást a kép
csak akkor érheti el, ha legalább tiz-
tizenöt méternyi magasságban helye-
zik el.

Azonban enélkül is megkapó szug-
esztivitással szól a nézőhöz a fest-
ményből elementáris erővel áradó lé-
lek. Ez magyarázza a műalkotás vi-
lágsikerét. A külföldi kritikusok itéle-
te is megegyezett abban, hogy a mű-
vész nagyszerű munkásságának egyik
legmagasabb csúcspontját érte el a
Csokonai apoteizis megalkotásával.

Egy szóval olyan műalkotásról van
szó, amely teljes mértékben méltó
Csokonai halhatatlan emlékéhez, az
egyetemi könyvtár nagy dísz jelentő
csarnokához és ugyanakkor méltón
reprezentálja a modern magyar piktu-
rát is. Debrecennek sem lehet közöm-
bös, hogy falai közt marad-e ez a ki-
váló műalkotás s ha itt marad, milyen
elhelyezést nyer.

A Rudnay-festményről egyébként
megkérdeztük Orsós Ferenc dr egyete-
mi tanár, a kiváló festőművész véle-
ményét is. Orsós professzor rendkívül
érdekes kijelentést tett.

— Meglepetéssel hallok, — mondta,
— hogy Rudnay vászna már két év
óta Debrecenben van. Én annak ide-
jén nem voltam az egyetemi tanács
tagja és így nem értesültem a kép
megérkezéséről. Ha tudtam volna,
hogy itt van, már megnéztem volna,
mert nagyon érdekel. A képről sokat

ügyben nem érkezett a muzeumhoz és
így került a Rudnay-kép az olvasó-
terem falára, minthogy más megfelelő
hely nem volt. Mindebből viszont még
mindig nem derül ki, milyen sorsot
szánnak a kalandos multu festmény-
nek, meddig tartják a muzeum olvasó-
termében és hova kerül onnan? És
ugyancsak titok marad az is, miért vit-
ték át a muzeumba?

hallottam s abban az időben, amikor
kiállították a Szép művészeti Muzeum-
ban, láttam is a reprodukcióját egyes
lapokban. Nem hiszem, hogy az egye-
temi tanács foglalkozott volna ezzel
az ügyvel, mert valószínű, hogy noha
nem volt a tanács tagja, már csak elő-
zékenységből is megmutatták volna
nekem a képet, miután tudják, hogy
magam is festek.

Orsós professzor tehát nem tudott
rőla, hogy Rudnay képe Debrecenbe
érkezett. Ezzel le is zártuk mindazt,
amit e tárgyban megtudni lehetett.

Az egész nem sok és semmivel sem
viszi előbbre a rejtély megoldását. —
Ezután is nyitva marad a kérdés,
hogy miért nincs az egyetemen a

Rudnay-festmény, amit a minisztérium
az egyetem számára rendelt?

Nyilatkozzék az egyetem!

Pillanatig sem lehet kétséges, hogy
az egyetem vezetőségének nem célja
meghagyni a hamis látszatot, aminek
a fennállását a jelen körülmények közt
nehéz volna tagadni. Tény, hogy hi-
rek kerültek forgalomba, hogy az
egyetemi tanács tulságosan modernnek
találta a festményt és ezért nem fo-
gadta el. Miután azonban ezeknek a
híreszteléseknek nem szabad hitelt
adni, a leghelyesebb lenne, ha az egye-
tem kilépne a hallgatásból és illeté-
kes kijelentéssel tenné egyszersmin-
denkorra lehetetlenné az álhírek bur-
janzását. Rugonfalvy Kiss István dr,
az ezévi rektor nyilván nem tartja
magas hivatalához méltatlannak, hogy
az ügyvel hivatalosan foglalkozzék és
a közvéleményt a tényeknek megfe-
lelően, helyesen tájékoztassa, mert
semmiképpen sem helyeseltető, hogy
az egyetem olyan hamis beállításban
szerepeljen a köztudat előtt, mint-
ahogy az a felelőtlen híresztelések ré-
vén történik.

Rovatvezető: H. FARKAS ILONA.

Beszéljen a közönség!

Tedd a kezedet a szivedre, válaszolj őszintén:
boldog vagy vidéki lány?

Az expressz vonatok, az autók, a re-
pülőgépek világában nincs távolság. A
vidéken élő ember órák alatt a fővá-
rosba ér.

A rádió pillanatok alatt közvetíti az
opera estét vagy érdekes emberek
előadásait, újságok és könyvek el-
árasztják a vidéken élő érdeklődőket.

Az események, a divat, a legújabb
szencziók egy időben érnek el, egy-
szerre tartják izgalomban a főváros
és a vidék közönségét.

A vidéki asszony és lány együtt él,
együtt lélegzik a főváros kulturálke-
tésével.

Fent áll-e még ma is, nem avult-e
még el, ismerjük-e még most is ezt a
két szót: *vidéki lány?*

Van-e még ma is vidéki lány, a szó
rossz értelmében; ami félszeg viselke-
dést, ügyetlen modort, rossz öltözkö-
dést jelentett valaha?

A főváros és a vidéki városoknak
ebben a nagy közelségében van-e még
asszony és lány, aki szenvedve, lázong-
va gondol a helyzetének erre a külső-
ségére; ami a vidékre és nem a fővá-
rosba helyezte és vezette az életét.

*Boldog-e, vagy boldogtalan a vidéki
lány?* Versenyképes, helyálló, euró-
pai-e a vidéki élet lassan hőmpolygó
napjaiban? Az állandóan egyforma
emberek, ismétlődő események, a lát-
szólagos szűk látóköri befolyásolja-e

az életét?

A Debreceni Független Ujság „Asz-
szonyoknak” rovata a fenti körkérdés-
sel fordul asszony és lány olvasóhoz.
A kérdésre minél számosabb választ ké-
rünk beküldeni. Válasz formája teljesen
szabad. Akár rövid cikkben, vagy le-
vélben, akár csupán néhány sorban
kérjük a válaszokat, amely tetszés-
szerinti jellegével vagy teljes névvel
aláírható.

A fenti kérdés bizonyos, hogy ezer-
szer eszébe ötlött minden vidéken élő
asszonynak és lánynak, foglalkoztatta
a fantáziáját és sokszor befolyásolta
a jókedvét. A fenti kérdés, amit itt
intim négyesem közt és mégis a nagy
nyilvánosság előtt tárgyalunk, általá-
nos érdekű és a beérkezett válaszok
közzül sok olyan lesz, amit leközölve
lapunkban, mint érdekes hozzászólás
segíti és előbbreviszi a lányok és asz-
szonyok óriási tömegét, akik talán úgy
érzik, hogy lelki teher az a situáció,
amit még ma is jelent ez a szó, hogy
vidéki lány.

A körkérdésre beküldött válaszok
külső borítékán tessék feltüntetni
„Asszonyok rovat”. Azonkívül kérjük
a válaszokat a hét első napjaiban te-
hát hétfőtől csütörtökig bezárólag be-
küldeni. A hozzászólásokat a jövő va-
sárnaptól kezdve a beérkezés sorrend-
jében közöljük.

Almát és szőlőt tegyünk el télre

Irta: UJVARY SANDOR v. hercegi udvartartási konyhafőnök.

Az őszi napok kezdetével elérkezett
az alma és szőlő télre való eltevésének
ideje. Az alma, mint a legősibb gyümöl-
csök egyike, majdnem minden embernek
a kedvenc gyümölcse. Mint a bibliából
tudjuk, Éva anyánk is az almával kezdte
bűnét, kezdem én is

az alma télre való eltevésével.

Szép kinézésre talán a legtetszesebb

gyümölcs és zamatra pedig a magyar-
országi fajalmák közül rendkívül sokféle
almánk van, a batul és az arany renett
vezet. Rendkívül izletes a boralma is.

Az orvostudomány is nagyfokú anyag-
cserebetegségeknél az almafogyasztást
ajánlják, mert az almanedv vegyülete
a szervezetnek feltétlenül szüksége van.
Kisgyermekeknek, valamint kóvér és el-

hizott egyéneknek az almafogyasztása
feltétlenül szükséges, mert a nedv javító-
lag hat a szervezetre s egyben nagyfokú
vértisztító hatása van.

Igen sok embernél a lefekvés előtti
alma fogyasztása annyira üdítőleg hat,
hogy az orvosok ezt egy rövidebb alma-
kúra után is felismerik és ajánlják. Fő-
leg vérszegény és gyengefizikumú egyé-
neknek, valamint vérbő és elhízottak-
nál az alma állandó fogyasztása igen
ajánlatos.

Hogy az almafajok közül melyik a
legjobb a télre való eltevésre: az arany
renett, batul, valamint a bőr alma. Az
eltevés módja pedig egész egyszerű: a
fáról szedett, friss és hibátlan almákat
flanellruhában megtöröljük és ha azt
akarjuk, hogy tényleg jó izü és gyönyörű
almáink legyenek a téli hónapokban is,
ugy száraz és szemenként inkább üveges
homokon tartva, állványokra sorba rak-
juk. Vannak lyukas almaállványok is,
de ezeket is éppen úgy kell nézegetni és
szellős helyen tartani, mint a homokon
eltett almákat. A homokon az alma szá-
razon, szépen eláll, csak használat előtt
kell megtörölgetni, viszont a lyukas áll-
ványon való eltevésnél nagyon vigyázni
kell, hogy ne érintkezzenek, mert eset-
leges rothadásnál az egyikől megromlik
a másik. A homokon való eltevésnél a
rothadás majdnem kizárt, mert a száraz
homok, ha víz nem éri, úgy egész télen,
ha bármilyen nedves hideg is van, szá-
razon tartja az almát, tehát hasznosabb.
Hogy hogyan lehet egy egyszerű ház-
tartásban almát eltenni télre minden
költség nélkül, homokba: az állványok,
melyek a kamrában vannak, egy kis fa-
szegély rászegésével már nem engedik
leszóródni a homokot és egy ujjnyi
magas homokra már rakhatjuk az almát.
Így azután minden további nélkül nagyot
nyugodtan hagyhatjuk, mert eláll. Termé-
szetesen több ízben átnézzük őket a
tél folyamán és arra vigyázzunk, hogy a
netalán esetleges hibásak minél előbb
legyenek fogyasztva. Igen ajánlom a tél
eltevésre a tiszavidéki illatos, igen ki-
tünő zamatu batul almát, ami ezen a
vidéken igen jól eltartható s ami nagy
előnye, nem romlik.

A régi szokásokat ma már messze
felülmuló nagyszerű és igen bevált mód-
szerek váltották fel. Tudomásunk van
arról, hogy hazánkban egy gyümölcs-
termelő társaság egy olyan konzerválás
eljárással kísérletezik, mely a szőlőt ter-
mészetes ízében és alakjában dobozokba
zárvá konzerválja s a szőlő eredeti ízé-
ben és alakjában maradva, hosszú hóna-
pokon eltéve eláll. Természetesen ez a
konzerválási eljárás a mindennapi gyá-
korlatban egyelőre még ismeretlen, de
jó és egyszerű eljárások, amivel négy-
hat hónapra is eltehetünk szőlőt. Az el-
tevésre szánt szőlő legyen ritkaszemű,
kemény és vastag bőrű. Hárs-spárgára
köttjük a szarát, csutkját és rudakra
télre ritkán rakva lógjon szellős kamrá-
ban igen hosszú ideig eltarthatjuk, de
száraz és levegős helyen legyen. Amelyik
kamrában szőlőt tartunk, ott szappant és
lugszagu dolgokat vagy más rothadásra
hajlamos zöldség vagy gyümölcsféléket ne
tartsunk.

Esetenként egy személtápra helye-
zett tüzes parázsra öntsünk porcukrot és
füstöljük jól meg a szőlőt vele. Egy téli
szezonban elegendő két-három ízben meg-
füstölni a szőlőt és egészen biztosan
eláll.

Második eljárás: Szép friss szőlőt,
melynek csutkjája zöld és nem túl érett,
több vízben megmossuk és utolsó vízé-
ben egy óra hosszáig ázni hagyjuk.

Ez áztató vízben, mely 5 liter hideg
víz és 3 deka porrá tört és meleg víz-
ben feloldott timsó. A szőlőt egy kissé
meghuzzá az áztató víz és a leesni akaró

Tüzifa és szén

beszerzése előtt saját érdekében
okvetlen kérjen arajánlatot,

Prohászka és Társától

Bethlen ucca 44. Telefon: 11-81.

Ne üljön fel

sokat ígérő hirdetéseknek,
ellenben amatőr fényképeit
dolgoztassa ki

BURG

fotolaboratoriumában
Piac u. 42. sz. (Pannonia-udvar.)

szemek a vízben maradnak. E szőlőt időközben felforralt és lehűtött mustba tesszük el úgy, hogy az üveget, melynek széles száján a szőlőt elrakjuk és elrendezzük, hideg musttal felöntjük, lekötjük, minden liter mustra 1 gram salycilt számítva, 8-10 percig kipároljuk s a teljes kihülés után, száraz helyen, a kamrában elraktározzuk. Természetesen az így eltett szőlőt figyeljük pár napig s ha netalán formá kezdene, tiszta tővel

pár lyukat szurunk a papíron, amivel be van kötve s azt egy gyengébb, könnyű papírral letakarjuk, hogy meg ne porosodjék.
Pár nap múlva a tővel szurt lyukakra rendes gyertyát cseppentünk és így a szőlő igen szépen eláll. Használhatók a mustból kiszedjük és rendes gyümölcstálon tárolva feladjuk. Ize ugyanolyan, mint a frissen szedett szőlőé. Így csak kemény és ritka fűrtű szőlőt tegyünk el.

A sportruhák divatja esküszik a flanelra és a zszerszére

A múlt vasárnapi divatriportunkban beszámoltunk arról, hogy az őszi divat angolosan zárt, egészen egyszerű szabásu ugynevezett sportruhákat hoz, amit délelőtt, délután, uccán és látogatába egyaránt viselni lehet. Ez a fiatalos, testhez simuló angolos ruhácska az őszi perfekt viselet, amibe teljesen és jól felöltözve érzi magát mindenki. Utazáshoz, uccai sétán, délutáni látogatásnál, sőt a téli ótórakékon is ezeket a sportruhákat fogjuk látni, amit vendéglői vacsorán vagy egy színházi estén is viselni lehet anélkül, hogy valaki ne érezné magát nagyon elegánsnak.

Ezeket a ruhákat a divatszalonok az őszi bemutatóikon kivétel nélkül nagy számban hozták, számítva arra, hogy az egyszerű, sima szabásu, minden alaknak rendszerint előnyös sportruha bőségesen talál vevőt.
Diszes délutáni ruhát csupán egész különös ünnepélyes alkalmakra készítenek.

Az őszi divatbemutatókon hozott praktikus mindenféle vagy sportruhák igazi premierje a deauville-i golfklub őszi versenyein volt, ahol Anglia és Franciaország minden társaságbeli mondani szépsége képviselve van.

A „reggeltől-estig egy ruhában” jellemző természetesen praktikus anyagot kíván.
Ezek a ruhák flanelből és zszerszéből készülnek szürke, élénk vörös, sárga és fekete színekben.

A szürke, vörös és fekete színek merész összeállításait is láthatjuk. Így például az egyszerű angolos izlésű kétsoros vagy egy gombu belés-nélküli kabátot mély gallérvágásából az egyszerű póloingekhez hasonló ruhaderék látszik ki, fehérsárga vagy világoskék könnyű gyapjuzszerszéből készítve, amely stílusosan simul a fekete gyapjuanyaghoz, ami az alaptonust adja.

Szürke vörössel, drapp sötétebb barna színekkel összehangolva.
A finoman merész összeállítást kiégetszítheti egy harmadik szín, ami a színduót érdekessé teszi anélkül, hogy kellemetlenül feltűnővé tenné.

Így szürke kabáthoz és sárga bluzrészu ruhához barna övet, barna kalapot, barna antilop cipőt hordtak.
Világoskék gyapjuruhához élénk vörös öv, vörös kalap és vörös bőrcipő járt.

Uj kalapdivat

Ugy látszik igen! A modasztinek sem maradhatnak el a ruhatervezők új ötletei mögött és szezonról szezonra valami új vonalat hoznak.

Néha a divatötlet szerencsés és ilyenkor általánossá válik, néha mint ahogy tavaly is láttuk: a nem sikeres vonalú kalapok divatötletét a közönség jóízűlése szinte lehengerelte. Senki nem viselte a csak nagyon szabályos girl-szépségű arccsókáknak nem komikus szemre huzott vadászkalapokat.
A késő nyári kalapok filcből és bár-

sonyból készülnek, sokszor mindkét anyag finom összeállításából.

A karima kerek és hosszukasan lenyulva eltakarják a jobb homlokot és a jobb szemöldököt. — A bal belső szegély a fején egészen kivágott.

A sapkák, ha nem egészen szorosan fekvő sport modellek, szalag, sőt toll díszítést is látunk rajtuk, de ezeknek a kalapoknak olyan szimmetrikus a szabásuk, hogy akaratlanul is teljesen egyenesen kell a fejre illeszteni.

A szegény legény háza

Aki a szerelmet házért árusítja. — Kényszerhelyzet-e a társadalmi megvetés. — Egy kitarított férj érdekes története a bíróság előtt.

Szeles, hideg őszi napon, már majdnem a tél elején kezdődött az a regényes történet, amely egy tehetős kereskedő felesége és egy fiatalember között fejlődött ki. A már nem egészen fiatal asszony első látásra beleszeretett a különben teljesen jelentéktelen férfiba, aki félkibát nélkül, egyetlen öltözött ruhájában, fázósan és dideregve állított be a kereskedő üzletébe, ahol alkalmazást kért. A fiatalember az állást megkapta és ugyszólván hetek sem multak el, máris

sokkal jobb bőrben volt, új ruhát viselt, öltözködni kezdett,

külsejét sem hanyagolta el és még mindenféle szórakozásra is teltet neki.

A város lakossága csakhamar sugdolózni kezdett, összefüggést kerestek a gazdag asszony cseppet sem titkolt rajongása és a fiatalember fellendülő élet-sorsa között. Minél többet beszéltek a dologról, annál több külső jel mutatta azt, hogy a pletyka ezuttal nem alaptalan. Egy szép napon azután még különösebb dolog történt: az asszony egyszerűen

otthagya férjét, elköltözött tőle a tulajdonát képező egyik házba és csakhamar bevonult oda a fiatalember is,

akivel az asszony közös háztartásra lépett. Csak rövid ideig volt a férfi vendég a házban, pár heti együttélés után a szerelmes asszony elment vele az ügyvédhez és ott szerződést írt alá, amely szerint a fiatalembernek eladja a házat és az irásban az asszony nyugtatta azt is, hogy a vételárat felvette.

Közben az asszony és férje között megindult a válóper, amelynek az lett a vége, hogy a bíróság a házasságot az asszony hibájából felbontotta.

VALÁS UTÁN HÁZASSÁG

Ekkor a nő férjhez ment szerelmeséhez és vele együtt élt néhány évig, amikor azután kitört közöttük az ellentét, civakodni kezdtek és a férfi egész egyszerűen kiadta az asszony útját.

Hosszu pereskedés kezdődött erre, ahol feltárult az egész szerelmi viszony története. Az asszony megtámadta a ház eladását, azt állította, hogy az csak fiktív volt, a vételárból semmit fel nem vett és így az ügyletet ajándékozásnak kell tekinteni. Előadta, hogy közte és másodikkal férje között is megindult a válóper,

A nyárvégi kalapok fekete és rubinvörös színekben készülnek.

Az őszi divatszín

Ahogy a kalapok és ruhák divatszíneit elhatározzák, úgy minden szezonban akármilyen komikusan hangzik is, a haj és arcszín divatjáról épp olyan komolyan beszélnek, mint egy festett selyem rongy színeiről. Így tehát, hogy divattudósításaink egészen pontosak legyenek, kötelességünk bejelenteni, hogy az idei őszi arc és hajszínt a párisi divatcézárók ott a Madelain körül így határozták meg:

A divatos nő bronzszínű, naptól majdnem négerre barnult arcszínű; erősen pirosított szájakat; közönséges elválasztott erősen lekefített sima szénfekete haját.

Fekete, rubinvörös, szürke, ruhához az utószézonban nagyon stílusos a négerfejű európai nő.

Tessék hölgyeim, a tükör előtt negyedóra alatt, lehetséges négerül divatosra mázolni magat!

felpanaszolta sérelmeit és kényszerre hivatkozott.

— A szerelem elvakított, — mondotta — otthagytam becsületes férjemet

egy nincstelen, félig-meddig ismeretlen ifju kedvéért, aki vonzalmamat a saját önző érdekei szolgálatába állította és kihasználta. Odáig fejlődtek a dolgok, hogy mindenki tudomást szerzett az esetről, türehtetlen volt a helyzetem a kis város társadalmában, döntő lépésre kellett elhatároznom magamat. Így történt, hogy első férjemet elhagytam és összeköltöztem a fiatalemberrel, akiről azt hittem, hogy őszintén szeret. Mi lett a dolog vége? Amikor már a botrány óriási volt és összes ismerőseim követelték, hogy ezt a helyzetet szüntessem meg, amikor már a társadalomból félig ki voltam közösítve, egy megoldás volt csak előttem, az, hogy első férjemtől gyorsan váljak el és sürgősen feleségül menjek ahoz, aki miatt egész családi életem fel lett dülva.

HÁZ NÉLKÜL NINCS ESKÜVŐ

— Ekkor ért a legnagyobb meglepetés, a férfi egész egyszerűen kijelentette, hogy nem él tovább velem, de feleségül sem vesz, mert nem köti le magát. Meltóztassék elképzelni, — kiált fel periratában az asszony — milyen helyzet előtt állottam? Azt hittem, hogy ezt nem élemtul. Rimánkodni, könyörögni kezdtem neki, de ő durván elutasított és kijelentette, hogy jövőjéről neki gondoskodnia kell, nem hajlandó feleségül venni, csak akkor, ha házamat neki adom. Nem tehettem egyebet, elmentünk az ügyvédhez és aláírtam a szerződést, bár egy fillért sem láttam a vételárból. Mindenemből ki vagyok most forgatva, második férjem elüszött és most kérnem kell a bíróságot, hogy az ilymódon létrejött adásvételi szerződést hatálytalanítsa.

A tárgyaláson a férj ügyvédje a kereset elutasítását kérte. Elismerte, hogy a házért vételárat nem fizetett, azt sem tagadta, hogy az egész szerződés a közöttük folyó szerelmi viszonnal kapcsolatban jött létre, sőt éppen ezzel érvelt.

VESELYBEN AZ ERKÖLCS

— Maga a feleségem elismeri, — adta elő — hogy a házat azért adta nekem,

Alkatrészek
Citroen és amerikai autókhoz
Pneumatikok
garanciával
Autófelszerelési cikkek
legolcsóbban:
Nagy József Budapest, VI. Andrásy ut 34. Tel. Aut. 221-97.

hogy vele a viszonyt folytassam. Tette pedig ezt abban az időben, amikor még első férjével kötött házassága fentállott.

A szóbanforgó szerződés tehát a legnagyobb mértékben beleütközik a jóerkölcsbe, aminek az a következménye, hogy a belőle származó igényt bíróság érvényesíteni nem lehet. Az nem igaz, hogy őt bármiképpen is kényszerítettem volna arra, hogy a házat rám irassa, ezt jószántából, ajándékozás formájában, minden kényszer nélkül tette meg az asszony, sőt még hónapokkal, évekkel később is kijelentette, hogy az ajándékozást nem bánta meg. Ha kényszer hatása alatt cselekedett, akkor mihielyt a házasságkötés megtörtént,

módjában lett volna az együttélést megszakitani

és az ügyletet azonnal hatálytalanítani. Mi azonban évekig együtt éltünk mint házaspár, az asszony tehát az ajándékozást ezzel a tényével kétségtelenül jóváhagyta és többé annak felborítását nem kérheti. Ezen az alapon is el kell tehát a keresetet utasítani.

A felek előadása után az alsóbíróságok meghozták döntésüket, amellyel a keresetet elutasították, mégpedig azon az alapon, hogy törvénytelen, a jóerkölcsbe ütköző, meg nem engedett szerelmi viszony fentartását célzó ügyletből van szó, amelyből származó igényt nem lehet a bíróság előtt érvényesíteni.

A kétségbeesett asszony felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő az ítélet ellen a kuriához, amelynek Westermayer-tanácsa tárgyalta le az ügyet. A kuria érdekes döntésével a törvényszék és a tábla ítéletét

megváltoztatta, a keresetnek helyet adott és az egész ügyletet érvénytelennek jelentette ki.

A feltűnést keltő indokolás szerint kétségtelen az, hogy az ajándékozási ügylet motívuma és célzata is a jóerkölcsökbe ütközött, tehát mindkét fél részéről turpis ügyletnek minősítendő. Az ilyen ügyletet meg lehet támadni akkor, ha a méltányosság ezt úgy kívánja és ha valamelyik fél a másik hátrányával jogtalanul gazdagodnék, aminek az a következménye, hogy az eredeti állapot helyre kell állítani.

Arra való tekintettel, hogy a második férj ingyenesen jutott hozzá az ingatlanhoz és hogy a felek életközössége megszűnt és közöttük válóper van folyamatban, a kuria úgy találta, hogy a méltányossággal ellenkező az, ha a férfi a különélés ellenére az ingatlant megtarthatná, mert ebben az esetben feleségerovására jogtalanul gazdagodnék. Ezért, bár az ügylet eredetileg érvénytelen volt, a kuria

nem tagadta meg a jogsegélyt

a cserbenhagyott nőtől. Nem fogadta el a bíróság azt az érvelést sem, hogy az asszony eredetileg erkölcsstelen ügyletet utóbb hallgatólagoosan, az együttélés folytatásával jóváhagyta, az erkölcsstelen ügyletet ugyanis a felek utóbb sem erősíthetik meg, az, ami kezdetől fogva érvénytelen volt, sem a házasság megkötésével, sem az asszony hozzájárulásával érvényessé nem válhatott, hanem továbbra is erkölcsstelen indoku és céltatu jogügylet maradt.
Ezért a kuria kimondotta, hogy a házat

vissza kell adni az asszony részére, viszont a férjnek joga van ahhoz, hogy a házzal kapcsolatban eszközölt beruházásait és kiadásait a nőtől visszakövetelhesse. Elrendelte tehát, hogy az alsó bíróságok tisztázzák azt a kérdést, milyen kiadásai voltak a házzal kapcsolatban a férjnek és kötelezzék az asszonyt arra, hogy ezeket a férfinak adja meg.

A MEGMENTETT VAGYON

A kuria döntése folytán a tábla újból letárgyalta az ügyet, megállapította, hogy a férj semmiféle hasznos beruházást nem eszközölt és éppen ezért úgy döntött, hogy az ingatlant a férfi haladéktalanul visszaszolgáltatni köteles anélkül, hogy ezért bármiféle kárpótlást kívánhatna. Az eredeti állapotba való visszahelyezést a kuria döntésére való hivatkozással rendelte el a tábla.

Ez ellen a döntés ellen a férfi

már nem folytatta tovább a harcot,

hanem megadta magát.

Az asszony pedig nyomban beadta a telegkönyvhöz a kérelmet, amelyben a háznak és a birtoknak a saját nevére való átírást kérte. De azt is kérte az asszony, hogy mindazokat az adósságokat, amelyeket férje csinált és azokat a terheket, amelyek a telegkönyvbe vannak táblázva, haladéktalanul töröljék le onnan, mert ezek a férfi adósságai voltak, amelyekért ő semmiféle felelőséget nem vállalt.

A telegkönyv teljesítette is az asszony kérelmét és

az ingatlant teljesen tehermentesen a nevére írta át.

A per megindítását ugyanis az asszony még annakidején a telegkönyvbe feljegyeztette és így a férfinak mindazok a hitelezői, akik ezt követően kerültek a férjjel összeköttetésbe, követelésüket teljes mértékben elvesztették.

Ezzel a happy-enddel végződött a szerelmében csalódott, hűtlen asszony története.

A tűzoltó muzeum gyarapodása

Debrecen város tűzoltóparancsnok-sága számítván arra, hogy a gazdasági viszonyok javultával felépítendő új tűzoltó laktanyában a közönség oktatására és szakoktatási célokra is muzeumot fog felállítani, már most gyűjti a hozzá való anyagot. Szakkönyvtára már több, mint 2000 kötetből áll és így az ország legteljesebb tűzoltó szakkönyvtára. Megszerezte már a diák-tűzoltóság utolsó fecskendőjét is. A már meglevő tárgyai ismét egy értékes darabban szaporodtak, amennyiben a fűzesgyarmati önkéntes tűzoltóság Faragó Sándor parancsnok utján a tűzoltóság muzeumának ajándékozta a közönség 1803. évben készített tűzjelző lámpáját, amellyel éjjel a templom tornyából jelezték a tűznek az irányát.

A tűzoltóparancsnokság ez uton is felkéri azokat, akiknek a tulajdonában tűzoltói vonatkozású könyvek, képek, metszetek, újságból kivágott cikkek, régi gyertyatartók, olajmécsek, régi lámpák, kisebb, vagy nagyobb tűzoltói szerek, tűzoltó érmek, vagy bármely más tűzoltói és tűzrendészeti vonatkozású tárgy van, szíveskedjenek azokat a muzeum gyarapítása és az utókor számára való megőrzés végett a tűzoltóparancsnoksághoz (Csapó u. 43.) eljuttatni, ahol minden ajándékozott tárgy az ajándékozó nevével lesz elhelyezve a muzeumban.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

A koldus, öreg exfegyenc a temetőben aludt s újból a fegyházba került, mert lopott baromfiakat találtak mellette

Bizonyítékok hiányában felmentették a tyuklopás vádjáról Baráth Józsefet, aki 19 évet ült már különböző fegyházakban.

Még júniusban történt, hogy a Doboz-temetőben a temetőcsászár egy bokor aljában egy zsákban nyolc tyukot és hét csirkét talált. Rosszat sejtett és rendőrt hívott. Erdélyi Viktor közrendőr ment a helyszínére, aki úgy gondolta, hogy az elrejtett tyukok közelében kell lenni annak is, aki azokat bizonyára lopta. Rövid idő alatt az egyik közeli bokor tövében egy embert látott aludni. Felkeltette és megkérdezte, hogy ő helyezte-e el a bokor aljában a baromfiakkal telt zsákot. A férfi, aki Baráth József 53 éves nap-számosnak mondotta magát, kijelentette, hogy nincs tudomása arról, hogy ki rejtette el a baromfiakat. A rendőr nem hitt neki, hanem előállította a rendőrségre, ahol megindították ellene a vizsgálatot. Kiderült, hogy a tyukokat tényleg lopták, mégpedig a nyolc darab tyukot Ladányi Antalától, a hét csirkét pedig Sáradi Antalától, azonban Baráth József tagadta a lopást.

Szombaton került az ügy a debreceni törvényszék elé, ahol Baráth József előéletére vonatkozóan kiderült, hogy eddig már közel husz esztendő telt el különböző fegyházakban. Halált okozó súlyos testisértéért és rablásért 12 esztendei fegyházra, lopás büntetéseért két évi fegyházra és szintén lopás büntetéseért öt esztendei fegyházra volt ítélve. A tizenkilenc esztendő fegyházbüntetését már le is ülte. Most is a debreceni fogház lakója, ahol kisebb bűncselekményekért három hónapig ül.

Szuronyos fogházör vezetett elő a rossz külsejű, elvetemedett kinézésű férfit. Baráth kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert a lopásokat nem ő követte el.

— Ne legyen nekem se az égben, se a földön nyugodalmam, ha én követtem el azokat a lopásokat! — sirta el magát a bíróság előtt.

Elmondotta, hogy éppen aznap jött be Debrecenbe Nagylétáról, de nem talált munkát és mivel pénze nem volt, a temetőben töltötte az éjszakát. Hajnalban a rendőr ébresztette fel, aki megkérdezte tőle, hogy övé-e a baromfi zsák. Azt mondta, hogy nem, mire a rendőr így szólt hozzá:

— Na, ha nem a magáé, akkor jöjjön, segítsen nekem bevinni a zsákot a rendőrségre.

Segített is a rendőrnek, aki mikor beértek a rendőrségre, felvitte őt egy detektívhez, aki lopás gyanúja miatt letartóztatta. Azóta sem volt szabadlábon, mert közben a bíróság más ügyben elítélte és most tölti büntetését.

A tanúk nem tudták igazolni, hogy Baráth József valóban lopta a baromfiakat, csupán Ladányi Antalné mondta, hogy látta Baráth Józsefet a házuk körül sündörögni, de a lopás előtt — egy évvel.

Ilyen körülmények között az ügyész bizonyítékok hiányában elejtette a vádat Baráth József ellen.

Baráth József könnyezett, mikor az őt kivette a teremből.

Földbérlok gyűlése

A tiszántúli földbérlok ma, vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza közgyűlési termében ülést tartanak. E gyűlés legfontosabb tárgya Vásáry József bérledegyleti elnöknek a földművelésügyi miniszternél történt eljárással való beszámolója.

A haszonbérloket érintő e rendkívül fontos kérdés iránt olyan nagy érdeklődés nyilvánul meg az érdekeltek körében, hogy ez a gyűlés már előre igen népesnek ígérkezik.

Kíváncsok is, hogy azon minden érdekelt haszonbérlo lehetőséget részt vegyen.

Than Gyula halálának évfordulója

Kedden lesz két éve, hogy a debreceni hírlapíródalom egyik vezéralakja, Than Gyula, a Debreceni Ujság felelős szerkesztője és kiadótulajdonosa meghalt. Halála városzerte nagy részvétet keltett és temetésén ott volt Debrecen város hivatalos képviselője, a művészet és irodalom minden tényezője. Mindenki őszinte érzéssel, fájdalommal szívvél gyászolta Than Gyulát, akit kiváló képességei miatt mindenki becsült és emberi kiváló tulajdonságaiért igazán szeretett és kedvelt. Halálának második évfordulója alkalmával nagyon sokan gondolnak megilletődve az eltávozott derék férfiúra. A haláleset évfordulója alkalmával a hó 6-án, kedden délelőtt 9 órakor gyászmise lesz a római katolikus templomban, Than Gyuláért, aki egyházának is mindig hű, buzgó hive volt.

Bridge főtorna a Csarnokban

A Debreceni Kereskedelmi Csarnok elhatározta, hogy újonnan átalakított helyiségeiben szeptember hó 10—24. napjain bridge főtornát rendez ugyan tagjai, valamint városunk bridget kedvelő polgárai részére is.

E bridge főtorna a versenyszabályok szerint:

1. csapatverseny, amelyben minden benevezett csapat játszik minden csapattal egy forduló egyformán kiosztott lapokkal;

2. a fordulók rendje a sakkjátékban ismeretes rendszer szerint osztatik be, míg a verseny kezdete előtt a csapatok

sorszámot huznak a csapatszámra vonatkozólag;

3. minden játékestén két forduló lejátssza kötelező, 1—1 forduló 8 leosztásból, tehát 16 játékból áll;

4. a játékre a Vecsey László összeállításban megjelent Kontrakt-Bridge zöld könyvének szabályai irányadók;

5. a tornán győztes csapat elnyeri Debrecen város bajnoki címét és a versenyvezetőség részéről plakettel díjazatik a csapat minden egyes tagja, míg a II. és III. helyre jutó csapat minden tagja szintén plakettel díjazatik;

6. nevezési díj csapatonként 12.—pengő, amely folyó hó 10-ig bezárólag befizetendő a versenyvezetőségnek (Debreceni Kereskedelmi Csarnok, Arany János u. 2.). A nevezési díj a kártya és egyéb kiadások fedezetére, valamint a díjak beszerzésére fordítatik;

7. játékidő 1932. évi szeptember hó 12., 14., 16., 19., 21., 23. napjain esti 9 órai kezdettel.

Amidőn a versenyvezetőség ez uton is tisztelettel meghívja a verseny iránt érdeklődőket, kívánságra készséggel küld meghívót, valamint részletes versenyszabályokat.

Villamosközlekedése javítását kéri az egyetem

Az egyetem beadványt intézett a városhoz és ebben azt kérte, hogy a központi egyetem előtt várakozó fülkét építtessen a város, az egyetemi internátus előtt megálló létesítése iránt intézkedjék, a Vilmos császár köruton állíttassa vissza az ötperces közlekedést és töröltesse a 8 filléres pótdíjat. A polgármester a kérésekre vonatkozóan értesítette az egyetemet, hogy a várakozó fülkét és az egyetemi internátus előtt megállót nem látja szükségesnek. A Vilmos császár köruton ötperces közlekedést pedig csak úgy lehetne visszaállítani, ha megszüntetnék a villamos furdójáratokat. A 8 filléres pótdíj megszüntetése tárgyában viszont előterjesztést tesz a közgyűlésnek.

Ugyancsak az egyetem részéről az alkalmazottak, altisztek és szolgák az kérték, hogy a villamos vasuton bizonyos kedvezményeket kapjanak. Erre vonatkozóan a polgármester értesítette a kérelmezőket, hogy a területi hatalmi szerződés értelmében erre jog nincs és ez a villamos vasut igazgatóságának hatáskörébe tartozik és ezért kérelmükkel forduljanak oda.

Bűnügyi eljárás indul egy tulerélyes felebbező ellen

A szerdai tanácsi értekezleten dr. Balla Bertalan tanácsnok az adóügyi tárgyak között egy érdekes bejelentést is tett az egyik fellebbezés folytán. — Egy ingatlan tulajdonjog átruházás kapcsán egy kiskorúra városi átirási pótilletéket szabtak ki és ezt a pótilletéket, mivel kiskoruról van szó, a felelős nagykorutól akarták behajtani. — Ez ellen a végrehajtást szenvedett nagykoru, Kiss László debreceni lakos tiltakozott és fellebbezést is adott be.

A fellebbezés egyik mondatában azután a következőket írta: „Nem tudom, kinek a beteg agyában született meg az a kóros gondolat, hogy én fizessék meg a pótilletéket.”

Tüzifa, szén és építési anyag üzletemet megnyitottam. Beszerzése előtt elött szíveskedjen tőlem ajánlatot kérni.

Berger Ferencné
Csapó u. 5.

Sóraktár megnyílt!

SCHWARCZ ANTAL utóda
Deák Ferenc u. 13. Telefon 25-38.
Pontos kiszolgálás.
Szolid árak!

Sajátkészítésű mosó bőrkesztyű

kétegombos P 4-80
divat schlupfos „ 5-80

Szolid la. minőségű flór és selyemharisnyák
rendkívül olcsó árban.

Schön Sándor, kesztyű, kötszer és orvosi műszertárában
Debrecen, Piac u. 14., Csapó u. sarok.

A tanácsi értekezlet meglepetéssel hallotta és mosolyogva hallgatta a furcsa fellebbezést, amelyet érdemi elbírálás végett áttettek a közigazgatási bizottsághoz, a szokatlan és sértő kifejezések miatt a fellebbezést hivatalos másolatban a bünyügyi eljárás megindítása végett megküldték a királyi ügyészségnek.

APRÓHIRDETÉSEK

Teljesen jókarban levő férfiruhák, kabátok olcsón eladók. Csapó 39., udvarban.
Kicserelem viselt férfiruháját gyapjuszövetre, vagy selyemre. Csapó 39. udvarban, balra II. ajtó.

Jókarban levő férfiruhák, felöltők olcsó árban eladók. Csapó 39. udvarban.
Folcsoper-palánta, legjobb fajták, olcsón kapható. Domokos Lajos ucca 6/a. 124
Jó állapotban lévő használt hiteles tizedesmérleget keresek. Spitz, Havan u. 54. 125

Megbízásból eladó vadonutaj sötét szürke férfi felöltő, angol szövettel készült, erősebb alakra. Csapó 39., udvarban, balra II. ajtó.
Vénkertben villatelek, gyümölcsös minden elfogadható ártért sürgősen eladó. Domokos Lajos ucca 6/a. 124

EGY APRÓHIRDETÉS TIZ SZÓIG ÖTVEN FILLÉR ÉS EGYSZERRE KÉT REGGELI LAPBAN JELENIK MEG. MINDEN TOVÁBBI SZÓ 5 FILLÉR. VASTAGBETŰVEL SZEDETT SZAVAK DUPLÁN SZÁMITATNAK. — ÜZLETI HIRDETÉSRE MÁS TARIFA. FELVILÁGOSÍTÁS 18. ÉS 8-12. SZÁMU TELEFONON.

APRÓHIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK: FŐKIADÓHIVATALUNKBAN: FERENC JÓZSEF UT PIAC UCCA 49. SZÁM, FŐKIADÓHIVATALUNKBAN: SZÉCHENYI UCCA 2. SZÁM, A HEGEDŰS ÉS SÁNDOR UT KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN PIAC UCCA 34. SZÁM ALATT ÉS A „MARGIT”-FÜRDŐ PÉNZTÁRÁNÁL.

Lakást keresők

3, esetleg 4 szobás komfortos lakást november 1-re keresek, lehetőleg központban. Cim a kiadóban. 22

4-5 szobás modern lakást keresek november 1-re magános házban, esetleg keresztépületben. Cim a kiadóba kérek. 4715

Központban, modern lakásban féregmentes butorozatlan szobát keresek, esetleg ellátással. — Ajánlatokat: Tanárnőnek a kiadóba. 44

Keresek megbízóm részére 2-3 szobás komfortos családi házat kettővel, belvárosban. Három hold fekete földet Macs körül, 25 hold földre hasznos bérlet és eladok 40 hold fekete földet. Machó ingatlanforgalmi irodája, Piac 43. Telefon 11-10. 89

Kiadó lakás

GARZON LAKÁSNAK, ügyvédi irodának, vagy orvosi rendelőnek alkalmas 2 szoba, elő- és fürdőszobás lakás központban azonnal kiadó. Cim a kiadóban.

2200 pengőért központi fűtéssel együtt I. emeleti 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és minden egyéb komforttal felszerelt udvari lakás ingyen lifthasználattal. Érdeklődni: Ferenc József ut 34. szám alatti könyvkereskedésben. 482A

Különbejáratu butorozott szoba ellátással vagy anélkül azonnal kiadó. Rákóczi u. 35. 5

Különbejáratu kényelmesen berendezett szoba egy, esetleg két ur részére azonnalra jutányosan kiadó. Piac u. 58., I. emelet 17. 2392

Püspöki-palotában csinosan butorozott szoba kiadó. Érdeklődni Szöllősi-utrafikban, Püspöki-palota. 1431

Csinosan butorozott szoba kiadó. — Ugyanott 1-2 izr. diákok teljes ellátásra elfogad Paszternák, Gégenfeld-tér három. 29

Háromszobás fürdőszobás komplett modern lakás olcsón kiadó. Simonffy u. 40. 34

Központban csinosan butorozott szoba kiadó. Burgundia u. 11. 67

Csinosan butorozott uccai szoba azonnalra kiadó. Domb ucca 17. 4837

Garzonlakás, 2 szoba, fürdőszoba kiadó, butorozva is. Rákóczi u. 10. 4828

Kiadó 2 szoba, konyhás uccai lakás, esetleg garzonnak. — Thaly Kálmán 6. 4940

Kiadó egy nagy 2 ágyas és egyágyas légfűtéses uccai szoba. Kossuth u. 22. 4831

Kiadó 2 szoba, konyha, vagy az egész ház. Tisztviselő-telep, Bornemissza u. 8. 4831

Egyetemhez közel egy, esetleg két szobának különbejáratu uccai butorozott szoba kiadó. — Magoss György tér 20. 46

Kettőszobás lakás, raktár, pince, kiadó. Révész, Hunyadi ucca 21. 2952

Különbejáratu csinosan butorozott szoba fürdőszobával, esetleg ellátással kiadó. Simonffy ucca 32. sz. I. e. 74

Háromszobás lakás parkirozott udvarban novemberre kiadó. Arany János 20. 2946

Jutányos áron háromszobás emeleti fürdőszobás udvari lakás azonnal kiadó. Értekezhetni Ipartestületnél. 66

Kétszobás udvari lakás november egyre kiadó. Megtekinthető délután 4-6-ig. — Bővebbet Ipartestületnél. 65

Kiadó november 1-re két szoba, előszoba, verandás; két szoba, konyhás azonnal. Deák Ferenc 22. 57

Kiadó 3 szobás lakás Rakosi Jenő ucca 7. szám alatt, II. emelet 1. ajtó. Értekezhetni Ipartestületnél. 33

A Thagan-cirkusz rejtélye.

— REGÉNY. —

Irta: VÉCSEY LEO.

Aki pedig az ujságíró mesterség lázas, napról-napra megújuló izgalmaival és fordulatokkal teli, csábos, mérgezett és vágató forgatagába belekerül, az nem igen ér rá emlékezni és elmélyedni többé... A Thagan-cirkusz különös két téli éjszakájára különben sem szívesen gondoltam, mert az akkori események valahogy összefolytak az emlékezetemben az ott szerzett szörnyű betegséggel, a későbbi kegyetlen lázlatomával, amiknek a vakmerő visszaidézése éppen olyan fájdalmas és szorongó nyugtalansággal teli, bizonytalan érzést váltott ki belőlem, mint a cirkuszélmény emlékei. Azt tudtam, hogy a szőke leány áldozatául esett a járványnak és pár nappal később a kórházban meghalt. Kevés utóbb követte őt Sheldon Henry, a drága, jó, felejthetetlen pajtás, a mindig gondtalanul jókedvű, trefásszajú cimbor, aki egy koravetavaszi estén az élőhalottak lipómezei parkjában — valami világos hangulatában — felakasztotta magát. Azt tudta akkor már, hogy az elméje gyógyíthatatlanul elborult. Miklóssy Gabi és a doktor a járványkórház vesztegzárdejének kitöltése után visszatértek a frontra és hosszú ideig nem is hallottam róluk

semmi hírt. A doktorral évekkal később, halottak napján, a virágpompában és fényben uszó temetőben találkoztam, ahol a hősi halottak negyedében igen szép és megrázó síremlék alatt rádöbentem a nevére. Ezerekilencszáztizennyolc őszén esett el, a Wippach-Isonzói haláldombon. — Onnan hozták haza később, kegyeltes kezek, a holttestét.

Miklóssy Gabi hosszú éveken át nem láttam és nem hallottam róla semmi hírt. Az ujságíró, a nyomtatott betű névtelen katonája jobban el van temetve az ismeretlenségbe, mint bármely más pálya embere, akinek neve valami hír kapcsán mégis csak az ujságba kerül itt-ott. Pár héttel ezelőtt azután valami véletlen, kőszá tárcanovella alatt megjelent a nevem a lapomban és ennek a kis nyilvános szereplésnek váratlan és kedves visszhangja támadt: Miklóssy Gábor debreceni rendőrtanácsos értesített a szerkesztőségi címemen, hogy meghatározott napon át fog utazni Budapest és szeretne néhány órát eltölteni velem.

A viszontlátás meghatott és meleg hangulatu volt a köznapi pályaudvaron. Egy másodpercre halaványan felrémült bennünk az együtt eltöltött, közösen átélt gimnáziumi évek, a kamaszkor és az ifju, vidám legényélet fűszeres forgószelének világa és a régi bensőséggel öleltük egymást. De a következő percben már elkérgesedett szívű, keményen küzdő férfiak voltunk ismét mind a ketten, akik fürkészve és idegen-ve nézt egymást.

Egy félóra múltán ott ültünk a régi törzskávéház megszokott sarokasztalánál, ahol annyi vidám és felejthetetlen percet töltöttünk együtt hármasban Sheldonnal. Természetesen reá terelődött a beszélgetés. Elmondunk róla minden szépet és jót és meghatóttan néztük üres székét az asztalunk mellett. Azután a jó doktor emléke került szóba:

Pontosan tudta, hogy meg kell halnia — mondotta elkomorodva Miklóssy Gabi. — Közel voltunk akkor egymáshoz, egy frontszakaszon és pár nappal halála előtt melegen elbucszott tőlem... Igaz is, néked is üdvözetét és forró ölelését küldte általam, még nem is adtam át!

— Köszönöm. De hogyan tudta a jó doktor ilyen pontosan előre, hogy az olasz front segélyhelyén, kötözés közben hősi halált fog halni? Megérezte talán?...

— Hm! Emlékszel arra a cirkuszi éjszakára, valahol a Ferencvárosban, a másodikra, amikor az az átkozott öreg megmutatta a jövődet nekünk.

— Igen, igen, a Thagan-cirkusz, ahol a kiütéses tifuszt megkaptam!

— Nos, hát akkor a doktor, ugy látszik, végignézte előre halála percét. Pontosán látta a tájat, a körülményeket — többször mesélte odakünn az Isonzónál, hogy ráismer a vidékre — és tisztában volt mindenféle következtetés révén az időponttal is. Aminthogy ugy is történt.

XXII. FEJEZET.
A Thagan-cirkusz szereplői.
Rábólintottam. Mert, hogy a

Thagan-cirkusz kusza káprázatai a látnoki, titokzatos misztérium világába nyujtották gyökereiket — az abban a pillanatban már egyikünk előtt sem volt kétséges többé.

— Igaz — jegyezte meg odavetveleg. — Még adós vagy azzal a történettel, mit láttatok azon a második éjszakán? Én ugyanis otthagytam a páholyvilást, nem néztem szembe a jövőddel, mint ti hárman. Valószínűleg bennem bujkált már a beletgség és a láz, ezért nem tudtam végignézni az előadást.

Miklóssy Gabi elfordította a fejét. Kis ideig csend volt az asztalunk mellett.

— Alig emlékszem már — morgogta végül. — Az bizonyos, hogy láttam Erdélyt lángokban, Kolozsvárt, a szülőházamat, a szobákat, ahogy feldulják és kirabolják, a Mátyás-szobrot ostromolják és döngetik, láttam az elvesztett háboru fekete uszályaként a nyomort, éhínséget, minden ifju magyar akarás, erő és hit sorvadó lekodadását, a vörös örvongést, a tenger vért és könnyet és tömegtöbolyt és elvetélt mosolyt és pusztuló országot! Ehl Akkor még nem értettem egetet, de mert, most már rettentően értem és érzem.

— És aztán? — sürgetett izgatottan. — Mit láttál aztán, később?

Miklóssy Gabi rámnézett keményen és korholón. Most egészen a régi gimnázista volt, erősebb és szorgalmasabb iskolai padtársam, aki becézni leckéztet:

EGY APRÓHIRDETÉS TIZ SZÓIG ÖTVEN FILLÉR ÉS EGYSZERRE KÉT REGGELI LAPEAN JELENIK MEG. MINDEN TOVÁBBI SZÓ 5 FILLÉR. VASTAGBETŰVEL SZEDETT SZAVAK DUPLÁN SZÁMITATNAK. — ÜZLETI HIRDETÉSRE MÁS TARIFA. FELVILÁGOSÍTÁS 18. ÉS 8-12. SZÁMU TELEFONON.

APRÓHIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK: FŐKIADÓHIVATALUNKBAN: FERENC JÓZSEF UT PIAC UCCA 48 SZÁM, FŐKIADÓHIVATALUNKBAN SZÉCHENYI UCCA 2. SZÁM, A HEGEDŰS ÉS SÁNDOR UT KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN PIAC UCCA 34. SZÁM ALATT ÉS A „MARGIT”-FÜRDŐ PÉNZTÁRÁNÁL.

Kiadó kis butorozott szoba egy-két magános nőnek, vagy iskolás leányoknak. Dobó ucca 15. szám. 59	Két szoba, konyhás lakás azonnalra kiadó, műhelynek is. Miklós 25. 115	Egy szoba, előszoba, konyha, speiz október 1-re kiadó. — Domb 22-a. 99	Kétszobás lakás azonnal kiadó. Vigkedvü Mihály ucca 16. 4975	Egy szoba, konyha, speiz szept. 15-re kiadó. Pásti ucca 27. sz. 5002
Központban butorozott szoba egy-két személynek kiadó. Hatvan ucca 1. szám. 4955	Különbejáratu uccai butorozott szoba villanyal azonnalra kiadó. — Gólya 8. 108	Uccai szép új szoba, konyha, speiz tizenötödikére kiadó. Eötvös ucca 68. 83	Kiadó egy szoba, előszoba, konyha mellékhelyiségekkel szept. 15-re vagy október 1-re. Nagyvárad u. 10. sz. (Volt Sziv u.) 100	Egy- és kétszobás lakás kiadó. — Domb u. 18. 5007
Egy szoba, konyhás lakás azonnal kiadó. Veselényi u. 3. szám. 4949	Csoda olcsó vétel! Üzletes ház Bercsényi 27. 500.— pengővel átvehető. 109	Modern kétszobás lakás nagy előszobával kiadó. József kir. herceg ucca 7. 82	Uránia-épületben egy szoba előszobás lakás novemberre kiadó. Bővebbet Fejér Ferenc ügyvédnél. 7	Modern kétszobás, hallos magánlakás Homokkertenben novemberre kiadó. Értekezni Magoss György tér 23. 5004
Piac 56. szám alatt 3 szobás udvari lakás fürdőszobával; kétszobás kertre nyíló azonnal kiadó. Értekezés Csáthynál, Deák Ferenc ucca 9. 4946	Különbejáratu szépen butorozott szoba kiadó. Széchenyi ucca 15., emelet. 111	Kétszobás fürdőszobás parkettes modern lakás kiadó, Vigkedvü tizenegy. 73	5-6 vagy 7 szobás modern lakás kiadó novemberre Piac u. 75. alatt. Értekezni ugyanott vagy hétköznap 14-10. telefonon. 4961	Különbejáratu csinosan butorozott szoba villanyvilágítással kiadó. — Kishegyesi ut 17. 4992
Kiadó parkra nyíló csendes butorozott szobák. Péterfia u. 48. 4945	Kétszobás előszobás uccai lakás mellékhelyiségekkel Barna ucca 4. kiadó. Megtekinthető tiztől tizenkettőig, háromtól ötig. 93	Kiadó 3 szobás komfortos lakás vízvezetékekkel november 1-re Baranyi ucca 42. 68	Négszobás szép, modern lakás központi fűtéssel kiadó. Simonffy ucca 7. 8218	Kiadó világos helyiség műhelynek vagy lakásnak. Batthyány u. 7. 4991
Modern négszobás ház kerttel, lakással kiadó. Tisztviselőtelep, Bornemissza ucca 6. 4941	Különbejáratu uccai parkettes, igen szépen butorozott szoba kiadó. — József kir. herceg u. 35., I. jobbra. 102	Kiadó kétszobás konyhás lakás azonnal. Csapó ucca 86. 4977	Háromszobások Bethlen 23., kétszobás, több egyszobás Vargakert kenyérgyárban, háromszobás Piac 10. 117	Teljesen különbejáratu butorozott szoba kiadó. Bethlen ucca 1. 4981
2 szoba, előszobás modern garzonlakás kiadó. Maróthy György ucca 5., emelet. 4942	Ötszobás uccai lakás mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Hunyadi 6. 98	Két szoba mellékhelyiségekkel kiadó. Szent Anna ucca 62. 4822	Kiadó udvari két szoba, konyha, kamara. Kőlcsey u. 5. 4999	Kiadó november elsejétől irodának, rendelőnek, szalonnak külön kis előszobából nyíló két szoba. Batthyány u. 5. 4978
Kiadó egy szoba, konyha, speiz. Boldogfalva u. 17. 107	Kiadó különbejáratu uccai butorozott szoba két személyre és egy kisebb udvari. Szalkai 6. 101	Világos, szép száraz pincelakás takarításért szept. 15-re kiadó. Apaffy ucca 20. 4974	Két egyetemi hallgatónak különbejáratu uccai butorozott szoba kiadó. Eötvös 48-b. 5006	Kiadó három szoba, elő-, fürdőszobás külön udvaros lakás. — Nagyvárad u. 12., II. udvar. 4997
				Kiadó kettő szoba, konyha, speiz, pince. Vendég ucca 38. 147

— Akkor nem mertél szembenézni a jövőddel. Most pedig az én számon át akarod a mérgét! Nem, azt nem, öregem. Sokkal jobb lett volna tán, ha én is elfordítom a fejemet.

— Az akkor volt pajtás — erősödtem tovább. — Most már szembenézek mindennel és mindenkivel, az élet nem tartogathat számomra többé meglepetéseket és fordulatokat. De nem is a részletekre vagyok kíváncsi! Csak annyit mondj meg: Ha az első előadás, az évezredes ultra vonatkozóan annyi csodálatos és megdöbbentő jelét adta a reinkarnáció igazolásának, a második előadás a jövődre nézve is ugyanezt adta?

— Igen! Legalább részben. Mert aztán az eljövendő életek koronájaként az a lebegő, rettentő arc tűnt elő...

— Igaz, lám csak, pajtás, — vágtam közbe mohón — adós vagy még azzal is, hogy mi történt aztán, amikor én elvesztettem az eszméletemet és hogyan próbáltad megoldani magadban a Thagan-cirkusz rejtélyét.

Miklóssy Most egészen felélénkült:

— Sokat gondolkodtam erről — mondotta — és sokat beszélgettem a doktorral is közvetlenül azután, de bevallom, hogy csak részben sikerült megfejteni a titkot. A cirkuszi előadás, az szuggeszció volt, de nem a semmiből teremő, hétköznapi és egyszerű gondolatátvitel, amely csak apró feladatok megoldására, holmi társasjátéknak alkalmas, hanem meglévő dolgokat megnagyító, kápráza-

tossá szepítő és a bennünk szunnyadó megfoghatatlan sejtelmeket életre keltő és kifejező mágius erő. Thagan Maran cirkuszának valódi kulisszái voltak, aminő a világítóudvar, a szénhalom, a pocsolya és a szemétdomb ezerféle lomja és ferge, amelyekből ő azután csodálatos ösvilági szörnyeket, köziklakat, őserdők, nagyvárosokat, felhőkarcolókat és ezerféle pompázatos háttért varázsolt elő. De akkor valódi szereplőkre is szükség volt, éppen úgy, mint a világítóudvarra és a szemétdombra.

Miklóssy Gabi nagyot lélezett, míg bennem halványan derengeni kezdett a szörnyű sejtelen, talányos szavai nyomán. Aztán még hevesebben folytatta:

— Ezeket a szereplőket az a varázshatalmu Thagan Maran részben a mi gondolatvilágunkból, agyunk legféltettebb és legeltemetettebb rekeszeiből lopta elő, részben azonban idegen gondolatvilágokat, vagy ha úgy tetszik, lelkeket használt fel a cirkuszi produkciókhoz. Az istállóbeli tömegszállítás páriái, akiknek ez a szörnyeteg neveléséért fillérekért éjszakai menedéket adott, — mind az ő kába és tehetetlen eszközei, a csodálatos cirkuszi előadások vak statisztái vagy főszereplői lettek, amint gyantalanul álomra hajtották a fejüket.

— A szőke leány is? — ugrottam fel dadogva — az... az... akit Sheldon a karjaiban tartott...

— Az is természetesen. A szőke

leányról egyébként kiderült, hogy valóban Violet volt. Valami indiai lázadásnál elröbölték a bennszüötték, leánykereskedők hálójába került, szörnyű élményei lehettek, míg valahogyan elvetődött Magyarországra, arra a tömegszállításra s a cirkuszporondra. Még két dolgot kell elmondani itt neked! Az egyik az, hogy Sheldon holmija között, a levéltárcájában, egy sürgönyt találtunk, amelyben svájci rokonai közölték vele, hogy Violetet évekkal előbb a bennszüötték elröbölték és azóta nyoma veszett. A sürgöny aznap este érkezett, amikor a második cirkuszi előadásra mentünk. Valószínűleg az a fehérburnuszos kalmuk hozta el neki a hadikórházból. A másik pedig az, hogy amikor a szőke Violetet kimenték a pokrócból és a hordágyra fektették, megdöbbenve ismertem fel piszkos és szakadozott rongyaiban, ami alig fedte alakját, azt flitteres, fátyolos tüllruhát, amelynek egyik leszakadt darabját Henry még az első előadás után megtalálta és becézón őrizte a tárcájában. Ezekről a dolgokról azonban nem szeretek gondolkodni, mert félek, hogy Sheldon sorsára kerülök magam is!

— Sheldon sorsára! — ismételtem eltűnődve.

— Hatalmas izgalmat és szorongó félelmet kavartak fel bennem Miklóssy Gabi közlései, de ez csak néhány másodpercig tartott. Aztán ahogy jött, el is múlt a nyomasztó érzés. Ugy éreztem ismét, hogy messzeséges messze esik tőlem az a láz és lobogás, ami akkor kavargott

bennem, huszonhatéves lelkivilágomban.

— Végeredményben tehát — folytatta Miklóssy, felrázva magát tőprengő és veszedelmes gondolataiból — igaza volt anna a derék Tuichta Agatsnak, hogy az a piszkos kis gnóm lelkeket lop.

— Mi lett aztán a gyilkossági büntetésével?

— Halálraítélték és kivégezték! Allitólág kémskedés is rábizonyult és a statáriális haditörvényszék elé került. A siralomházban meglátogattam és beszéltem vele s akkor... oh, ez is milyen borzasztó!

— Mi az? Mit mondott? — sürgöttem izgatottan.

— Zokogott és az mondta, hogy ő az oka Sheldon halálának. Mert Thagan Maran a cirkuszi előadásban kilopta Henry értelmét és gondolatvilágát, valóban, én magam is láttam, hogy Sheldon szerepelt valami ázsiai jelenetnél a produkcióban, úgy, ahogy volt, magyar tisztí egyenruhában, kék zubbonyban, kard nélkül! És ekkor... ekkor ő előadás közben megtámadta a sátni hatalma varázslót, szörnyű markának egyetlen fenyítő szorításával megölte... és...

— És Thagan Maran meghalt, mielőtt visszabocsáthatta volna Sheldon értelmét — fejezte be elszörnyedve.

— Igen, ezt mondta Tuichta Agats... És... és én nem tudom mit gondoljak!...

(Vége köv.)

EGY APRÓHIRDETÉS TIZ SZÓIG ÖTVEN FILLÉR ÉS EGYSZERRE KÉT REGGELI LAPBAN JELENIK MEG. MINDEN TOVÁBBI SZÓ 5 FILLÉR. VASTAGBETŰVEL SZEDETT SZAVAK DUPLÁN SZÁMITTATNAK. — ÜZLETI HIRDETÉSRE MÁS TARIFA. FELVILÁGOSÍTÁS 18. ÉS 8-12. SZÁMU TELEFONON.

APRÓHIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK: FŐKIADÓHIVATALUNKBAN: FERENC JÓZSEF UT (PIAC UCCA) 41. SZÁM, FŐKIADÓHIVATALUNKBAN: SZÉCHENYI UCCA 2. SZÁM, A HEGEDŰS ÉS SÁNDOR UT KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN PIAC UCCA 34. SZÁM ALATT ÉS A „MARGIT”-FÜRDŐ PÉNZTÁRÁNL.

Ingatlan

ELADÓ
ház többrendbeli lakással. Mikes Kelemen u. 5. Erdelklődni a helyszínen, vagy Dienes ingatlan iroda. 2930

ELADÓ
adómentes ház kedvező fizetési feltételekkel. Erdelklődni a helyszínen, Kincseshegy u. 18., vagy Dienes ingatlan iroda. 2929

Eladó ház
a Péterfia elején, jövedelmező. Értekezni: Péterfia 8. 45

Szondi ucca 8.
számú ház eladó. Áll: két szoba, két konyha, udvarra nyíló szoba, két kamara. 145

Eladó
ebesi állomás mellett 37 kat. hold tanyás birtok. Értekezni Deák Józsefnél, Kazinczy u. 6. 4821

20 hold
szántóföld legelővel, városától 4 kilométernyire, bolgár kertészetre alkalmas, bérbeadó. Értekezni Arpádtér 7. 113

Eladó
vagy haszonbérbe kiadó Mikepércsen egy kertes családi ház szikvizgyárral, szatócsüzlettel és külön szőlőskerttel. Cim: Mikepércs, Rosenthal Lajos. 105

Szepesen
40 hold föld felesbe kiadó. Széchenyi ucca 29. szám. 86

Eladó
Andrássy uton 1000 négyszögöl telek, Meszena ucca 10. sz. ház. Megtudható ugyanott. 88

Eladó
sürgősen Boldogfalva ucca 4. számú ház nagytelekkel. 72

Eladó ház,
1700 pengőért, havi 40 pengő részletfizetéssel, adómentes 2 lakásos, 300 öl jó kerttel, Irén ucca 3. 70

Kiadó
vagy eladó egy hold körülkerített nagyon jó konyhakertészeti fekete föld azonnal beköltözhető lakással, a vágóhid mellett, Bihari telepén, villamos megállóhoz közel. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 4970

Házhelyek
köztemetővel szemben, vasut mellett eladók. Deák Ferenc 13. 4825

Központi
egyetem előtti téren saroktelek eladó. Cim a kiadóban. 4986

Bérbeadó
27 hold homokföld nagy gyümölcsös kerttel. Reggel megtekinthető. — Bellegező 268. Szávay ucca végén. 4947

Tengerigörét
bérbe veszek, közel kövesuton 5 hold fekete föld kertészetre kiadó. Vörösmarty 9. 4995

Házasság

Hentessegéd
nősülne. Levelet „26—32” jeligére a kiadóba kér. 4827

Középkoru
intelligens, üzlettel bíró urimember feleségül venne olyan 40—48 körüli jómódu, házias, jólelkű és független urinót, vidékit is, akinél nagyobb örökségének lebonyolításáig fizetés ellen átmeneti elhelyezést és gondozást nyerne. Ajánlatok „Bizalom” jeligére a kiadóba kéretnek. 4963

Betöltendő állás

Jó házból
való fiu tanulónak felvétetik. Váradi asztalos, Piac u. 75.

Üzletszerzőket
azonnal alkalmazunk. Csakis jómegjelenésű és beszélőképességgel rendelkező urak jelentkezzenek. Singer varrógép rt., Piac ucca 79. 2951

Egy
jómegjelenésű leány tanulónak tisztelettel felvétetik. — Szakál Fótoszaküzlet, Piac ucca 34., Hegedűs és Sándor ház. 20

Mindenes
bejáró főzni tudó idősebb nőt keresek. Cim a kiadóban. 53

Intelligentes
deutsches Fräulein mit Jahreszeugnissen wird ab 15. szeptember gesucht. Zu erfragen unter: „erst klassig” in der Redaktion. 49

Gyermekszertető
mindenest jó bizonyítvánnyal azonnalra felveszek. Piac u. 58., Dittler. 47

Segédnyelők,
perfekt kabátvarrók, tanuló lányok felvétetnek. Asztalos Gizi, Fűvészkeret u. 10. 58

Villany szerelő
tanuló felvétetik Schutz József villany szerelő mesternél, Piac ucca 59. szám. 4953

Keresek
tizenötödikére tisztességes bejáróleányt. — Jelentkezni: Rákóczi 34., orvosnál délután. 4943

Német
nevelőnőt 15-re felvesszünk gyógyszerészár, Árpád tér. 90

Házmaster
kis családdal felvétetik. Hunyadi u. 6. 97

Kifutó
felvétetik biciklivel. Hadházi ucca 14. 84

Ügyes
megbízható üzletszerző ruházati cikkek eladásához felvétetik, Csapó 39. udvarban. 79

Jó családból
cipésztanulót felveszek fizetéssel Burgondia 12. Teleki ucca 18. 77

Felsőreszkészítőnek
műhelyt és munkát adok Rákóczi ucca 8. 71

Bevezetett üzlethez
társat keresek, szaktudás nem fontos, lehet hölgy is. Leveleket „jóüzlet” jeligével a kiadóba kérek. 112

Tanárt
keresek két III. gimn. tanuló gyermekemnek júniusi magánvizsgára való elkészítésére. Zongorát is tanítani tudók előnyben. Ajánlatot főjegyző, Nagykeréki címre kérek. 4739

Cukrász
tanuló 4 polgárvál felvétetik Galambos Cukrászda. 4962

Tisztességes
házmasterpár, ki fejni is tud, felvétetik. József kir. herceg u. 33. 4977

Egy
jó ragasztó fölvetetik. Rákóczay ucca 1. 148

Szabadmajorost
felveszek. Továbbá hosszabb bármily kerítést veszek. Széchenyi ut 14. 4988

Állás keresők

Ápolónőnek mennék.
Okleveles szülész nő vagyok, minden tekintetben képzett ápolónő, hosszab klinikai gyakorlattal. Emellett idősebb ur vagy urinó mellé ápolónőnek, hol családtagnak tekintenének. Nagy gyakorlattal rendelkezem. — Levélbeli megkeresést a Debreceni Független Ujság kiadójába kérem „Ápolónő” jelige alatt. 2655

Manikűrös
női fodrászkisasszony, jó munkás, állást keres. Cimet tessék a kiadóba leadni. — 4838

Intelligens,
most érettségizett leány fogtechnikus tanulónak elmenne. Cimet kérem a kiadóba. 56

Német
kisasszony keres délelőtti állást vagy német órát ad. Kossuth ucca 39. Telefon: 25—34. 4959

Üzletek

A város legjobb
helyén üzlethelyiség, Csapó ucca 10. szám alatt (volt hentesüzlet) november elsejére kiadó. Értekezni a háztulajdonossal, az udvari lakásban. 2574

Üzlethelyiség
és két szoba, előszoba kiadó. Piac ucca 63. 4839

Szent Anna
Vigkedvü M. saroképületben üzlethelyiség kiadó. Értekezni: Szent Anna 53. 4834

Üzlethelyiséget
keresek Bika és Hungária kávéház közötti részen. Cim a kiadóban. 51

Kiadó
a város legforgalmasabb helyén egy nagyobb üzlethelyiség. Piac 46. 63

Bérbeadó
Nagycsere 80. számú 25 magyar hold tanyás birtok és Bellegező 89. sz. 7 1/2 hold tanyás birtok. — Értekezni lehet: Nagy Bocskay-kert, Szabó Antal. 4954

Álföldi
fűszerkereskedelmi üzlethelyiség berendezéssel együtt kiadó. Piac u. 83. Ugyanott egy műhelyhelyiség. 836

Nagy
világos helyiség bármely célra alkalmas, villannyal, vízvezetékekkel kiadó. József kir. herceg ucca 7. 80

Varródat
szeptember hótól gyermekruha szalonnal bővitem. — Nagy Gyuláné, Bika épület. 76

Kiadó
Szent Anna és Nap uccák sarkán 11 méteres üzlethelyiség bármily célra, akár kettéválasztva is. Csapó 1-től. 75

Kiadó
üzlethelyiség, jelenleg cukrászda. Értekezhetni Horn és Erdélyinél, Kossuth ucca 19. 4826

Üzlethelyiség
kiadó. Sztnt Anna ucca 22. 4972

Szatócsüzet
sürgős elutazás miatt lakással együtt átadó. Cim a kiadóban. 118

Üzlethelyiség
piacnál, Csapó u. 41. kiadó. Értekezni Szent Anna 7. 5003

Eladás

Ne féljen
a téltől, mert a lehető legolcsóbb napi áron szállítjuk szén- és faszükségletét. Elsőrangú belföldi szén, legprimább hasáb és aprított fa kis tételekben is házhoz szállítva kapható. **Álföldi Faértékesítő Vállalat**, Pesti ucca 2. — Telefon 31—23. Cégtulajdonos: Ihász Henrik és Grósz József. 2637

KOMPLETT
ebédlő-, háló-, hall- és előszoba berendezés csillárral, képekkel, falra szerelt autogeizer legjobb karban eladó. Ferenc József ut 34., III. emelet 15. Megtekinthető délelőtt 10—2 óráig. 2536

Mahagóni
ebédlő, mely áll egy nagy és egy kisebb szekrény, kilenc szék, két karosszékéből bőrháttal, továbbá hall és előszoba berendezés, csillárok, képek, falra szerelt autogeizer legjobb karban eladók. Ferenc József ut 34., III. emelet 15. Megtekinthető délelőtt 10—2 óráig. 2941

Eladó
keveset használt speizlétra, hozzávaló kerettel és ajtóval, valamint egy antik szekrény. Kincseshegy, — Kincseshegy u. 18. 2808

Zongora
jutányosan eladó. Megtekinthető délelőtti órákban Mahagoss György tér 27. 4834

Tengeri-göré,
különbféle butorok, csillárok eladók. Szoba, konyhas lakás kiadó. Poroszlai ut 78. 4829

Eladó
egy central szabó- és egy női varrógép. Diószegi ucca 8. 55

Elvállalok
izr. középosztályu diákot rituális teljes ellátásra. — Péterfia 8. 50

Royal Portable
alig használt írógép olcsón eladó. — Piac 58., II. 38. 11—1-ig. 48

Egy
kutszivattyu eladó. Nyilas-telepi megállóban, Lukács Elek. 4952

Építkezésből
kimaradt ajtók, ablakok eladók Miklós ucca 25. alatt. 116

Amerikai
íróasztalok, könyvszekrény, ingaóra, székek, szekrények, íróasztal, tükrök jutányosan eladók. Csapó 19. 106

Finom
hordóskáposzta 16 fillér Nagy Sándor fűszerüzletében, Csapó 73.

BY APRÓHIRDETÉS TIZ SZÓIG ÖTVEN FILLÉR
S, EGYSZERRE KÉT REGGELI LAPBAN JELENIK
LEG. MINDEN TOVÁBBI SZÓ 5 FILLÉR. VASTA-
BBB BETŰVEL SZEDETT SZAVAK DUPLÁN SZÁ-
BITATNAK. — ÜZLETI HIRDETÉSRE MÁS TARIFA.
FELVILÁGOSÍTÁS 18. ÉS 8-12. SZÁMU TELEFONON.

APRÓHIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK: FŐIRADÓHIVA-
TALUNKBAN: FERENC JÓZSEF UT PIAC UCCA 49.
SZÁM, FŐKIRADÓHIVATALUNKBAN SZÉCHENYI
UCCA 2. SZÁM, A HEGEDŰS ÉS SÁNDOR RT.
KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN PIAC UCCA 34. SZÁM
ALATT ÉS A „MARGIT” FÜRDŐ PÉNZTÁRÁNÁL.

Gyapjuszövetet
minden minőségben legol-
csóbban **Gabányinál** vásárol-
hat, Bádógos 2.

Idomított
róka, szép kifejtett példány
eladó. Bercsényi ucca 29. 104

Izraelita
nagytemplomban eladó vagy
kiadó női, férfi templomülés.
Barna ucca 4. 94

Használt
gyermekágy, gázrezsó eladó
Gábor, Hatvan u. 1. II. 5. 84

Redőnyös
boltajtók, ablakok, ajtók ol-
csón eladók. József kir. her-
ceg u. 7. 81

Hálók,
zongora, csillár, egyéb apró-
ságok eladók, Széchenyi uc-
ca 23. 87

Ebédőszoba
teljes berendezése prima mi-
nőségű legjobb karban elköl-
tözés miatt olcsón eladó. Szé-
chenyi ucca 17. 85

Eladó
szőlőtáposókádak, szőlőpré-
sek, szőlődaráló, permetező-
gépek, hordóleeresztő köte-
lek, mangorló, mézesbödön,
tejeskanna. Eötvös u. 7. 4825

Egy
hímző, egy ajaurozó, egy
szendvics gép eladó. Nagy
Gyula műhímző. 78

Gyönyörű
lakberendezés, Wirth-zongo-
ra eladó. Piac 44., III. ajtó. 120

Pianino,
háló rézágakkal, ebédő és
egyéb butorok eladók. Dara-
bos 17. 5008

Pianino,
keresztthuro, kitűnő álla-
potban eladó. Vár u. 1. Ze-
nedeépület. 5001

50 literes
keveset használt rézüst el-
adó. Félégyházi Tamás u.
18. 4998

Vetőmagnak
buza van eladó. Bocskay tér
7. 4994

Csillár,
6 égős, olcsón eladó. Cim a
kiadóban. 4987

Diófa
ebédő berendezés, fém pál-
matartók, — gyermekasztal
négy székek eladók. Eötvös
ucca 35. 4990

Egy
másfél éves hasas sertés el-
adó elköltözés miatt. Egy-
letkert ucca 10. 4982

Boroshordó,
3 darab 50 literes, betüve-
zett ablak szárnnyal eladó.
Kossuth u. 59., I. ajtó. 4960

Szőlőprés,
közepes, kitűnő állapotban
35 pengőért eladó. Sinai 12.
Vénkert. 5000

Mosott
géptörő rongyot veszünk.
Hegedűs és Sándor R. T.
Ferenc József ut 49.

Óriási árat
fizetek aranyért, zálogcédu-
láért. Feldheim ékszerész,
Piac 75. 962

Modern
gyermekkoscsit keresek meg-
vételre. Hajnal-uccai bérház,
C) lépcső 4. 4830

Rövid
zongora vagy pianinó meg-
vételre kerestetik. Széchenyi
ucca 44. 52

220x120
ablakot megvételre keresek.
Kálmán, Kossuth 55. 61

Tolókoscsit,
jó karban lévő, lehetőleg
féderest megvételre kere-
sünk. Sas ucca 3., fűszer-
raktár. 103

Kutyát,
fiatal házörző fajtát és leg-
horn kakast keresek. Huszár
u. 13. 4827

Kályhák,
spórokat, mosdókat, ócska
vastárgyakat vesz Róth,
Hatvan u. 34. 122

Középkiskolai
tanulót, fiut vagy leányt, tel-
jes ellátásra elfogadok. Cim:
Berger, Arany János 36. sz.

Zsidó
Diákinternátusban (Nem-
zetőr u. 6.) beírások meg-
kezdődtek. Telefon: 10-70.

Intelligens
zsidó család két középkiskolás
fiut vagy leányt teljes ellá-
tásra külön szobával, fürdő-
szoba használatával, gondos
felügyelettel elfogad. Cim
a Debreceni Független Ujság
kiadóhivatalánál. 2622

Diákok
teljes ellátásra elfogad uri
zsidó család. Rothermere
ucca 10. 2661

Egy
idős nyugdíjas házaspár el-
vállal teljes ellátásra egy kis
diákok s gondos felügyelet-
ben lesz része. Cim: Juhász
Sándor, Fazekas Mihály u.
2. 2806

Iskolás
gyermeket teljes ellátásra
olcsón vállalk. Monostor-
pályi ut 7. 2926

Frohner-
szállodában hónapos szoba
fűtés, világítással 30 P, két
személyre 50 P. Teljes pen-
zió olcsón kapható. 19

Zsidó
uri család elfogad közép-
iskolába járó gyereket kiadó
szoba, zongora és fürdőszoba
használatával, teljes ellátással
havi 60 pengőért. — Cim:
Csapó ucca 1., Fonciérené
megtudható. 2949

Iskolás
gyermeket teljes ellátásra
olcsón vállalk. Monostor-
pályi ut 7. 2926

Intelligens
zsidó család két középkiskolás
fiut teljes ellátásra szép,
egészletes szoba, fürdő-
szobahasználatával gondos fel-
ügyelettel elfogad. Rother-
mere u. 20., Kollégium mel-
let... 26

Dóczy-intézettel
szemben lakó uri család el-
látásra elfogad 1-2 diák-
leányt. Külön szoba, zongora-
és fürdőszobahasználatával. —
Kossuth u. 28. Érdeklődni a
házmesternél. 30

Étkezde
Kitűnő házikoszt bennéke-
zésre és kihordásra kapható.
Nagy mérnök, Rákóczi u.
35. 6

Középkiskolai
tanulókat teljes ellátásra el-
vállalk. Ispóty telep 8. sz.
121

Iskolás
fiut vagy leányt teljes ellá-
tásra felveszek. Nyomató
22. 4996

Ellátásra
elfogad külön szobával tani-
tó család két fiu vagy leány
tanulót. Eötvös 48-b. 5005

Különbejárati
butorozott udvari szoba két
felsőbbiskolai tanuló részére
teljes ellátással kiadó. Eöt-
vös ucca 35. 4989

Középkiskolás
leányt teljes ellátással, zongora-
használatával felveszek.
Baranyai, Kölcsey 9. 4993

Különbejárati
butorozott szoba, udvari, két
felsőbb iskolai tanuló részé-
re teljes ellátással kiadó. —
Eötvös u. 35. 4989

Kitűnő
ellátást adok zongora- és
fürdőszobahasználatával intel-
ligens középkiskolai leányká-
nak. Arany János ucca 39.,
emelet. 64

Özvegy
uriasszonytól különbejárati
szobával teljes ellátást keres
IV. éves tanítónőképzős. —
Cim a kiadóban. 1

Teljes
ellátásra vállalk tanárnő izr.
diákleányt, fiut. Piac 49., II.
60

Két
tanulót ellátásra felvesz uri
család. Hatvan u. 1., II. 32.
4956

A Dóczy-intézettel
szemben keresztényen uri csa-
lád két diákleányt teljes el-
látással elvállal. Külön szoba,
zongora- és fürdőszobahaszná-
latával. Érdeklődni: Kos-
suth ucca 28., házmesternél.
4948

Teljes
ellátásra elfogadok közép-
iskolás lányokat, alsóbb osz-
tályos fiukat zongorahaszná-
lattal. Kálvin-tér 11., udvar-
ban, 3. ajtó. 4950

Fiatal
keresztény uri házaspár na-
gyobb diákleányt vagy egye-
temi hallgatót teljes el-
látásra vállalk központi
fűtéses, folyó melegvízű für-
dőszobás lakásba. Cim a ki-
adóban. 4958

Intelligens
izr. gyermeket szívesen fo-
gadok teljes ellátásra, par-
kettás szoba, fürdőszobával.
Engel Sándorné, Széchenyi
u. 42. 112

Két
diák gyermektelen házaspár-
nál otthont talál. Vargakert,
K. Tóth ucca 30. 96

Középkiskolai
tanulókat, hármát-négyet el-
vállalk gyermekszertető urinó.
Eötvös u. 4. 54

Dóczy
közeliében izr. középkiskolás
lányok teljes ellátást kaphat-
nak. Kossuth 55. 62

Diákoknak!
Tiszta szoba, koszt kapható
magánosnál. Cserepes u. 16.
4835

Középkiskolás
leányt teljes ellátásra zongora-
használatával elfogadok.
Kossuth ucca 40. 4386

Tanár
két középkiskolai növendéket
teljes ellátásra elvállal. Gá-
bor, Hatvan u. 1. II. em. 5.
92

Uri családnál
2 diákleány vagy diák teljes
ellátást nyerhet. Cim: Vá-
rosház, trafik. 4820

Tanulók
teljes ellátást nyerhetnek
keresztény uri háznál. Szent
Anna 58. 4973

Izraelita
uricsalád diákfiut, leányt tel-
jes ellátásra elfogad korre-
petálással. Vörösmarty 10. 114

Két
butorozott szoba különbejá-
rattal esetleg diákok részére
is teljes ellátással és korre-
petálással kiadó. Simonyi ut
9. 4823

Teljes
ellátásra vállalkunk iskolás
leányokat, kisebb fiukat ju-
tányosan zongora, fürdőszo-
ba használatával tágas, vilá-
gos uccai szobákba. Rother-
mere 48. Szappanos 7. 4944

Ingyen
német oktatással legjutányo-
sabbban vállalkok teljes ellá-
tásra diákleányt vagy fiut.
Eötvös ucca 38. 119

Teljes
ellátásra vállalk gondos fel-
ügyelet mellett középkiskolás
tanulókat. Cim a kiadóban.
4950

Különféle

Gallértisztítás
hőfőhérré, magas fényű 7
fillértől. Libády kelmefes-
tő, vegytisztító, Péterfia 4.
2855

Zongorát
tanító, kezdőket, haladókat,
Akadémia tananyagát, ma-
gyar nótákat is, eredménye-
sen. Cim a kiadóban. 4950

IV. éves tanítónőképzős
lakásért elemista vagy pol-
gárista tanítását vállalkná
Cim Ref. Kollégium kapusá-
nál 43

Zongora órákat
ad Somogyi Etelka tanításra
jogosított zenepedagógus. —
Hármas csoporttanítást is
Tandij havi 10-24 P. Ér-
tekezni délelőtt 10-11-ig
délután 3-4-ig. Bethlen u.
60. 4957

Elismerést
érdemlően megfestem öltö-
nyét 6, hosszú női kabátját
5 pengőért. Libády kelmefes-
tő, Péterfia 4. 3739

Lakást
adok házi teendőért magá-
nosnak vagy párnak. Mé-
liusztér négy. 4976

Zongorázni
tanítok jutányosan kezdőket
és haladókat. Szent Anna 36.
4985

Tenyérjósno
egy pár napig Sámsoni ut.
Király Ferenc u. 17. 4979

Értesítés.
Nagyraecsi rendelőim
könnyebbéggére Péterfia u.
11. alatt felvételi helyiséget
nyitottam. Tisztelettel Papp
Gyula, gőzmosoda. 4773